

Rynek pracy w województwie lubuskim w 2023 r.

Labour market in Lubuskie Voivodship in 2023

Rynek pracy w województwie lubuskim w 2023 r.

Labour market in Lubuskie Voivodship in 2023

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze - Lubuski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Zielona Góra - Lubuskie Regional Research Centre

pod kierunkiem
supervised by
Iwony Goździckiej

Zespół autorski

Editorial team

Elżbieta Adamska, Roksana Bach, Joanna Przybysz, Zuzanna Sikora

Prace redakcyjne

Editorial work

Edyta Leśniarek

Tłumaczenie

Translation

Roksana Bach

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Edyta Leśniarek

Recenzent

Reviewer

Roman Fedak

ISSN 1898-0376

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publications available on website

zielonagora.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Zakład Wydawnictw
Statystycznych

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208

Informacje w sprawach sprzedaży publikacji – tel.: (22) 608 32 10, 608 38 10

Zam. XXX/2024/nakł. 55

Przedmowa

Przekazujemy Państwu publikację „Rynek pracy w województwie lubuskim w 2023 r.”, będącą opracowaniem tematycznym poświęconym sytuacji na lokalnym rynku pracy.

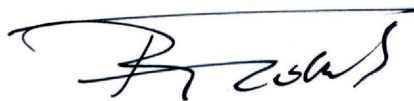
Prezentowane dane statystyczne opisują m.in. aktywność ekonomiczną ludności, pracujących, zatrudnionych, ruch zatrudnionych (przyjęcia i zwolnienia), popyt na pracę, wynagrodzenia, bezrobocie rejestrowane, warunki pracy. Po raz pierwszy zostały zaprezentowane informacje o pracujących w gospodarce narodowej według miejsca zamieszkania pochodzące z administracyjnych źródeł danych. W opracowaniu ujęto również informacje pochodzące z badania reprezentacyjnego Z-12 o strukturze wynagrodzeń według zawodów. Dostarcza ono wiele danych dotyczących struktury i poziomu przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto pracowników według cech demograficznych i społeczno-zawodowych, które nie występują w innych badaniach, m.in. wynagrodzenia według płci, wieku, poziomu wykształcenia, stażu pracy, wykonywanego zawodu.

Opracowanie składa się z syntezy wyników badań, tekstów analitycznych wzbogaconych wykresami i kartogramami obrazującymi niektóre zjawiska występujące na terenie województwa lubuskiego. Dla pełniejszego zobrazowania sytuacji na rynku pracy wybrane dane statystyczne przedstawione zostały w podziale na podregiony, powiaty i gminy. Publikacja zawiera również zestaw informacji w układzie wojewódzkim, który umożliwia porównanie podstawowych wskaźników w odniesieniu do innych województw oraz Polski.

Źródłem danych wykorzystanych w publikacji są zasoby pochodzące ze sprawozdawczości i z systemów informacyjnych udostępnianych statystyce publicznej przez gestorów zewnętrznych. Szczegółowe informacje o rynku pracy dostępne są na stronie internetowej GUS <https://stat.gov.pl/> – m.in. w Banku Danych Lokalnych. Opracowanie dostępne jest także w wersji elektronicznej na stronie Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze <https://zielonagora.stat.gov.pl/>

Wyrażamy nadzieję, że niniejsze opracowanie zaspokoi potrzeby informacyjne szerokiego grona odbiorców. Wszystkich zainteresowanych tematyką rynku pracy proszę o uwagi i sugestie pozwalające w przyszłości udoskonalić kolejne edycje.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze

Roman Fedak

Preface

The Statistical Office in Zielona Góra presents the publication titled "Labour market in Lubuskie Voivodship in 2023", which is a thematic study on local labour market.

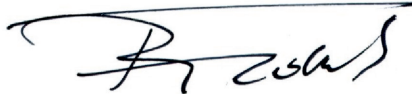
The statistical data presented in this publication include data on, among others, economic activity of the population, employment, paid employees, labour turnover (hires and terminations), demand for labour, wages and salaries, registered unemployment and working conditions. For the first time, information on the employed persons in the national economy by place of residence from administrative data sources has been presented. The study also includes information from the Z-12 sample survey on the structure of wages by occupation. It provides numerous data on the structure and level of average monthly gross wages and salaries of employed persons by demographic and socio-professional characteristics that are not found in other surveys, including wages and salaries by sex, age, level of education, length of service, occupation.

The study consists of the synthesis of research results, analytical texts enriched with charts and cartograms showing some of the phenomena occurring in Lubuskie Voivodship. In order to give a complete picture of labour market, selected statistical data is arranged by subregions, powiats and gminas. The publication also contains data for other voivodships, which enables to see basic indexes for Lubuskie Voivodship in comparison to other voivodships and all Poland.

The sources of data used in the publication are resources from reporting and from information systems made available to official statistics by third-party providers. Detailed information on the labour market is available on the Statistics Poland website <https://stat.gov.pl/> – including the Local Data Bank. The study is also available in electronic version on the website of the Statistical Office in Zielona Góra <https://zielonagora.stat.gov.pl/>

We hope that this publication will meet informational needs of a wide group of recipients. I would appreciate any comments and suggestions that might contribute to improving the next editions.

President
of the Statistical Office in Zielona Góra

Roman Fedak

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
Preface	
Spis tablic	7
List of tables	
Spis wykresów	8
List of charts	
Spis map.	10
List of maps	
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	11
Symbols. Major abbreviations	
Synteza	12
Executive summary	
Wyniki badań	14
Results of surveys	
Rozdział 1. Aktywność ekonomiczna ludności	14
Chapter 1. Economic activity of the population	
Podrozdział 1.1. Pracujący według BAEL	16
Subsection 1.1. Employed persons on the LFS basis	
Podrozdział 1.2. Bierni zawodowo według BAEL	19
Subsection 1.2. Economically inactive persons on the LFS basis	
Rozdział 2. Pracujący i zatrudnienie.	20
Chapter 2. Employed persons and paid employment	
Podrozdział 2.1. Pracujący	20
Subsection 2.1. Employed persons	
Podrozdział 2.2. Zatrudnienie.	28
Subsection 2.2. Paid employment	
Rozdział 3. Przyjęcia i zwolnienia.	29
Chapter 3. Hires and terminations	
Rozdział 4. Popyt na pracę	31
Chapter 4. Demand for labour	
Rozdział 5. Wynagrodzenia.	34
Chapter 5. Wages and salaries	
Rozdział 6. Bezrobocie rejestrowane	40
Chapter 6. Registered unemployment	
Rozdział 7. Warunki pracy. Wypadki przy pracy	48
Chapter 7. Work condition. Accidents at work	
Podrozdział 7.1. Warunki pracy	48
Subsection 7.1. Work conditions	
Podrozdział 7.2. Wypadki przy pracy	51
Subsection 7.2. Accidents at work	

Spis treści (dok.)

Contents (cont.)

	Str. <i>Page</i>
Rozdział 8. Świadczenia społeczne	57
Chapter 8. Social benefits	
Rozdział 9. Podstawowe dane o województwie w 2023 r..	59
Chapter 9. General data about voivodship in 2023	
Uwagi ogólne	71
General notes	
Uwagi metodologiczne	75
Methodological notes	

Spis tablic

List of tables

	Nr No	Str. Page
Ludność aktywna i bierna zawodowo w wieku 15-89 lat 2023 r.	1	14
Economically active and inactive population aged 15-89 in 2023		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15-89 lat według grup wieku i wykształcenia w 2023 r..	2	18
Economic activity of the population aged 15-89 by age groups and educational in 2023		
Pracujący w gospodarce narodowej w województwie lubuskim	3	20
Employed persons in the national economy in Lubuskie Voivodshp		
Pracujący w gospodarce narodowej według płci w 2023 r.	4	22
Employed persons in the national economy by sex in 2023		
Pracujący emeryci i renciści, cudzoziemcy, niepełnosprawni w 2023 r.	5	26
Employed retirees and pensioners, foreigners, disabled persons in 2023		
Przeciętne zatrudnianie w gospodarce narodowej w województwie lubuskim	6	29
Average paid employment in the national economy in Lubuskie Voivodship		
Przyjęcia i zwolnienia z pracy	7	30
Hires and terminations		
Przeciętne wynagrodzenie brutto według płci i sektorów własności w październiku 2022 r.	8	37
Average gross wages and salaries by sex and ownership sectors in October 2022		
Przeciętne wynagrodzenie brutto według płci i wieku w październiku 2022 r.	9	38
Average gross wages and salaries by aged and sex in October 2022		
Przeciętne wynagrodzenie brutto według wykształcenia i płci w październiku 2022 r.	10	39
Average gross wages and salaries by education and sex in October 2022		
Przeciętne wynagrodzenie brutto według wielkich grup zawodów i płci w październiku 2022 r.	11	39
Average gross wages and salaries by great occupational groups and sex in October 2022		
Bezrobotni zarejestrowani	12	40
Registered unemployed persons		
Bezrobotni zarejestrowani będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	13	46
Registered unemployed persons with a specific situation on the labour market		
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według grup zagrożeń	14	50
Persons working in hazardous conditions by hazardous groups		
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego.	15	51
Employees at workstations assessed for occupational risk		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według sektorów własności	16	52
Persons injured in accidents at work by ownership sectors		
Świadczenia społeczne	17	58
Social benefits		
Województwo na tle kraju w 2023 r.	18	59
Voivodship on the background of the country in 2023		
Ważniejsze dane o województwie	19	65
Major data on the voivodship		
Wybrane dane o podregionach i powiatach w 2023 r.	20	69
Selected data on subregions and powiats in 2023		

Spis wykresów

List of charts

	Nr No	Str. Page
Ludność w wieku 15-89 lat według typu aktywności zawodowej	1	14
Population aged 15-89 by type of economic activity		
Współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku 15-89 lat według płci.....	2	15
Activity rate population aged 15-89 years by sex		
Wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 15-89 lat według wieku i płci w 2023 r.....	3	17
Employment rate population aged 15-89 years by age and sex in 2023		
Struktura pracujących w wieku 15-89 lat według wieku w 2023 r.....	4	17
Structure of employed aged 15-89 years by age in 2023		
Struktura pracujących według wielkich grup zawodów w 2023 r.....	5	19
Structure of employed by great occupational groups in 2023		
Struktura biernych zawodowo w wieku 15-74 lata według przyczyn bierności w 2023 r.....	6	19
Structure of economically inactive persons aged 15-74 years by reasons of inactivity in 2023		
Struktura pracujących w województwie lubuskim w 2023 r. według sekcji PKD	7	21
Structure of employed persons in the Lubuskie Voivodeship in 2023 by sections		
Pracujący w powiatach według płci w 2023 r.....	8	23
Employed persons in powiats by sex in 2023		
Struktura pracujących według sektorów ekonomicznych i miejsca zamieszkania w powiatach w 2023 r.	9	24
Structure of employed persons by economic sectors and place of residence in powiats in 2023		
Pracujący według wielkości podmiotu i miejsca zamieszkania w 2023 r.	10	25
Employed persons by the entity size and place of residence in 2023		
Przyjęcia i zwolnienia pracowników pełnozatrudnionych	11	30
Hires and terminations of full-time paid employees		
Struktura pracujących według grup zawodów i wielkości jednostek w 2023 r.	12	32
Structure employed persons by occupational groups and unit size in 2023		
Struktura wolnych miejsc pracy według grup zawodów w 2023 r.	13	33
Structure of vacancies job by occupational groups in 2023		
Nowo utworzone i zlikwidowane miejsca pracy według wybranych sekcji PKD w 2023 r.....	14	34
Newly created jobs and liquidated jobs by sections in 2023		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	15	35
Average monthly gross wages and salaries		
Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto według wybranych sekcji od przeciętnego wynagrodzenia w województwie w 2023 r.....	16	36
Relative deviations of average monthly gross wages and salaries by selected sections from the average wages and salaries in the voivodeship in 2023		
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	17	41
Registered unemployed		
Stopa bezrobocia rejestrowanego	18	42
Registered unemployment rate		

Spis wykresów (dok.)

List of charts (cont.)

	Nr No	Str. Page
Bezrobotni zarejestrowani według wielkich grup zawodów w 2023 r.	19	43
Registered unemployed by great occupational groups in 2023		
Bezrobotni zarejestrowani według wieku i wykształcenia w 2023 r.	20	44
Registered unemployed persons by age and level of education in 2023		
Bezrobotni zarejestrowani według stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy w 2023 r.	21	45
Registered unemployed persons by work seniority and duration of unemployment in 2023		
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani według miesięcy w 2023 r.	22	47
Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls by months in 2023		
Oferty pracy w 2023 r.	23	47
Job offers in 2023		
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według sekcji PKD w 2023 r.	24	48
Persons working in hazardous conditions by sections Nace Rev. 2 in 2023		
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych według sekcji PKD w 2023 r.	25	49
Persons working in hazardous conditions per 1000 paid employees by sections Nace Rev. 2 in 2023		
Wypadki przy pracy według wybranych sekcji w 2023 r.	26	52
Accidents at work by selected sections in 2023		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według wieku w 2023 r.	27	54
Persons injured in accidents at work by age in 2023		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według stażu pracy w 2023 r.	28	54
Persons injured in accidents at work by work seniority in 2023		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według wielkich grup zawodów w 2023 r.	29	55
Persons injured in accidents at work by occupation groups in 2023		
Przyczyny wypadków przy pracy w 2023 r.	30	55
Causes of accidents at work in 2023		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według grup wydarzeń powodujących uraz w 2023 r.	31	56
Persons injured in accidents at work by location of accidents and contact-mode of injury in 2023		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według czynności wykonywanych przez poszkodowanego w chwili wypadku w 2023 r.	32	56
Persons injured in accidents at work by specific physical activity performed by the victim at the moment of accident by consequence of accidents in 2023		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według dni niezdolności do pracy w 2023 r.	33	57
Persons injured in accidents at work by days of inability to work in 2023		

Spis map

List of maps

	Nr No	Str. Page
Współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku 15-89 lat według województw w 2023 r.	1	15
Activity rate population aged 15-89 years by voivodship in 2023		
Wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 15-89 lat według województw w 2023 r.	2	16
Employment rate population aged 15-89 years by voivodship in 2023		
Pracujący w gospodarce narodowej według województw w 2023 r.	3	21
Employed persons in the national economy by voivodship in 2023		
Pracujący według miejsca zamieszkania w 2023 r.	4	24
Employed persons by place of residence in 2023		
Udział pracujących w podmiotach o liczbie pracujących 5 i mniej osób w ogólnej liczbie pracujących według zamieszkania w 2023 r.	5	26
Share of employed persons in entities employing 5 and fewer persons in the total number of employed persons by place of residence in 2023		
Udział pracujących w wieku 50 lat i więcej w ogólnej liczbie pracujących w 2023 r.	6	27
Share of employed persons aged 50 years and over in the total number of employed persons in 2023		
Średnia wieku pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2023 r..	7	28
Mean age of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2023		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według województw w 2023 r.	8	35
Average monthly gross wages and salaries by voivodship in 2023		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według powiatów w 2023 r.	9	37
Average monthly gross wages and salaries by powiats in 2023		
Stopa bezrobocia rejestrowanego według województw w 2023 r.	10	42
Registered unemployment rate by voivodship in 2023		
Stopa bezrobocia rejestrowanego według powiatów w 2023 r.	11	43
Registered unemployment rate by powiats in 2023		
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych według województw w 2023 r.	12	49
Persons working in hazardous conditions per 1000 paid employees by voivodship in 2023		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według powiatów w 2023 r.	13	53
Persons injured in accidents at work by powiats in 2023		

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol <i>Symbol</i>	Opis <i>Description</i>
Kreska (–)	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5. <i>magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit.</i>
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.</i>
Kropka (.)	brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej lub wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>data not available, necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics or not applicable.</i>
„W tym” <i>Of which</i>	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>
zł <i>PLN</i>	złoty <i>zloty</i>
tys.	tysiąc <i>thousand</i>
mln	milion <i>million</i>
pkt	punkt <i>point</i>
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności <i>NACE classification</i>

Synteza

Według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w latach 2021-2023 zwiększyła się liczba ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 - 89 lat. W 2023 r. wzrosła liczba pracujących, natomiast zmniejszyła się liczba osób biernych zawodowo. Wyższy od notowanego w poprzednim roku był współczynnik aktywności zawodowej, a także wskaźnik zatrudnienia.

W końcu 2023 r. liczba pracujących według miejsca zamieszkania była nieznacznie mniejsza od liczby pracujących w poprzednim roku. Od lat najwięcej osób pracuje w przemyśle oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych, w administracji publicznej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych, a także w transporcie i gospodarce magazynowej. Pracujący w województwie stanowili 2,4% ogółu pracujących w kraju.

Istotnym wsparciem dla rynku pracy są pracujący emeryci i renciści, którzy w końcu 2023 r. stanowili niemal 7% ogółu pracujących. Kolejne 7% ogółu pracujących to cudzoziemcy, a ich udział był najwyższy wśród województw. Osoby z niepełnosprawnościami stanowiły ok. 6% ogółu pracujących.

W końcu 2023 r. średnia wieku (tj. przeciętny wiek określonej populacji liczony za pomocą średniej arytmetycznej) pracujących w województwie wyniosła 43,0 lata, wobec 42,6 roku przeciętnie w kraju. Wśród pracujących niemal 31% to osoby wieku 50 lat i więcej.

W 2023 r. w podmiotach gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób przyjęto do pracy 37,6 tys. osób. W tej grupie niemal 2/3 to osoby wcześniej pracujące. W tym czasie zwolniono z pracy 39,1 tys. osób. Najczęściej (w 42% przypadków) do zwolnień dochodziło na mocy porozumienia stron.

W województwie lubuskim liczba nowo utworzonych miejsc pracy w 2023 r. była mniejsza niż w poprzednim roku. Ponad połowa nowych miejsc pracy powstała w jednostkach małych (o liczbie pracujących do 9 osób). Jednocześnie mniejsza była liczba zlikwidowanych miejsc pracy. Zanotowano dodatni bilans miejsc pracy (tj. różnica pomiędzy powstałymi i zlikwidowanymi miejscami pracy).

W 2023 r. po raz kolejny zanotowano wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w województwie lubuskim w skali roku, a jego tempo było szybsze niż w poprzednim roku. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w województwie stanowiło 90,4% przeciętnego wynagrodzenia w kraju. Zwiększyła się, w relacji do poprzedniego roku, liczba pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, natomiast zmniejszyła się liczba pobierających świadczenia z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

W opracowaniu przedstawiono dane dotyczące struktury wynagrodzeń według zawodów. W październiku 2022 r. przeciętne wynagrodzenie brutto mężczyzn było wyższe o niemal 15% od przeciętnego wynagrodzenia kobiet. Najwyższe wynagrodzenia osiągnęli pracujący w grupach wieku 45-49 lat oraz 65 lat i więcej.

W końcu 2023 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych i stopa bezrobocia rejestrowanego były mniejsze niż przed rokiem. Zmniejszenie liczby zarejestrowanych bezrobotnych zanotowano w 4 powiatach, największe w Zielonej Górze. W powiecie sulęcińskim ich liczba w skali roku nie zmieniła się. Wzrost zanotowano w pozostałych 8 powiatach, przy czym największy w powiecie żagańskim. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie wyniosła 4,3% plasując lubuskie na 5 lokacie wśród województw. W powiatach najniższą wartość wskaźnika zanotowano w powiecie ślubickim i Gorzowie Wlkp., a najwyższą w powiecie strzelecko-drezdeneckim.

W 2023 r. w warunkach zagrożenia pracowało 7,9 tys. osób. Grupa ta stanowiła ok. 6% ogółu zatrudnionych w badanych podmiotach. O skali zatrudnienia w warunkach zagrożenia informuje wskaźnik przedstawiający liczbę osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości. Wartość wskaźnika w województwie lubuskim była mniejsza od jego przeciętnej wartości w kraju. Wśród województw lubuskie znalazło się na 10 lokacie (licząc od najniższych wartości).

W województwie lubuskim zarówno liczba wypadków przy pracy, jak i liczba poszkodowanych w tych wypadkach zmniejszyła się. W wypadkach przy pracy poszkodowane zostały 1584 osoby, tj. o 25 osób mniej niż w poprzednim roku.

Executive summary

According to the results of the Labour Force Survey (LFS) conducted in 2021-2023 the population of economically active persons aged 15-89 increased. In 2023 the number of the employed increased, while the number of economically inactive persons decreased. The economic activity rate and the employment rate increased over the year.

At the end of 2023, the number of employees by place of residence was slightly lower compared to the previous year. Since the last few years, the majority of employed have worked in industry and trade; repair of motor vehicles, public administration and defence; compulsory social security and also in transportation and storage. The employed persons in the voivodship constituted 2.4% of the total number of working persons in the country.

An important contribution to the labour market are working pensioners, who accounted for almost 7% of the total employed population at the end of 2023. Another 7% of the total working population were foreigners, and their share was the highest among voivodships. People with disabilities accounted for about 6% of the total working population.

At the end of 2023, the average age (i.e., the average age of a specific population calculated using the arithmetic mean) of those working in the voivodship was 43.0 years, compared to 42.6 years on average in the country. Among the working population, nearly 31% are aged 50 and over.

In 2023, in economic entities employing 9 persons and more, 37.6 thousand people were employed. In this group, almost two-thirds were previously employed. At that time, 39.1 thousand people were dismissed from their jobs. Most often (in 42% of cases) terminations occurred by mutual agreement.

In Lubuskie Voivodship, the number of newly created jobs was lower than in the previous year. More than half of the new jobs were created in small entities (employing up to 9 persons). At the same time, less jobs were liquidated. A positive balance of jobs was recorded (i.e. the difference between created and liquidated jobs).

In 2023, a further year-over-year increase in the average gross monthly salary was observed in Lubuskie Voivodship, and its rate was faster than in the previous year. The average monthly salary in the voivodship accounted for 90.4% of the average salary in the country. The number of people receiving pensions paid by the Social Insurance Institution (ZUS) increased while the number of people receiving benefits from the Agricultural Social Insurance Fund (KRUS) decreased compared to the previous year.

The study presents data on the structure of salaries and wages by occupation. In October 2022, the average gross salary of men was almost 15% higher than the average salary of women. The highest salaries were earned by workers in the age groups 45-49 and 65 and over.

At the end of 2023, the number of registered unemployed and the registered unemployment rate decreased compared to the previous year. The decline of the number of registered unemployed persons was recorded in 4 powiats, the largest in Zielona Góra. In Sulęciński powiat, their number remained unchanged year-on-year. An increase was recorded in the remaining 8 powiats, with the largest in Żagański powiat. The registered unemployment rate in the voivodship was 4.3%, placing Lubuskie Voivodship in 5th place among voivodships. In powiats, the lowest value of the rate was recorded in Słubicki powiat and Gorzów Wlkp. and the highest in Strzelecko-drezdenecki powiat.

In 2023, the number of people working in hazardous conditions amounted to 7.9 thousand. This is nearly 6% of the employed persons in the inquired entities. The scale of employment in hazardous conditions is indicated by an index representing the number of people employed in hazardous conditions per 1,000 employees of the surveyed group. The value of the index in Lubuskie Voivodship was lower than its average value in the country. Among the voivodships, Lubuskie Voivodship was ranked 10th (counting from the highest values).

In Lubuskie Voivodship the number of accidents at work and the number of people injured in these accidents decreased. In total, 1584 persons were injured in accidents at work, i.e. 25 fewer people than in the previous year.

Wyniki badań

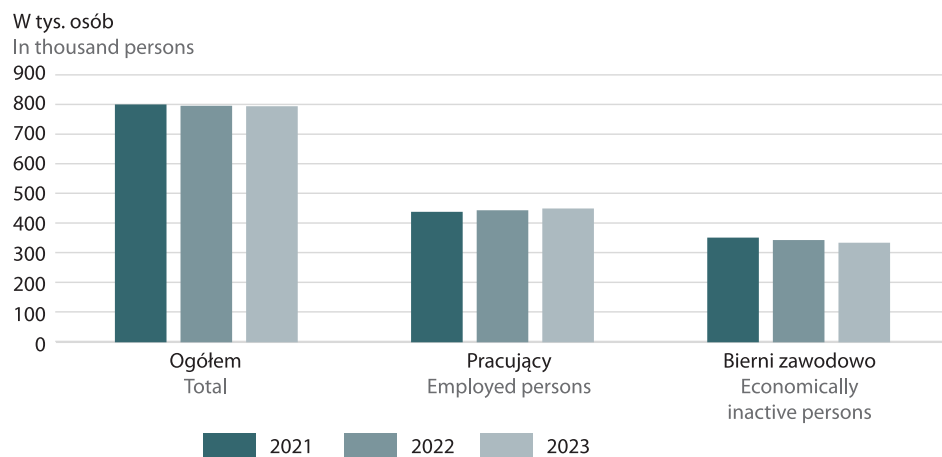
Results of surveys

Rozdział 1. Aktywność ekonomiczna ludności

Chapter 1. Economic activity of the population

Według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w latach 2021-2023 w województwie lubuskim zwiększyła się liczba ludności aktywnej zawodowo (tj. zgodnie z definicją liczba osób uznanych za pracujące i bezrobotne). W 2023 r. liczba aktywnych zawodowo w wieku 15-89 lat w województwie w ujęciu średniorocznym wyniosła 458 tys. osób, tj. o 7,0 tys. (o 1,6%) więcej w relacji do poprzedniego roku. Zbiorowość ta stanowiła 57,7% ludności w wieku 15-89 lat. Wśród aktywnych zawodowo liczba pracujących wyniosła 450 tys. (tj. o 1,4% więcej w skali roku). Liczba osób bezrobotnych spadła poniżej 10 tys., stąd nie może być prezentowana ze względu na wysoki losowy błąd próby. Osoby bierne zawodowo w liczbie 335 tys. stanowiły 42,2% liczby ludności w wieku 15-89 lat, tj. o 1,0 p. proc. mniej niż w poprzednim roku.

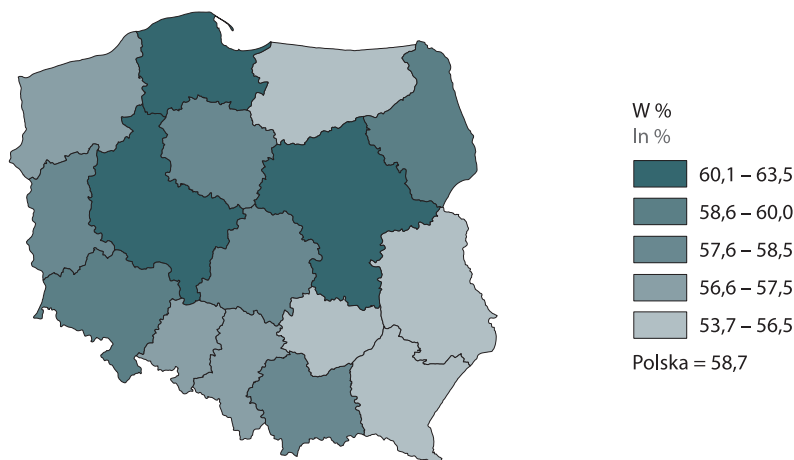
Wykres 1. Ludność w wieku 15-89 lat według typu aktywności zawodowej
Chart 1. Population aged 15-89 by type of economic activity

Tablica 1. Ludność aktywna i bierna zawodowo w wieku 15-89 lat w 2023 r.
Table 1. Economically active and inactive population aged 15-89 in 2023

Wyszczególnienie Specification	Aktywni zawodowo Economically active population		Bierni zawodowo Economically inactive persons
	ogółem total	w tym pracujący of which employed persons	
	w tysiącach in thousands		
OGÓŁEM Total	458	450	335
mężczyźni men	255	251	128
kobiety women	203	199	207
Miasta Urban areas	299	293	218
Wieś Rural areas	160	157	118

Mapa 1. Współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku 15-89 lat według województw w 2023 r.
 Map 1. Activity rate population aged 15-89 years by voivodship in 2023

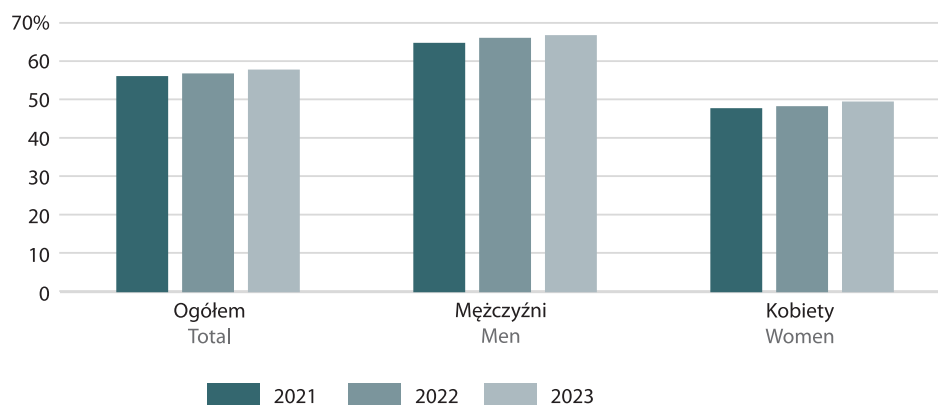

Współczynnik aktywności zawodowej, tj. procentowy udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności w wieku 15-89 lat wyniósł 57,7%, tj. o 1,0 p. proc. więcej niż w poprzednim roku.

W kraju współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 58,7%, tj. o 0,3 p. proc. więcej niż przed rokiem. Wartość tego wskaźnika wśród województw wahała się od 53,7% w województwie podkarpackim do 63,5% w województwie mazowieckim. Tym samym lubuskie uplasowało się na 9 lokacie, przed województwem małopolskim i za województwem kujawsko-pomorskim.

W 2023 r. współczynnik aktywności zawodowej mężczyzn wyniósł 66,6% i był wyższy o 17,2 p. proc. w porównaniu ze współczynnikiem aktywności zawodowej kobiet. W relacji do poprzedniego roku współczynnik aktywności zawodowej mężczyzn zwiększył się 0,7 p. proc. (wobec wzrostu przed rokiem o 1,3 p. proc.), natomiast w populacji kobiet wskaźnik wzrósł o 1,2 p. proc. (do 49,4%, wobec wzrostu przed rokiem o 0,5 p. proc.).

Wykres 2. Współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku 15-89 lat według płci
 Chart 2. Activity rate population aged 15-89 years by sex

Najwyższy współczynnik aktywności zawodowej w 2023 r., na poziomie 89,2%, zanotowano w populacji osób w wieku 35-44 lata. Wysoki wskaźnik aktywności zawodowej zanotowano również w grupach wieku 25-34 lata i 45-54 lata, odpowiednio 88,8% i 85,5%. Z kolei w najmłodszej grupie (15-24 lata) i najstarszej (55-89 lat) wskaźnik aktywności zawodowej osiągnął poziom ponad 27%.

Współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku produkcyjnym wyniósł 80,6%, był wyższy niż w poprzednim roku o 2,3 p. proc. W kraju wartość wskaźnika wyniosła 81,2%.

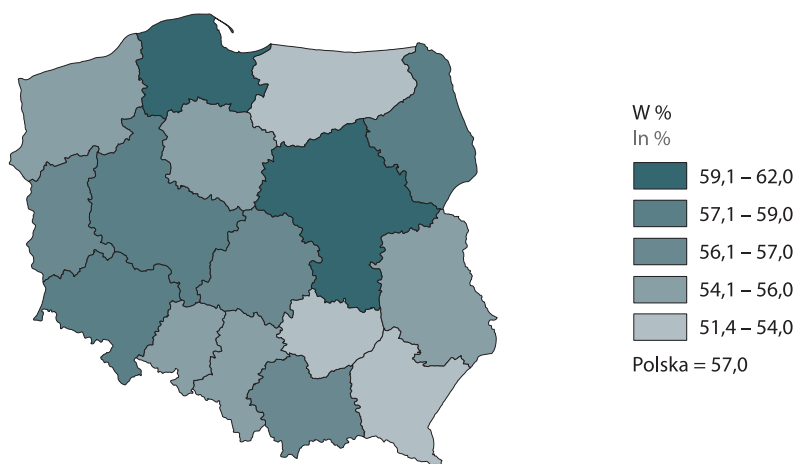
Biorąc pod uwagę zróżnicowanie współczynnika aktywności zawodowej ze względu na poziom wykształcenia ludności, najwyższą wartość, 81,8%, zanotowano wśród osób z wykształceniem wyższym. W grupie osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 63,1%. Wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 57,0%, a wśród osób posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe lub branżowe 53,8%.

1.1. Pracujący według BAEL

1.1. Employed persons on the LFS basis

W 2023 r., podobnie jak przed rokiem, nieco ponad 98% ogółu ludności aktywnej zawodowo stanowili pracujący. Ich liczba wyniosła 450 tys., tj. o 1,4% więcej niż przed rokiem (w 2022 r. zanotowano wzrost o 1,1%). Liczba pracujących mężczyzn zwiększyła się w porównaniu z poprzednim rokiem o 0,4% do 251 tys. osób. Liczba pracujących kobiet zwiększyła się w tym okresie o 2,6% (do 199 tys.). W rezultacie odsetek mężczyzn w strukturze pracujących zmniejszył się w skali roku o 0,5 p. proc. do 55,8%. Większość pracujących (65,1%) to mieszkańcy miast, ich liczba w 2023 r. wyniosła 293 tys. i wzrosła o 0,3% w skali roku. Równocześnie liczba pracujących mieszkańców wsi wzrosła do 157 tys. osób, tj. o 4,0%.

Mapa 2. Wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 15-89 lat według województw w 2023 r.
Map 2. Employment rate population aged 15-89 years by voivodship in 2023

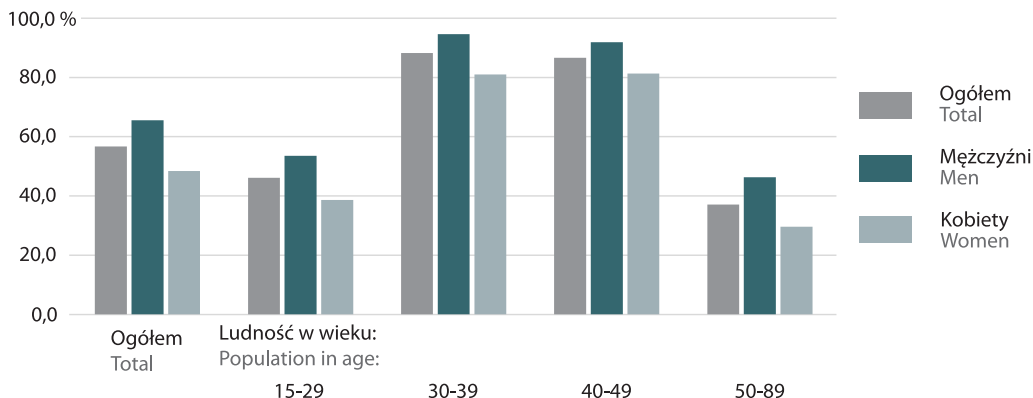

Wskaźnik zatrudnienia wyniósł 56,7%, co oznacza, że na każde 100 osób, w wieku 15-89 lat przypadało prawie 57 pracujących. Wielkość tego wskaźnika była o 0,9 p. proc. wyższa od zanotowanego w poprzednim roku. W kraju wskaźnik zatrudnienia wyniósł 57,0%, przy wartościach od 51,4% w województwie podkarpackim do 62,0% - w mazowieckim.

Od lat wskaźnik zatrudnienia jest zdecydowanie wyższy wśród mężczyzn – w 2023 r. w województwie wyniósł 65,5% (tj. o 0,4 p. proc. więcej niż w poprzednim roku). Wśród kobiet wskaźnik zatrudnienia osiągnął poziom 48,4% (tj. o 1,2 p. proc. więcej niż w 2022 r.).

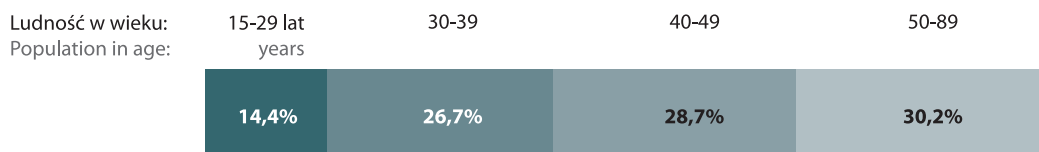
Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania to zróżnicowanie wskaźnika zatrudnienia było niewielkie. Wskaźnik zatrudnienia mieszkańców miast wzrósł w skali roku o 0,5 p. proc. i ukształtował się na poziomie 56,8%. Wskaźnik zatrudnienia wśród mieszkańców wsi, zwiększył się o 1,8 p. proc. i wyniósł 56,5%.

Wykres 3. Wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 15-89 lat według wieku i płci w 2023 r.
Chart 3. Employment rate population aged 15-89 years by age and sex in 2023

Najwyższy wskaźnik zatrudnienia zanotowano w grupie osób w wieku 30-39 lat, na poziomie 88,2% (tj. o 3,7 p. proc. więcej niż w poprzednim roku). Wysoką wartość wskaźnika 86,6% zanotowano w grupie osób w wieku 40-49 lat, był on o 0,5 p. proc. mniejszy niż w 2022 r. W pozostałych grupach wieku wartość wskaźnika była mniejsza niż 50%. Wśród osób w wieku 15-29 lat miernik wyniósł 46,1% (mniej o 0,4 p. proc. niż w poprzednim roku), a w najstarszej grupie 50-89 lat – 37,1% (więcej o 1,8 p. proc.).

Wykres 4. Struktura pracujących w wieku 15-89 lat według wieku w 2023 r.
Chart 4. Structure of employed aged 15-89 years by age in 2023

Biorąc pod uwagę wiek pracujących, to najliczniejszą grupą były osoby w wieku 50-89 lat, które stanowiły 30,2% ogółu pracujących. Udział tej grupy w strukturze pracujących wzrósł w relacji do poprzedniego roku o 1,1 p. proc. Dalsze 28,7% pracujących to osoby w wieku od 40 do 49 lat, to o 0,2 p. proc. mniej niż w poprzednim roku, a 26,7% – osoby w wieku od 30 do 39 lat (tj. o 0,4 p. proc. mniej). Pozostałe 14,4% ogółu pracujących to osoby w wieku od 15 do 29 lat (o 0,5 p. proc. mniej).

Biorąc pod uwagę wskaźnik zatrudnienia, w zależności od poziomu wykształcenia, najwyższą jego wartość zanotowano wśród osób legitymujących się wykształceniem wyższym – 80,7%, tj. o 1,5 p. proc. mniej niż w poprzednim roku. Kolejnymi grupami były osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – wskaźnik wyniósł 62,1% (o 0,8 p. proc. więcej) i z średnim ogólnokształcącym – 54,8% (o 3,7 p. proc. więcej). Wśród osób w wykształceniu zasadniczym zawodowym/branżowym wskaźnik zatrudnienia osiągnął poziom 52,7% (o 1,4 p. proc. mniej niż w poprzednim roku). Najniższy odsetek pracujących odnotowano w grupie osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego – 16,2% (o 1,8 p. proc. więcej niż w 2022 r.).

Tablica 2. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15-89 lat według grup wieku i wykształcenia w 2023 r.
 Table 2. Economic activity of the population aged 15-89 by age groups and educational attainment in 2023

Wyszczególnienie Specification	Aktywni zawodowo Economically active population		Bierni zawodowo Economically inactive persons
	ogółem total	w tym pracujący of which employed persons	
	w tysiącach in thousands		
OGÓŁEM TOTAL	458	450	335
w tym w wieku produkcyjnym of which of working age	436	428	105
W wieku: In age:			
15-29 lat years	69	65	72
30-39	122	120	15
40-49	131	129	18
50-89	137	136	231
Z wykształceniem: Educational attainment:			
Wyższym Tertiary	153	151	34
Policealnym i średnim zawodowym Post-secondary and technical secondary	135	133	79
Średnim ogólnokształcącym General secondary	53	51	40
Zasadniczym zawodowym/ branżowym Basic vocational or basic sectoral vocational	98	96	85
Gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym Lower secondary, primary and incomplete primary	20	19	97

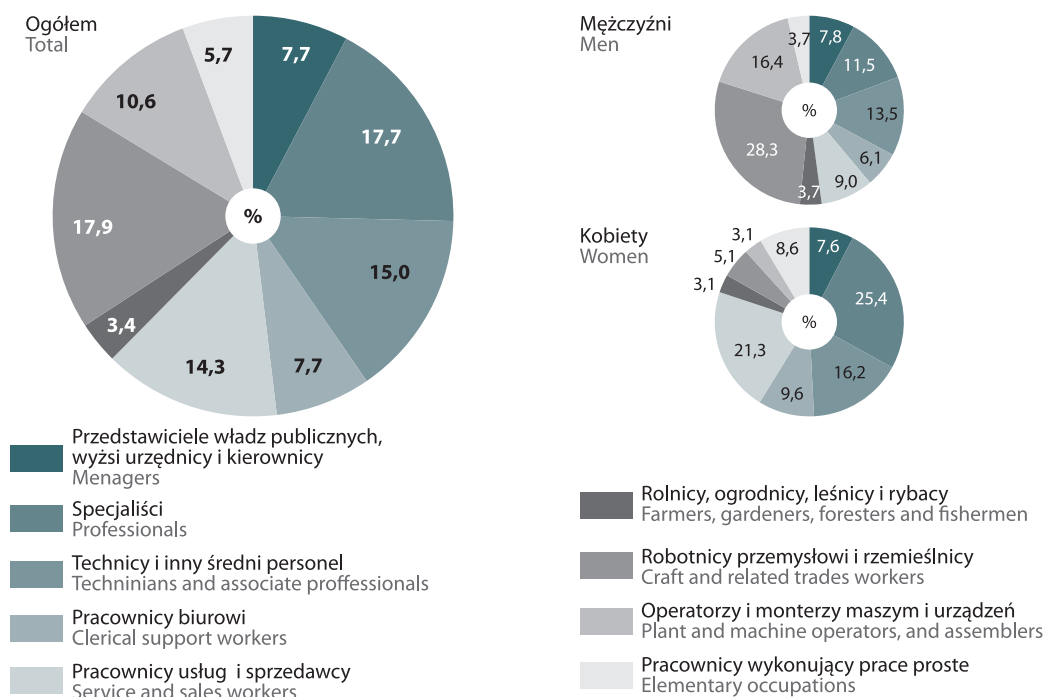
W 2023 r. w województwie lubuskim pracownicy najemni stanowili 83,8% ogółu pracujących. Pracodawcy i pracujący na własny rachunek to 16,0% ogółu pracujących.

Z ogólnej liczby pracowników zatrudnionych 86,7% wykonywało pracę na czas nieokreślony, a pozostałe 13,3% pracowników wykonywało pracę na czas określony.

W województwie lubuskim w 2023 r. wśród pracujących najliczniejszymi grupami zawodowymi byli pracownicy zaliczani według Klasyfikacji Zawodów i Specjalności do grupy robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, udział tej grupy stanowił 17,9%. Kolejnymi grupami byli specjaliści (17,7% ogółu pracujących), technicy i inny średni personel (15,0%), a także pracownicy usług i sprzedawcy (14,3%). Co dziesiąty pracujący (10,6%) pracował w zawodzie zaliczanym do grupy operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń.

Wśród pracujących mężczyzn najliczniejsze grupy zawodów to: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (28,3% ogółu pracujących mężczyzn), operatorzy i monterzy maszyn (16,4%), a także technicy i inny średni personel (13,5%). Kobiety najliczniej pracowały w zawodach zaliczanych do specjalistów (25,4% ogółu pracujących kobiet), pracowników usług i sprzedawców (21,3%) oraz techników i innego średniego personelu (16,2%).

Wykres 5. Struktura pracujących według wielkich grup zawodów w 2023 r.
Chart 5. Structure of employed by great occupational groups in 2023

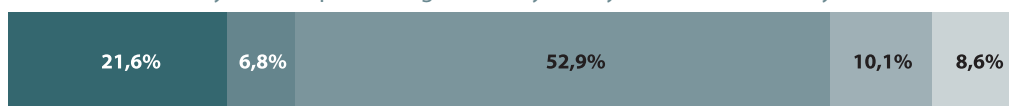
1.2. Bierni zawodowo według BAEL

1.2. Economically inactive persons on the LFS basis

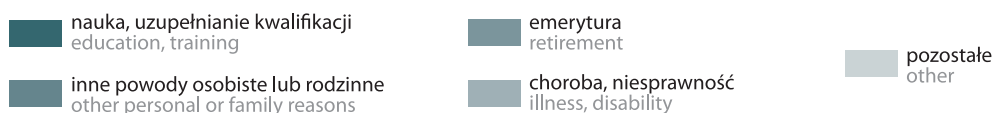
W 2023 r. liczba biernych zawodowo wyniosła 335 tys. osób ich liczba była o 2,6% mniejsza niż w poprzednim roku (wobec spadku liczby biernych zawodowo o 2,3% w 2022 r.).

Wśród biernych zawodowo 61,8% stanowiły kobiety. Ich liczba (207 tys.) zmniejszyła się w relacji do poprzedniego roku o 2,8%. Liczba mężczyzn biernych zawodowo spadła w skali roku o 2,3% do 128 tys.

Wykres 6. Struktura biernych zawodowo w wieku 15-74 lata według przyczyn bierności w 2023 r.
Chart 6. Structure of economically inactive persons aged 15-74 years by reasons of inactivity in 2023

Przyczyny bierności:
Reasons for inactivity:

Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, liczba biernych zawodowo mieszkańców wsi zmniejszyła się o 4,1% (do 118 tys.), natomiast liczba biernych zawodowo mieszkańców miast zmniejszyła się o 1,4% (do 218 tys.). Spośród biernych zawodowo 31,3% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym.

Głównym powodem bierności zawodowej mieszkańców, w przypadku 52,9% biernych zawodowo województwa lubuskiego w 2023 r., było pobieranie emerytury. Kolejnymi przyczynami bierności zawodowej była nauka, uzupełnianie kwalifikacji dla 21,6% ogółu biernych zawodowo. Choroba i niepełnosprawność była przyczyną bierności dla 10,1% biernych zawodowo, a obowiązki rodzinne i związane z prowadzeniem domu dla 6,8%.

Rozdział 2. Pracujący i zatrudnienie

Chapter 2. Employed persons and paid employment

2.1. Pracujący

2.1. Employed persons

W końcu 2023 r. liczba pracujących mieszkańców województwa lubuskiego wyniosła 366,3 tys. osób, tj. była mniejsza w porównaniu z poprzednim rokiem o 0,7%. W kraju spadek w ujęciu rocznym wyniósł 0,2%.

**Tablica 3. Pracujący^a w gospodarce narodowej w województwie lubuskim
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 3. Employed persons^a in the national economy in Lubuskie Voivodship
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2022	2023
	w tysiącach in thousands	
OGÓŁEM TOTAL	368,8	366,3
w tym kobiety of which women	173,0	172,4
Sektor publiczny Public sector	86,0	87,6
Sektor prywatny Private sector	282,9	278,7

^a Według miejsca zamieszkania.
^a By place of residence.

Ponad połowę ogółu pracujących w województwie (52,9%) stanowili mężczyźni. Ich liczba (193,9 tys. osób) zmniejszyła się o 1,0%. Liczba pracujących kobiet zmniejszyła się w omawianym okresie o 0,3%. W województwie dominuje sektor prywatny, w końcu grudnia 2023 r. skupiał on 76,1% pracujących w województwie. W strukturze pracujących w sektorze prywatnym 57,8% stanowili mężczyźni. Z kolei w sektorze publicznym większość (62,7% pracujących w tym sektorze) stanowiły kobiety.

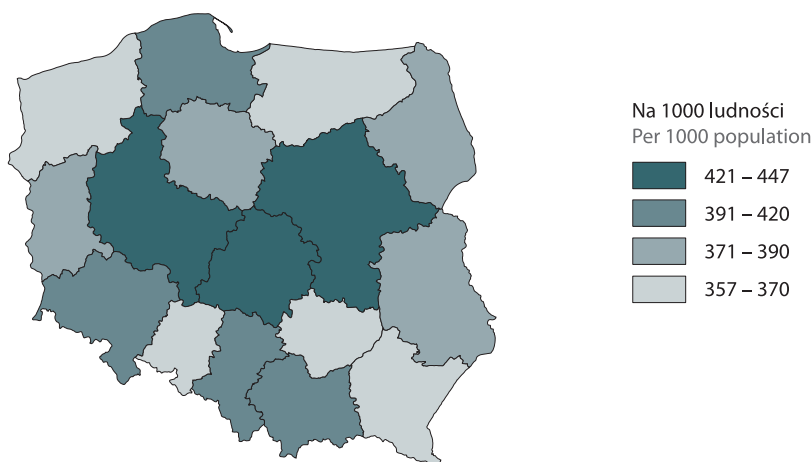
Pracujący w województwie lubuskim w końcu 2023 r. stanowili w ostatnich dwóch latach po 2,4% ogółu pracujących w kraju.

Istotnym miernikiem obrazującym sytuację na rynku pracy jest liczba pracujących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W województwie lubuskim wartość tego wskaźnika wyniosła 376, tj. o 1 mniej niż w poprzednim roku. W kraju wartość tego wskaźnika osiągnęła poziom 402 (tj. o 1 więcej niż przed rokiem). Wśród województw lubuskie zajęło 11 lokatę w kraju. Najwięcej pracujących na 1000 ludności zanotowano w województwach mazowieckim i wielkopolskim (na poziomie odpowiednio 447 i 440). Najmniej pracujących odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (357) i zachodniopomorskim (360). W porównaniu z poprzednim rokiem najwyższy wzrost tego wskaźnika zanotowano w województwie mazowieckim (o 5), a największy spadek w województwie zachodniopomorskim (o 2).

W końcu 2023 r. najwięcej pracujących, tak jak w poprzednich latach, zanotowano w przemyśle, w tym w przetwórstwie przemysłowym. Udział pracujących w przemyśle w ogóle pracujących wyniósł 24,2% (tj. o 0,2 p. proc. mniej niż w poprzednim roku). Pracujący w przetwórstwie przemysłowym stanowili 21,7% ogółu pracujących w województwie (o 0,1 p. proc. mniej). Kolejne sekcje w strukturze pracujących to sekcje: handel; naprawa pojazdów samochodowych (15,2%), administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (8,8%), transport i gospodarka magazynowa (8,7%), edukacja (7,4%), budownictwo (6,8%), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (6,1%) oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (o 5,4%).

**Mapa 3. Pracujący w gospodarce narodowej według województw w 2023 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

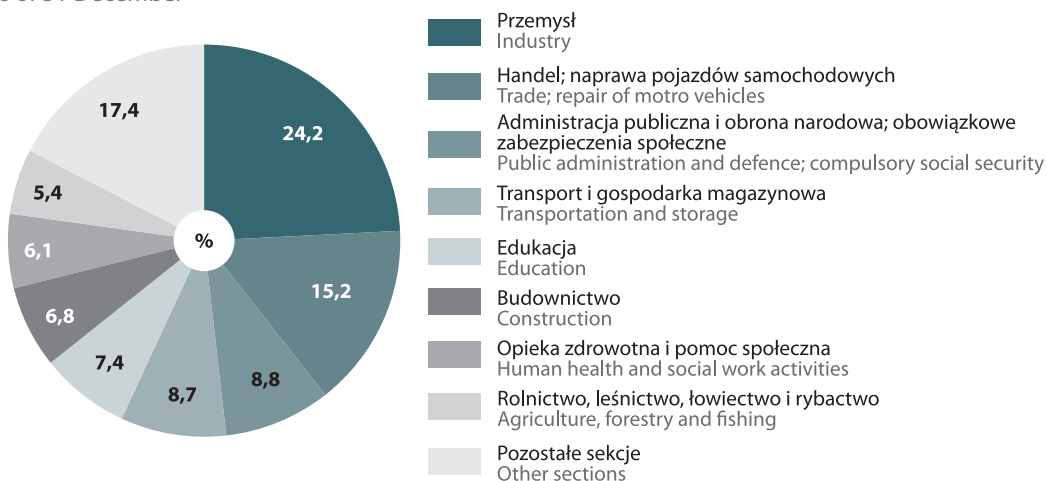
Map 3. Employed persons in the national economy by voivodship in 2023
As of 31 December

Biorąc pod uwagę rozmieszczenie pracujących według rodzajów działalności PKD to w końcu 2023 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, spadek liczby pracujących zanotowano m.in. w sekcjach: administrowanie i działalność wspierająca (o 4,2%), rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (o 3,4%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 2,3%), budownictwo (o 2,0%) oraz przemysł (o 1,3%) w tym przetwórstwo przemysłowe (o 1,4%). Wzrost liczby pracujących zanotowano m.in. w sekcjach: transport i gospodarka magazynowa (o 4,2%), administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (o 1,7%), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (o 1,3%) oraz edukacja (o 1,2%).

**Wykres 7. Struktura pracujących w województwie lubuskim w 2023 r. według sekcji PKD
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 7. Structure of employed persons in the Lubuskie Voivodship in 2023 by sections
As of 31 December

W strukturze pracujących ponad połowę (52,9%) stanowili mężczyźni, a ich udział wzrósł w skali roku o 0,2 p. proc. W poszczególnych rodzajach działalności w strukturze pracujących największą przewagę odsetka mężczyzn nad kobietami zanotowano w budownictwie. W tej sekcji 90,2% pracujących to mężczyźni. Kolejne sekcje o przewadze odsetka mężczyzn nad kobietami to m.in.: transport i gospodarka magazynowa (74,4%), informacja i komunikacja (72,9%), przemysł (63,4%), a także rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (63,3%).

Z kolei sekcje, w których większy udział wśród pracujących miały kobiety to m.in.: opieka zdrowotna i pomoc społeczna (83,0%), edukacja (80,8%), pozostała działalność usługowa (74,1%), działalność finansowa i ubezpieczeniowa (69,7%), a także zakwaterowanie i gastronomia (65,6%).

Zarówno wśród pracujących mężczyzn, jak i kobiet dominowała praca najemna. W końcu grudnia 2023 r. status ten posiadało 82,1% ogółu pracujących w gospodarce narodowej województwa. Wyższą wartość tego odsetka zanotowano wśród kobiet. W formie pracy najemnej pracowało 86,3% ogółu pracujących kobiet, a wśród mężczyzn było to 78,4%. Wśród pracujących 17,7% ogółu pracowało na własny rachunek łącznie z pomagającymi członkami rodziny. Wśród pracujących na własny rachunek mężczyzn zanotowano wyższy odsetek (21,4%) niż wśród kobiet (13,7%). W porównaniu z poprzednim rokiem wartości omawianych wskaźników były na zbliżonym poziomie.

**Tablica 4. Pracujący^a w gospodarce narodowej według płci w 2023 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 4. Employed persons^a in the national economy by sex in 2023
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
	w tys in thousands		
OGÓŁEM TOTAL	366,3	193,9	172,4
W tym Of which			
pracownicy najemni paid employees	300,7	152,0	148,8
pracujący na własny rachunek łącznie z pomagającymi członkami rodzin self-employed persons including contribut- ing family workers	65,0	41,4	23,5

^a Według miejsca zamieszkania.
^a By place of residence.

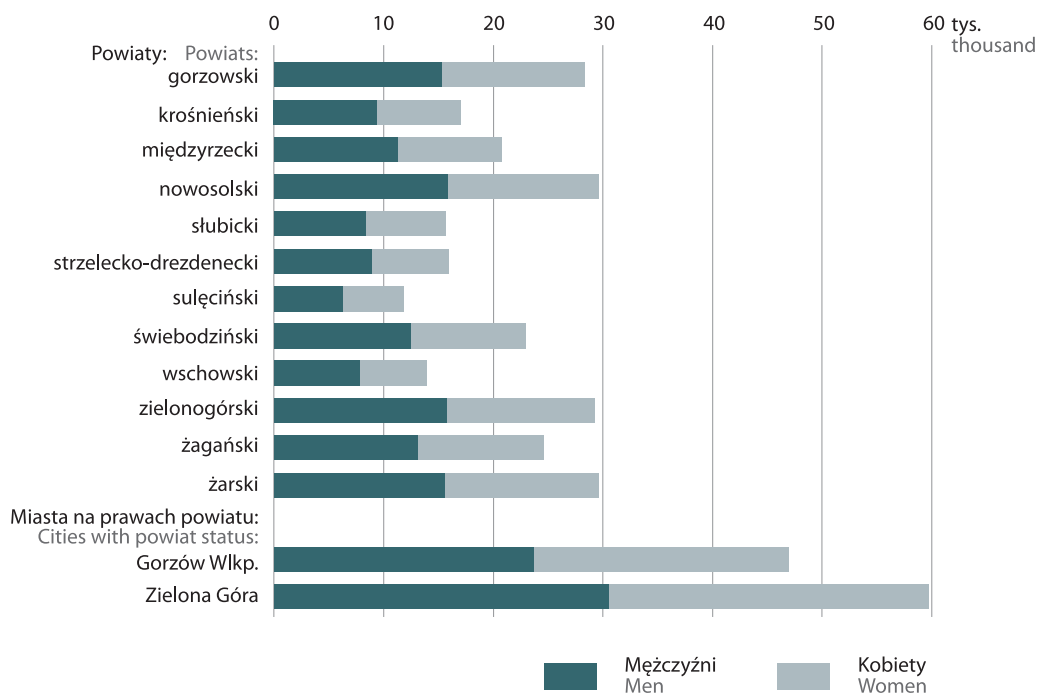
W końcu 2023 r. ponad połowę (61,9%) pracujących stanowili pracujący w podregionie zielonogórskim. Ich liczba zmniejszyła się w relacji do poprzedniego roku o 1,1%. W podregionie gorzowskim liczba pracujących mieszkańców zmniejszyła się o 0,4%. W 11 powiatach województwa (spośród 14) zanotowano zmniejszenie liczby pracujących w skali roku. Największy spadek zanotowano w powiecie krośieńskim (o 2,8%). Zmniejszenie liczby pracujących zanotowano również m.in. w powiatach: świebodzińskim (o 1,8%), międzyrzeckim (o 1,5%), Gorzowie Wlkp. (o 1,2%), żarskim (o 1,0%), a także w nowosolskim (o 0,8,1%). Wzrost liczby pracujących zanotowano w 3 powiatach, tj. w Zielonej Górze (o 0,8%), w powiecie gorzowskim (o 0,7%) oraz w powiecie żagańskim (o 0,3%).

Miasta na prawach powiatu koncentrowały najwięcej pracujących w województwie: w Zielonej Górze było to 16,3%, natomiast w Gorzowie Wlkp. – 12,8%. W pozostałych powiatach najwięcej pracujących zanotowano w powiatach żarskim i nowosolskim (po 8,1%), a także w powiecie zielonogórskim (8,0%) i gorzowskim (7,7%). Najmniejszy odsetek pracujących zanotowano w powiecie sulęcińskim i wschowskim (odpowiednio 3,2% i 3,8%).

Wśród pracujących kobiet największy ich odsetek zanotowano w miastach na prawach powiatu Zielonej Górze i Gorzowie Wlkp. (odpowiednio 17,0% i 13,5% ogółu pracujących kobiet), a także w powiatach żarskim i nowosolskim (po 8,1%). Najmniejszy odsetek kobiet zanotowano w powiecie sulęcińskim (3,2%). Wśród pracujących mężczyzn największy odsetek zanotowano w Zielonej Górze (15,7%) i w Gorzowie Wlkp. (12,2%). Znaczący odsetek wystąpił w powiecie nowosolskim (8,2%) i zielonogórskim (8,1%). Najmniejszy odsetek mężczyzn odnotowano, tak jak w przypadku kobiet w powiecie sulęcińskim (3,2% pracujących mężczyzn).

**Wykres 8. Pracujący w powiatach według płci w 2023 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 8. Employed persons in powiats by sex in 2023
As of 31 December

Wśród pracujących kobiet największy ich odsetek zanotowano w miastach na prawach powiatu Zielonej Górze i Gorzowie Wlkp. (odpowiednio 17,0% i 13,5% ogółu pracujących kobiet), a także w powiatach żarskim i nowosolskim (po 8,1%). Najmniejszy odsetek kobiet zanotowano w powiecie sulęcińskim (3,2%). Wśród pracujących mężczyzn największy odsetek zanotowano w Zielonej Górze (15,7%) i w Gorzowie Wlkp. (12,2%). Znaczący odsetek wystąpił w powiecie nowosolskim (8,2%) i zielonogórskim (8,1%). Najmniejszy odsetek mężczyzn odnotowano, tak jak w przypadku kobiet w powiecie sulęcińskim (3,2% pracujących mężczyzn).

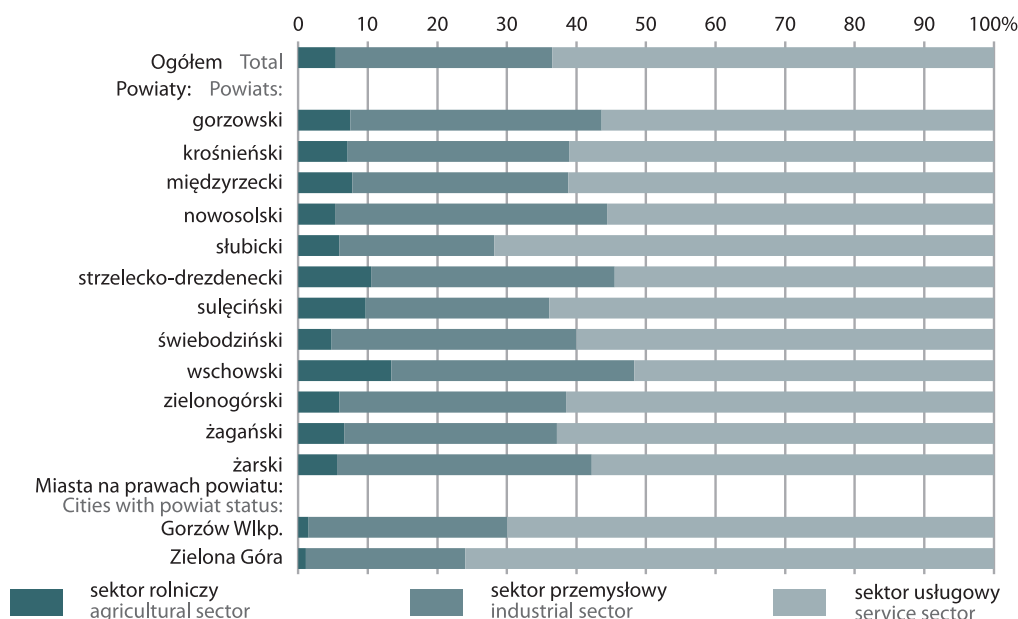
Biorąc pod uwagę wskaźnik pracujących w przeliczeniu na 1000 ludności w końcu 2023 r., wyższy od przeciętnej w województwie w końcu 2023 r. zanotowano w 6 powiatach. Najwyższa jego wartość wystąpiła w Zielonej Górze (430), a także w powiecie świebodzińskim (426). Wyższy wskaźnik niż w województwie wystąpił również w Gorzowie Wlkp. (408) i powiatach zielonogórskim (390), gorzowskim (384) i międzyrzeckim (379). Najmniej pracujących w przeliczeniu na 1000 ludności zanotowano w powiatach: krośnieńskim (323) i żarskim (324).

W porównaniu z poprzednim rokiem mniejszą wartość pracujących na 1000 ludności zanotowano w 10 powiatach, przy czym najwyższy spadek, o 7, zanotowano w powiatach krośnieńskim i sulęcińskim (odpowiednio do 323 i 352). Z kolei najwyższy wzrost, o 4, zanotowano w Zielonej Górze i powiecie żagańskim (odpowiednio do 430 i 335).

We wszystkich powiatach województwa w strukturze pracujących ponad połowę pracujących stanowili pracujący w sektorze usługowym. Największy ich odsetek zanotowano w Zielonej Górze (76,0% ogółu pracujących w mieście), a najmniejszy w powiecie wschowskim (51,7%). W sektorze przemysłowym w województwie pracowało 31,1% pracujących, a ich największy odsetek zanotowano w powiecie nowosolskim (39,1%) i żarskim (36,6%), a najmniejszy w powiecie słubickim (22,3%) i w Zielonej Górze (22,9%). Pozostałe 5,4% pracujących to sektor rolniczy, przy czym ich odsetek wyniósł od 1,1% w Zielonej Górze do 10,5% w powiecie strzelecko-drezdeneckim i 13,4% w powiecie wschowskim.

Wykres 9. Struktura pracujących według sektorów ekonomicznych i miejsca zamieszkania w powiatach w 2023 r. Stan w dniu 31 grudnia

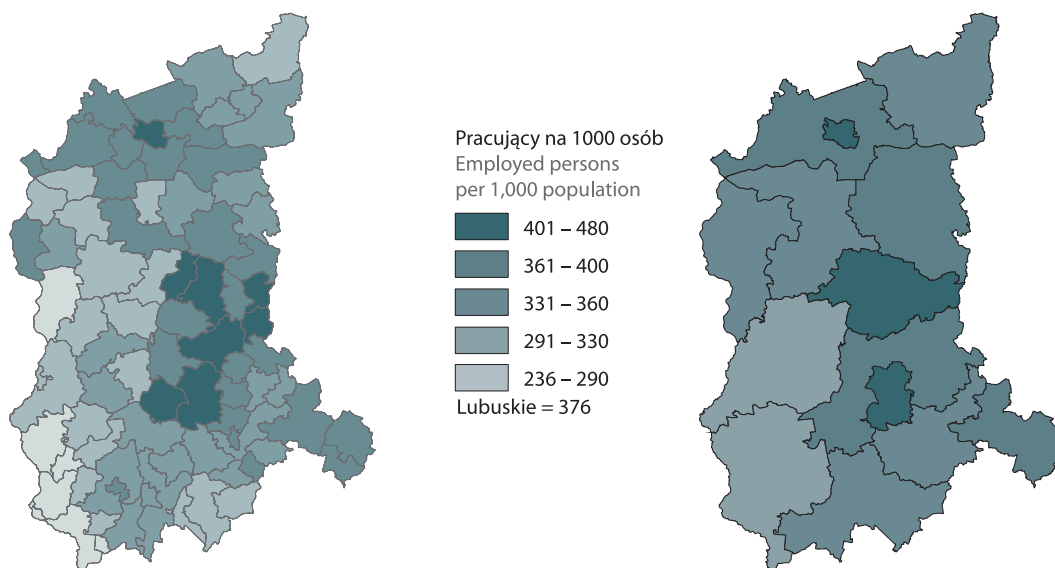
Chart 9. Structure of employed persons by economic sectors and place of residence in powiats in 2023
As of 31 December

Wśród lubuskich gmin (z wyłączeniem miast na prawach powiatu) w strukturze pracujących mieszkańców województwa najwyższe odsetki zanotowano w gminie miejskiej Nowa Sól i w gminie miejsko – wiejskiej Świebodzin (po 3,6% pracujących w województwie). Kolejnymi były: gmina miejska Żary (3,5%), a także miejsko-wiejska Sulechów (2,9%), Międzyrzecz (2,6%), miejska Żagań (2,3%), miejsko – wiejska Słubice (2,1%) oraz Wschowa (2,0%).

Mapa 4. Pracujący według miejsca zamieszkania w 2023 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 4. Employed persons by place of residence in 2023
As of 31 December

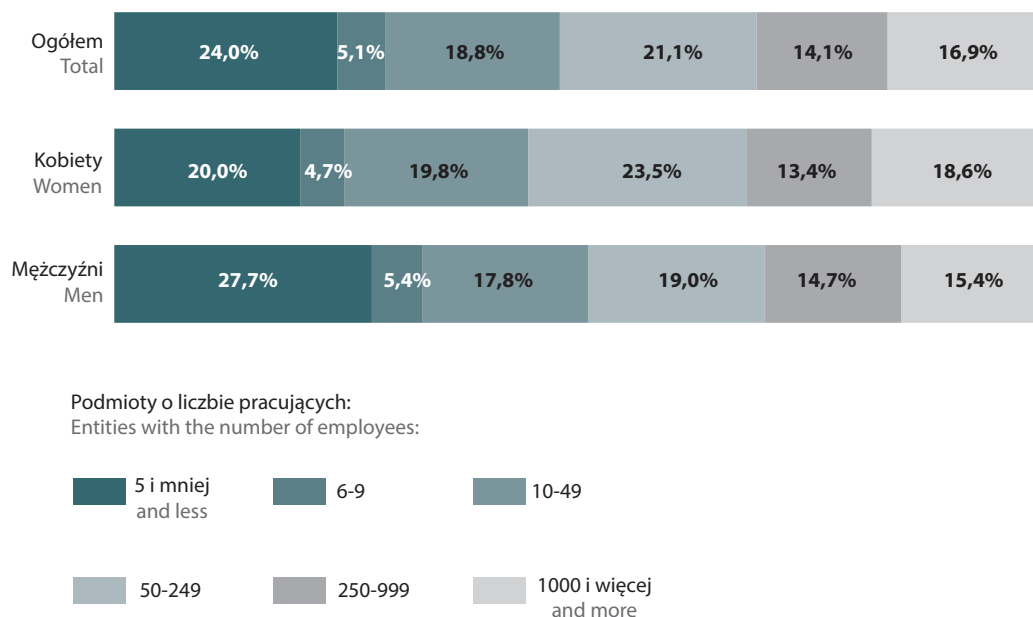
Wskaźnik pracujących w przeliczeniu na 1000 ludności przewyższający przeciętną wartość wskaźnika w województwie zanotowano w 22 gminach, przy czym najwyższy - w gminie wiejskiej Lubrza (480). Wysoki wskaźnik zanotowano również w gminach miejsko-wiejskich: Świebodzin (450), Zbąszynek (426), Babimost (417), a także w gminie wiejskiej Świdnica (406). W końcu 2023 r. najmniej pracujących na 1000 ludności było w gminach wiejskich: Trzebień (236), Brody (250), Tuplice oraz miejskiej Łęknica (po 258).

W skali roku najwyższy przyrost omawianego wskaźnika zanotowano w gminie miejskiej Gozdnic (o 16 do 267) i miejsko-wiejskiej Iłowa (o 11 do 346). Z kolei największy spadek tego wskaźnika zanotowano w gminach wiejskich: Bobrowice (o 21 do 334), Trzebień (o 15 do 236) i Ośno Lubuskie (o 13 do 315).

Biorąc pod uwagę wielkość podmiotu i miejsca zamieszkania to największy odsetek pracujących w województwie (24,0%) pracowało w podmiotach o liczbie pracujących 5 i mniej osób. Kolejne 21,1% miało zatrudnienie w podmiotach o liczbie pracujących od 50 do 249 osób, 18,8% w podmiotach od 10 do 49 osób. Kobiety najliczniej pracowały w podmiotach od 50-249 osób (23,5% pracujących kobiet), a mężczyźni w podmiotach małych (5 i mniej pracujących), ich udział wyniósł 27,7%.

Wykres 10. Pracujący według wielkości podmiotu i miejsca zamieszkania w 2023 r.
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 10. Employed persons by the entity size and place of residence in 2023
 As of 31 December

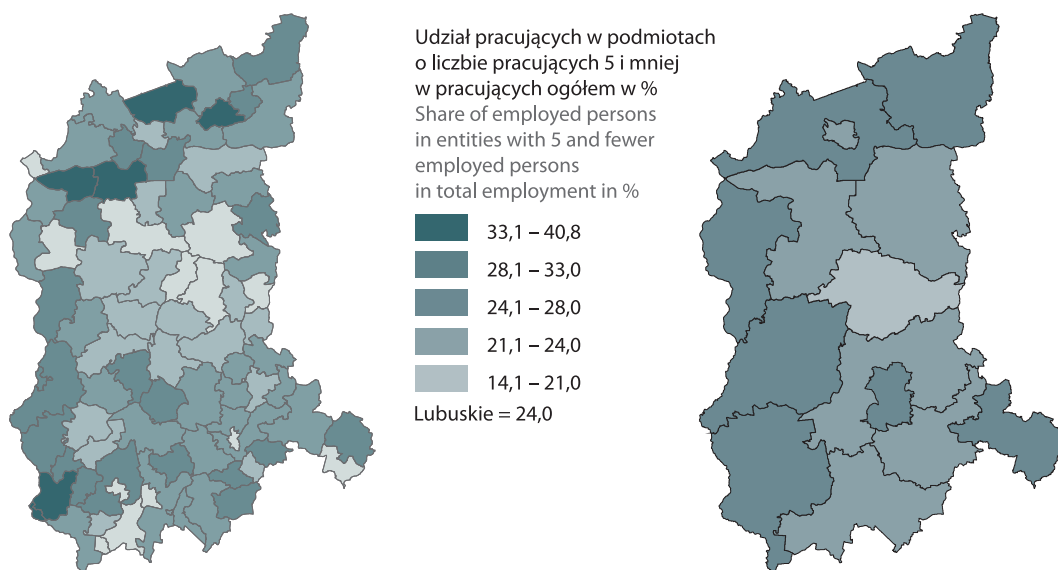
Biorąc pod uwagę udział pracujących w małych podmiotach w powiatach to najwięcej pracujących w końcu 2023 r. zanotowano w powiecie strzelecko-drezdeneckim (27,5% ogółu pracujących w powiecie), gorzowskim (27,3%), a także wschowskim (26,3%). Z kolei najmniej pracujących w tej grupie podmiotów zanotowano w powiatach: świebodzińskim (19,1%), międzyrzeckim (22,0%), a także w Gorzowie Wlkp. (22,6%).

Uwzględniając rozmieszczenie pracujących w gminach to największy odsetek pracujących w małych podmiotach wystąpił wśród pracujących w gminach: Łęknica (40,8%), Krzeszyc (37,0%), Słonk (36,7%), a także Trzebień (35,2%) i Zwierzyn (34,7%). Najmniejszy odsetek pracujących w małych podmiotach odnotowano w gminach Zbąszynek (14,1%), Sulęcín (17,6%), w gminie miejskiej Żagań (18,7%), a także w gminach Międzyrzecz i w miejskiej Gozdnic (po 18,8%).

Mapa 5. Udział pracujących w podmiotach o liczbie pracujących 5 i mniej osób w ogólnej liczbie pracujących według zamieszkania w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 5. Share of employed persons in entities employing 5 and fewer persons in the total number of employed persons by place of residence in 2023
As of 31 December

Pracujący emeryci i renciści są istotnym wsparciem dla rynku pracy. W końcu 2023 r. ta grupa stanowiła 6,6% ogółu pracujących, a jej odsetek w relacji do poprzedniego roku zwiększył się o 0,2 p. proc. Odsetek ten był wyższy niż przeciętnie w kraju (5,2%). Wśród województw lubuskie znalazło się na 2. lokacie, po województwie zachodniopomorskim (6,9%). Najniższy odsetek emerytów i pracujących wśród pracujących zanotowano w województwie podkarpackim (na poziomie 3,9%). W województwie lubuskim nieco wyższy odsetek zanotowano w tej grupie wśród pracujących kobiet (6,8% ogółu pracujących kobiet, tj. 0,3 p. proc. więcej niż w poprzednim roku) niż wśród mężczyzn (6,5%, tj. o 0,2 p. proc. więcej).

Tablica 5. Pracujący^a emeryci i renciści, cudzoziemcy, niepełnosprawni w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Table 5. Employed^a retirees and pensioners, foreigners, disabled persons in 2023
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
	w tysiącach osób in thousands persons		
Z OGÓŁEM PRACUJĄCY: OF TOTAL EMPLOYED PERSONS:			
Emeryci i renciści Retirees and pensioners	24,3	12,6	11,8
Niepełnosprawni Disabled persons	23,2	10,6	12,6
Cudzoziemcy Foreigners	25,4	15,8	9,6

^a Według miejsca zamieszkania.
^a By place of residence.

Wśród pracujących 6,9% ogółu stanowili cudzoziemcy, a ich odsetek zwiększył się w skali roku o 0,5 p. proc. Wyższy odsetek cudzoziemców wśród pracujących w województwach zanotowano jedynie w regionie warszawskim stołecznym (8,1%). W kraju ukształtował się na poziomie 3,9%. W województwie wśród pracujących mężczyzn 8,2% było cudzoziemcami i było to o 0,7 p. proc. więcej niż w końcu 2022 r. Kobiety będące cudzoziemkami stanowiły 5,5% pracujących kobiet w województwie (tj. o 0,4 p. proc. więcej).

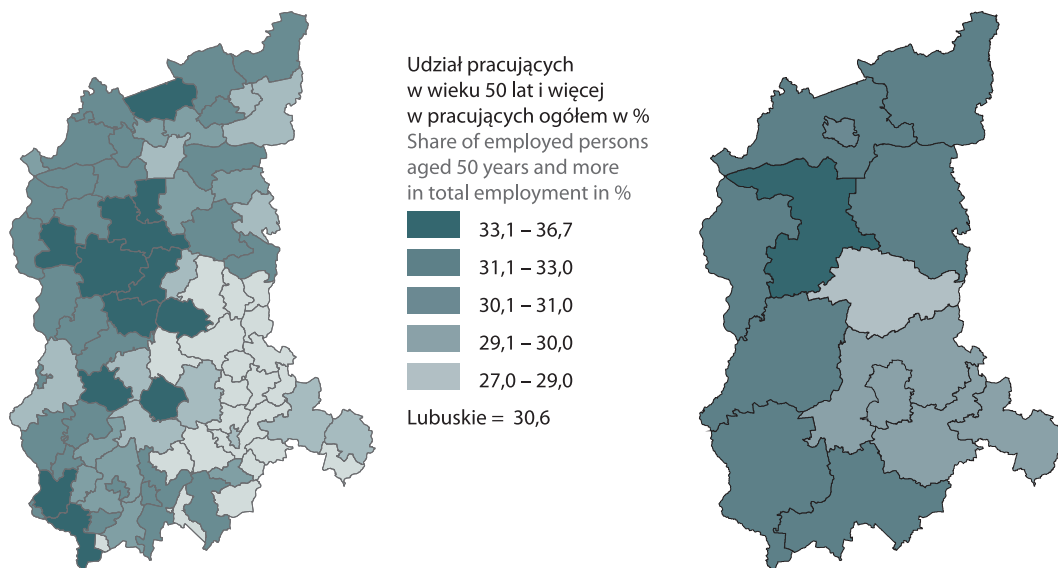
Wśród pracujących 6,3% ogółu to osoby z niepełnosprawnościami, ich udział w strukturze pracujących w skali roku nie zmienił się. W końcu 2023 r. był to najwyższy wskaźnik wśród województw, przy przeciętnej wielkości tego wskaźnika w kraju na poziomie 3,2%. W województwie wyższy odsetek pracujących osób z niepełnosprawnościami wystąpił wśród kobiet (tj. 7,3% pracujących kobiet ogółem) niż wśród mężczyzn (5,4%).

W końcu grudnia 2023 r. w województwie było 111,9 tys. pracujących w wieku 50 lat i więcej. Stanowili oni 30,6% ogółu pracujących. W kraju udział pracujących w tym wieku wyniósł 29,5%. Udział pracujących powyżej 50. roku życia w ogólnej liczbie był zróżnicowany przestrzennie. Biorąc pod uwagę rozmieszczenie pracujących mieszkańców w powiatach to największy odsetek tej grupy wieku wśród pracujących zanotowano w powiatach: sulcińskim (33,1%) i ślubickim (32,6%), a najmniejszy w powiecie świebodzińskim (28,9%) i w Zielonej Górze (29,1%).

W gminach najwyższy odsetek pracujących w powyżej 50 roku życia zamieszkiwał w gminach: Kłoda-wa (36,7%), Przewóz (35,2%), Lubniewice (36,5%), a także gminy Łagów i Skąpe (po 34,3%). Najniższym udziałem pracujących charakteryzowały się gminy: Trzebiechów (27,0%), Otyń (27,5%), Kargowa (27,7%), Świebodzin (27,8%) i Brzeźnica (27,9%).

Mapa 6. Udział pracujących w wieku 50 lat i więcej w ogólnej liczbie pracujących w 2023 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 6. Share of employed persons aged 50 years and over in the total number of employed persons in 2023 As of 31 December

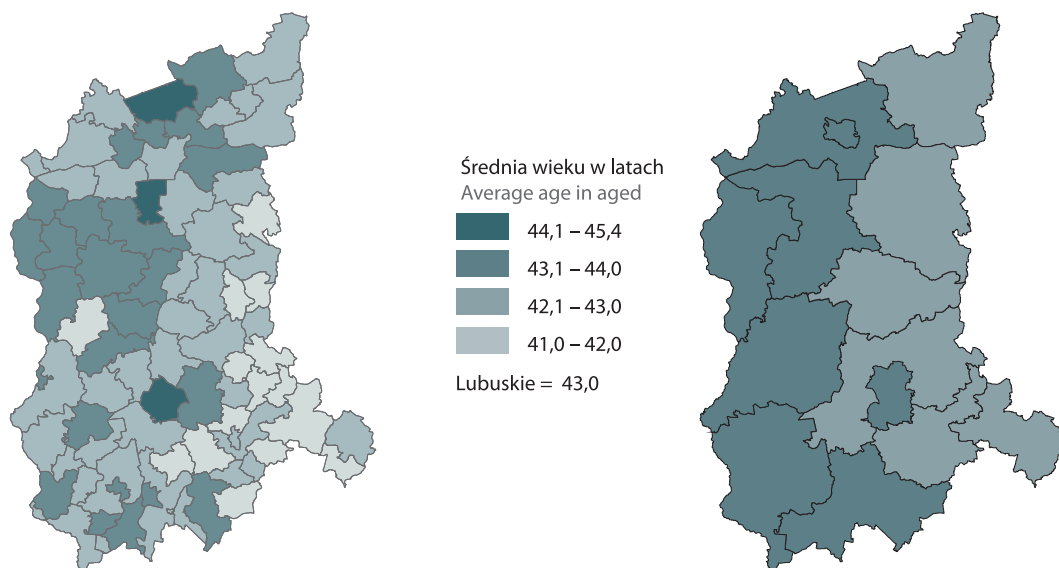
W końcu 2023 r. średnia wieku (tj. przeciętny wiek określonej populacji liczony za pomocą średniej arytmetycznej) pracujących w województwie wyniosła 43,0 lat. Wielkości tego wskaźnika wśród pracujących kobiet i mężczyzn były podobne, wyniosły odpowiednio 42,8 i 43,2 lat i były nieznacznie wyższe od notowanych w poprzednim roku. Biorąc pod uwagę rozmieszczenie pracujących w powiatach to najwyższą średnią wieku pracujących zanotowano w powiecie sulcińskim (43,6 lat) i w Gorzowie Wlkp. (43,5 lat).

Z kolei najmniejszą średnią wieku odnotowano w powiatach: świebodzińskim i wschowskim (po 42,1 lat). Wśród kobiet najwyższą średnią wieku zanotowano w Gorzowie Wlkp. (43,3 lat), a najniższą w powiecie świebodzińskim (41,7 lat). Z kolei wśród mężczyzn najwyższą średnią wieku zanotowano w powiecie sulęcińskim (43,9 lat), a najniższą w powiecie wschowskim (42,1 lat).

Biorąc pod uwagę pracujących mieszkańców gmin województwa to najwyższą średnią wieku pracujących zanotowano w gminach: Kłodawa (45,4 lat), Lubniewice (44,7 lat) i Świdnica (44,3 lata). Wskaźniki te były również najwyższe zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn. Przeciętnie najmłodsi pracujący byli w gminach: Kolsko (41,0 lat) oraz Brzeźnica i Szczaniec (po 41,2 lat).

Mapa 7. Średnia wieku pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2023 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 7. Mean age of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2023 As of 31 December

2.2. Zatrudnienie

2.2. Paid employment

Przeciętne zatrudnienie w województwie lubuskim w 2023 r. wyniosło 226,8 tys. i było 1,1% mniejsze niż w poprzednim roku. W kraju zanotowano wzrost o 0,1%. Wśród sekcji o najwyższym udziale w przeciętnym zatrudnieniu spadek w skali roku zanotowano m.in. w przemyśle, w tym przetwórstwie przemysłowym (odpowiednio o 3,0% i 3,5%). Mniejsze było przeciętne zatrudnienie również m.in. w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 2,8%), budownictwie (o 1,6%) oraz w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych (o 0,5%). Wzrost w tym zakresie zanotowano m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 2,4%), w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (o 1,5%) oraz w edukacji (o 0,8%).

Przeciętne zatrudnienie (według siedziby jednostki w podmiotach powyżej 9 pracujących) w 2023 r. wyniosło 187,4 tys., tj. 0,7% mniej niż w poprzednim roku. W sektorze prywatnym zatrudnienie zmniejszyło się o 1,6%, natomiast w sektorze publicznym zanotowano wzrost 1,0%. W populacji zatrudnionych 99,4% stanowili pełnozatrudnieni.

Tablica 6. Przeciętne zatrudnianie^a w gospodarce narodowej w województwie lubuskim
Table 6. Average paid employment^a in the national economy in Lubuskie Voivodship

Wyszczególnienie Specification	2022	2023
	w tysiącach in thousands	
OGÓŁEM TOTAL	188,8	187,4
w tym sektor prywatny of which private sector	126,1	124,2
Z liczby ogółem pełnozatrudnieni Of total number of full-time paid employees	185,1	186,2

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. Według siedziby jednostki. Stan w dniu 31 grudnia.

a Data concerning economic entities employing more than 9 persons and budgetary entities regardless of the number of employed persons. As of 31 December.

W województwie lubuskim w 2023 r. pracujący (w podmiotach powyżej 9 pracujących) przepracowali łącznie 356,8 mln godzin, tj. o 2,1% mniej niż w poprzednim roku. Nominalny czas przepracowany w przeliczeniu na 1 zatrudnionego zmniejszył się w skali roku o 27 godzin i wyniósł 1930 godzin. Z ogółu liczby godzin nominalnych 1674 przypadły na czas przepracowany (z tego 97,4% przepracowano w godzinach normalnych, a pozostałe 2,6% - w godzinach nadliczbowych). Liczba godzin nieprzepracowanych tj. czasu, w którym pracujący był nieobecny lub nie przystąpił do pracy, m.in. z powodu choroby, opieki nad członkiem rodziny, urlopu wypoczynkowego, okolicznościowego, płatnego przestoju, strajku, zwolnień z powodu siły wyższej wyniosła 273 godziny (tj. o 19 mniej niż w poprzednim roku).

Rozdział 3. Przyjęcia i zwolnienia

Chapter 3. Hires and terminations

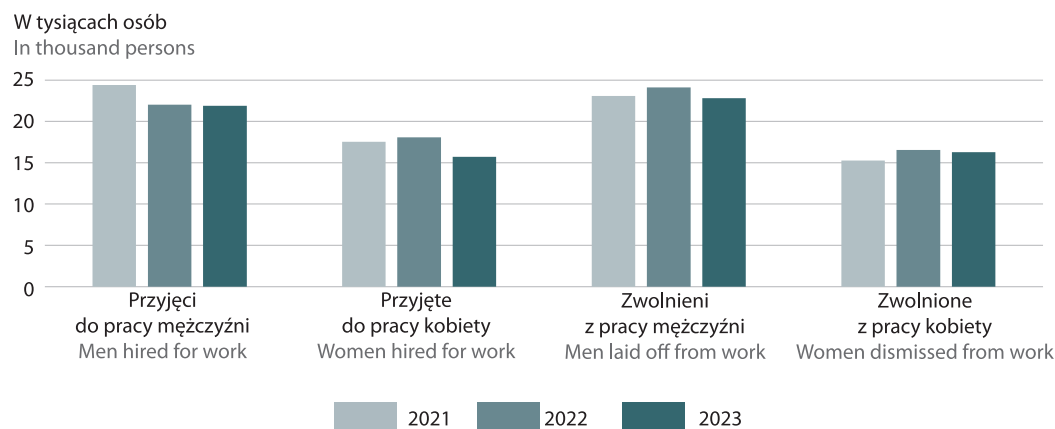
W podmiotach gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących w 2023 r. przyjęto do pracy 37,6 tys. osób. Liczba przyjęć zmniejszyła się o 6,2% (przed rokiem zanotowano spadek o 4,4%). Wśród nowo przyjętych do pracy mężczyźni stanowili 58,2% tej grupy, a ich udział w strukturze przyjętych wzrósł w relacji do poprzedniego roku o 3,3 p. proc.

Niemal 2/3 osób przyjętych do pracy (66,3%) to osoby, które poprzednio pracowały, a ich udział zmniejszył się w skali roku o 8,7 p. proc. Dla 14,6% tej grupy przerwa w pracy do momentu zatrudnienia nie trwała dłużej niż 1 miesiąc (tj. o 1,9 p. proc. mniej niż przed rokiem). Dla 14,0% przyjętych było to podjęcie pierwszej pracy (o 0,3 p. proc. mniej). Wśród ogółu przyjętych 4,6% osób posiadało status absolwenta.

W 2023 r. wśród absolwentów przyjętych do pracy najwięcej osób posiadało wykształcenie wyższe (40,0%, tj. 2,3 p. proc. mniej niż przed rokiem). Kolejnymi grupami były osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (29,5%, tj. 1,0 p. proc. więcej) oraz branżowym I stopnia, ich udział wyniósł 19,0% (o 2,1 p. proc. więcej).

Wśród nowo przyjętych pracowników najwięcej (36,0%) osób rozpoczęło pracę w przemyśle (tj. o 1,0 p. proc. mniej niż przed rokiem). W transporcie i gospodarce magazynowej pracę rozpoczęło 14,3% nowo zatrudnionych (tj. o 0,8 p. proc. więcej), w handlu hurtowym i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych – 10,8% (podobnie jak przed rokiem) oraz w jednostkach prowadzących działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierającą – 10,6% (tj. o 1,1 p. proc. więcej). Ponadto ok. 5-6,0% pracowników (podobnie jak przed rokiem) rozpoczęło pracę w budownictwie i edukacji.

Wykres 11. Przyjęcia i zwolnienia pracowników pełnozatrudnionych^a
Chart 11. Hires and terminations of full-time paid employees^a

Tablica 7. Przyjęcia i zwolnienia z pracy^a
Table 7. Hires and terminations^a

Wyszczególnienie Specification	2021	2022	2023
Przyjęci do pracy ogółem Hires total	41938	40102	37622
w tym z ogółu przyjętych: of which of total hires:			
Podejmujący pierwszą pracę Persons starting work for the first time	5512	5715	5270
Pozostali przyjęci do pracy Other hires	36426	34387	32352
w tym poprzednio pracujący of which previously employed persons	27087	30072	24952
Współczynnik przyjęć w % Hire rate in %	22,6	21,4	20,0
Zwolnieni z pracy ogółem Terminated jobs total	38345	40653	39082
w tym z ogółu zwolnionych: of total terminated			
Zwolnieni w drodze wypowiedzenia: Terminated due to dissolution of an employment contract:			
przez pracodawcę by employer	3178	3746	3094
przez pracownika by employee	5120	5607	5288
Zwolnieni na mocy porozumienia stron Terminated by virtue of mutual agreement	15926	17122	16457
Zwolnieni z upływem czasu, na który zostali zatrudnieni Terminated with the passage of time for which they were hired	7518	7766	7657
Współczynnik zwolnień w % Termination rate in %	20,6	21,8	20,8

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo.

^a Data concerning economic entities employing more than 9 persons and budgetary entities regardless of the number of employment. Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees.

Współczynnik przyjęć, określający stosunek liczby przyjęć (pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych w badanym roku) do liczby pełnozatrudnionych według stanu z końca roku poprzedzającego rok badany, w 2023 r. wyniósł 20,0%, tj. o 1,4 p. proc. mniej niż w poprzednim roku (w 2022 r. spadek wskaźnika wyniósł 1,2 p. proc. w skali roku). Współczynnik przyjęć do pracy wśród kobiet wyniósł 16,7%, tj. o 2,9 p. proc. mniej niż w 2022 r.

W 2023 r. zwolniono z pracy 39,1 tys. osób. Liczba zwolnień zmniejszyła się o 1,6 tys., tj. o 3,9% w porównaniu z poprzednim rokiem (wobec wzrostu o 6,0% w 2022 r.). Wśród zwolnionych z pracy mężczyźni stanowili 58,4% tej grupy, a ich udział w strukturze zwolnionych spadł w relacji do poprzedniego roku o 0,9 p. proc.

Podobnie jak w poprzednim roku, najczęściej (w 42,1% przypadków) do zwolnienia dochodziło na mocy porozumienia stron. Z powodu upływu czasu, na który pracownicy zostali zatrudnieni, pracę zakończyło 19,6% ogółu zwolnionych (o 0,5 p. proc. więcej niż w poprzednim roku). W wyniku wypowiedzenia przez pracownika zwolniono 13,5% ogółu zwolnionych (o 0,3 p. proc. mniej niż przed rokiem), a w drodze wypowiedzenia przez pracodawcę 7,9% (o 1,3 p. proc. mniej). Odsetek zwolnień w wyniku przejścia pracownika na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy, rehabilitację wyniósł 7,0%, tj. o 1,4 p. proc. więcej niż przed rokiem.

Współczynnik zwolnień, wyrażony relacją liczby zwolnień do liczby zatrudnionych według stanu z końca 2023 r., wyniósł 20,8%, tj. o 1,0 p. proc. mniej niż w poprzednim roku (w 2022 r. zanotowano wzrost wskaźnika o 1,2 p. proc. w skali roku). Wśród kobiet wartość tego wskaźnika ukształtowała się na poziomie 17,3% (o 0,6 p. proc. mniej niż w poprzednim roku).

W 2023 r. relacja liczby przyjęć do liczby (100) zwolnień wyniosła 96, wobec 99 w poprzednim roku. Przewagę zwolnień nad przyjęciami odnotowano zarówno wśród kobiet (97), jak i wśród mężczyzn (96).

Rozdział 4. Popyt na pracę

Chapter 4. Demand for labour

Liczba pracujących (obsadzonych miejsc pracy) w podmiotach zatrudniających 1 osobę lub więcej, biorących udział w badaniu popytu na pracę w województwie w końcu grudnia 2023 r. wyniosła 254,5 tys., tj. o 4,3% mniej niż w poprzednim roku (w 2022 r. odnotowano wzrost w skali roku o 0,7%). Z ogólnej liczby pracujących – 28,2% było zatrudnionych w sektorze publicznym, a 71,8% w sektorze prywatnym. Najwięcej osób pracowało w przetwórstwie przemysłowym (27,7% ogółu pracujących), następnie w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (13,4%), edukacji (12,3%), w transporcie i gospodarce magazynowej oraz w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (po ok. 8,0%), a także w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowym zabezpieczeniu społecznym oraz w budownictwie (po ok. 5,0%).

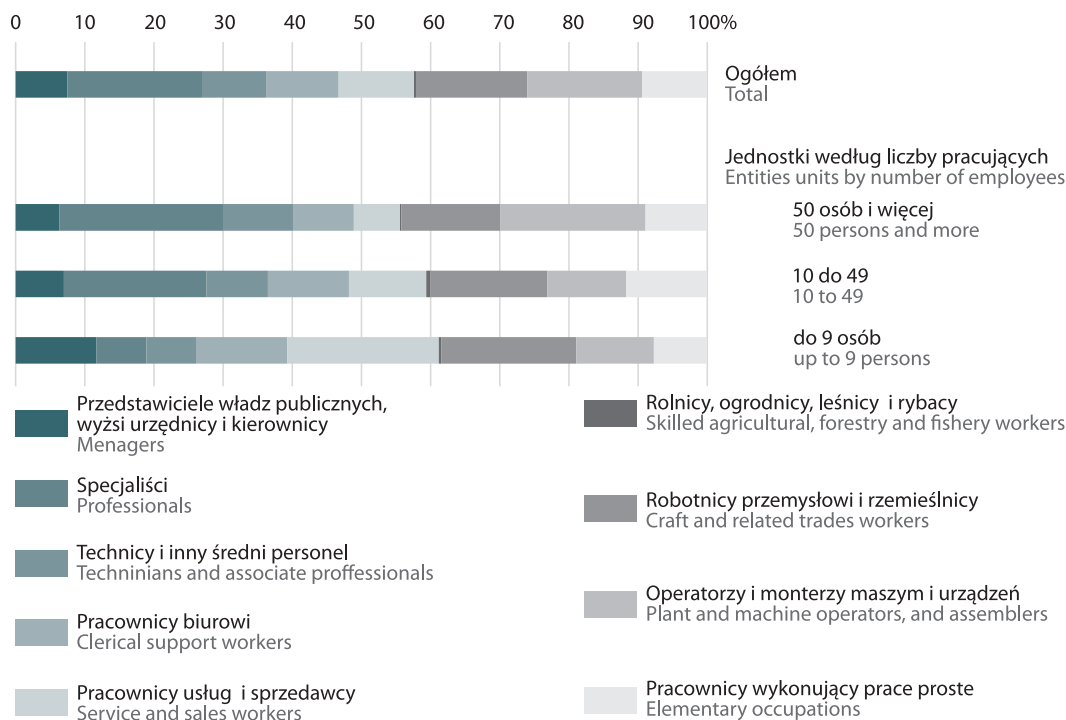
Najbardziej liczną grupą wśród pracujących w końcu 2023 r. były osoby pracujące w zawodach zaliczanych według Klasyfikacji Zawodów i Specjalności do specjalistów, ich udział w ogóle pracujących wyniósł 19,6% (tj. o 0,1 p. proc. więcej niż w poprzednim roku). Kolejne liczne grupy to osoby pracujące w zawodach zaliczanych do grup: operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (16,6%, tj. o 0,8 p. proc. więcej), robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (tak jak w poprzednim roku 16,0%). Licznymi grupami byli również pracownicy usług i sprzedawcy (10,9% ogółu pracujących), pracownicy biurowi (10,4%), a także pracownicy wykonujący prace proste (9,4%).

Pracownicy z grupy specjaliści, w liczbie 50 tys. osób, w większości pracowali w sektorze publicznym (66,0% ogółu specjalistów), a także w jednostkach dużych – 50 i więcej pracujących (65,4%). Pracownicy z grupy operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń, w liczbie 42,2 tys. osób, w zdecydowanej większości (93,8% ogółu pracujących w tej grupie) pracowali w sektorze prywatnym, 68,7% pracowało w jednostkach, w których wykonywało lub świadczyło pracę co najmniej 50 osób.

Pracownicy z grupy robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, w liczbie 40,7 tys. osób, w zdecydowanej większości (95,1%) pracowali w sektorze prywatnym. Biorąc pod uwagę wielkość jednostek, prawie połowa z nich (48,3%) pracowała w jednostkach dużych. Pracownicy biurowi w przeważającej części zatrudnieni byli w sektorze prywatnym (71,2% tej grupy) oraz w jednostkach dużych (45,5%). Pracownicy wykonujący prace proste w 67,1% pracowali w sektorze prywatnym. Biorąc pod uwagę wielkość podmiotów, największej osób pracowało w jednostkach o liczbie pracujących 50 osób i więcej (51,3% tej grupy zawodów).

Wykres 12. Struktura pracujących według grup zawodów i wielkości jednostek w 2023 r.
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 12. Structure of employed persons by occupational groups and unit size in 2023
 As of 31 December

W końcu 2023 r. w zakładach pracy było 2,7 tys. wolnych miejsc pracy, tj. o 0,2 tys. (o 7,1%) mniej niż w końcu poprzedniego roku. W większości (82,6%) miejsca te znajdowały się w sektorze prywatnym. Biorąc pod uwagę wielkość podmiotów 40,9% wolnych miejsc pracy znajdowało się w podmiotach małych, w podmiotach dużych – 40,7%, a w jednostkach średnich 18,4%.

Najwięcej wolnych miejsc pracy było w transporcie i gospodarce magazynowej (35,2%) oraz w przetwórstwie przemysłowym (27,4%). W pozostałych sekcjach znajdowało się zdecydowanie mniej wolnych miejsc pracy, m.in. w budownictwie (7,2%), w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (5,8%), administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych (4,4%) oraz w edukacji (3,6%).

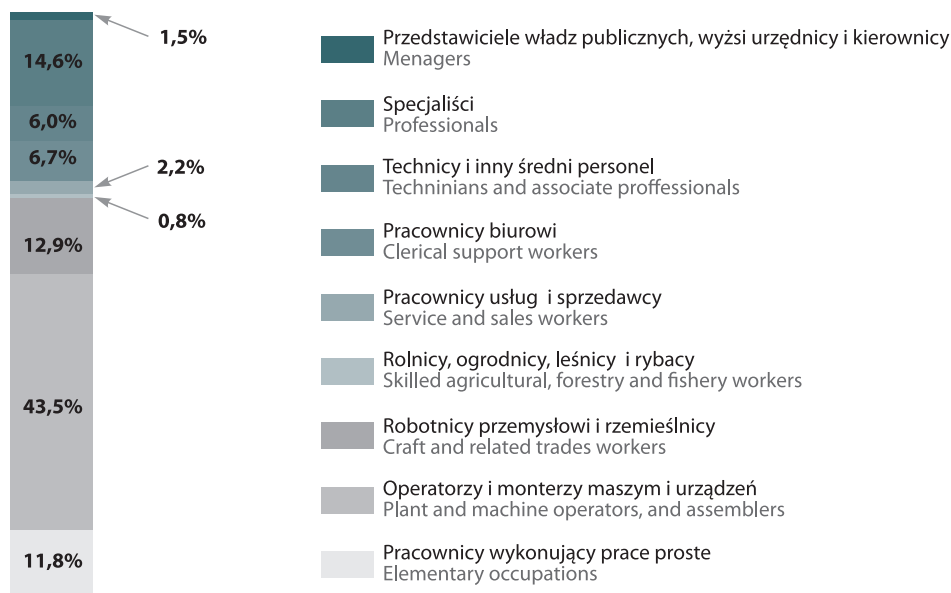
Wolne miejsca pracy w omawianym okresie najczęściej występowały w grupie zawodów zaliczanych do operatorów i monterów maszyn i urządzeń (43,5%), specjalistów (14,6%), robotników przemysłowych i rzemieślników (12,9%) oraz pracowników wykonujących prace proste (11,8%).

Na koniec 2023 r. w urzędach pracy było zgłoszonych 0,6 tys. wolnych miejsc pracy, w tym najwięcej w budownictwie, transporcie i gospodarce magazynowej oraz w przetwórstwie przemysłowym.

Wskaźnik wolnych miejsc pracy, określający udział wolnych miejsc pracy w ogólnej liczbie miejsc pracy (tj. obsadzonych i wolnych miejsc pracy) w końcu 2023 r. wyniósł 1,1% i pozostał na tym samym poziomie w porównaniu z 2022 r. oraz o 0,2 p. proc. większym niż w 2021 r.

**Wykres 13. Struktura wolnych miejsc pracy według grup zawodów w 2023 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 13. Structure of vacancies job by occupational groups in 2023
As of 31 December

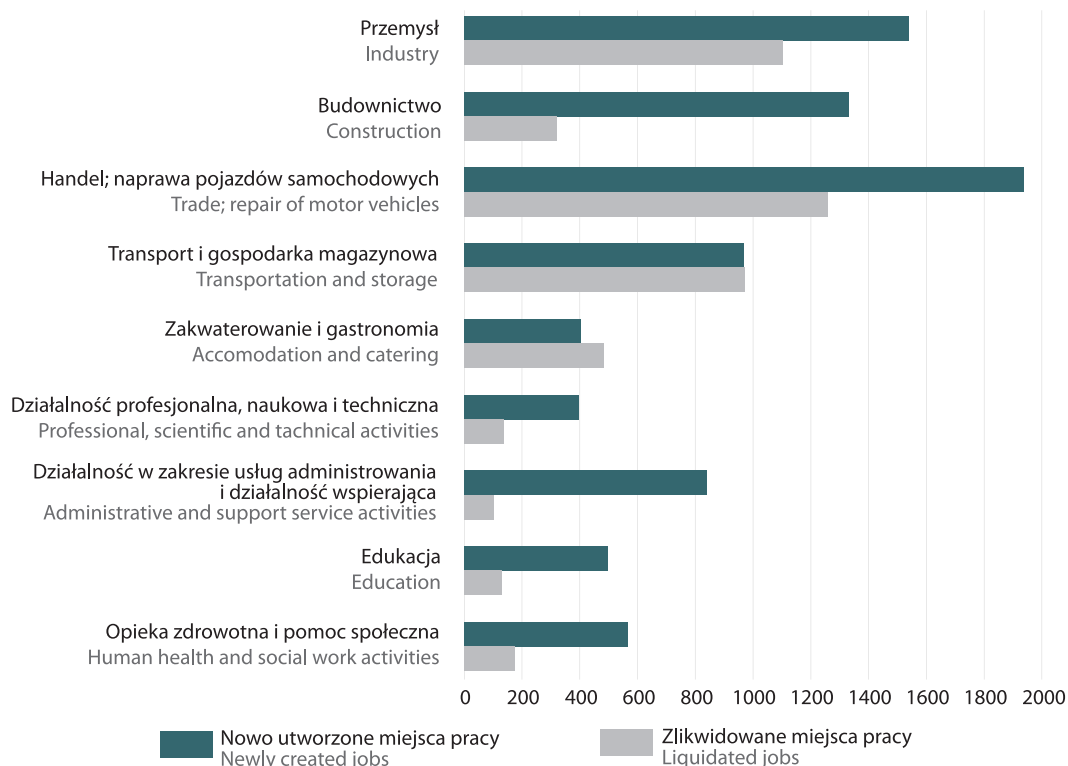

W 2023 r. w województwie lubuskim powstało 9,4 tys. nowych miejsc pracy, tj. o 2,5 tys. (o 20,9%) mniej niż w poprzednim roku. Zdecydowana większość (89,4%) powstała w sektorze prywatnym. Biorąc pod uwagę wielkość jednostek, ponad połowa (56,6%) nowych miejsc pracy powstała w jednostkach małych (o liczbie pracujących do 9 osób), było to o 6,6 p. proc. więcej niż w poprzednim roku. Kolejne 22,1% nowych miejsc pracy powstało w jednostkach o liczbie pracujących od 10 do 49 osób (o 6,1 p. proc. mniej). W jednostkach dużych – 21,3%, tj. o 0,6 p. proc. mniej w skali roku.

Spadek liczby nowo utworzonych miejsc pracy, w porównaniu z 2022 r., zanotowano m.in. w przetwórstwie przemysłowym (o 1,5 tys.), w transporcie i gospodarce magazynowej (o 0,6 tys.), działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej (o 0,3 tys.), w edukacji oraz opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (po 0,2 tys.). Więcej nowych miejsc pracy powstało m.in. w zakwaterowaniu i gastronomii (o 0,4 tys.) oraz w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 0,2 tys.).

W 2023 r. najwięcej nowych miejsc pracy (20,7%) powstało w handlu; naprawie pojazdów samochodowych. Ich udział w liczbie nowo utworzonych miejsc pracy ogółem zwiększył się w skali roku o 4,2 p. proc. Kolejne 16,4% nowych miejsc pracy powstało w przemyśle, w tym 15,1% w przetwórstwie przemysłowym (odpowiednio o 9,2 p. proc. i 9,3 p. proc. mniej niż w poprzednim roku), 14,2% w budownictwie (o 1,9 p. proc. więcej), a 10,3% – w transporcie i gospodarce magazynowej (o 3,2 p. proc. mniej).

Wykres 14. Nowo utworzone i zlikwidowane miejsca pracy według wybranych sekcji PKD w 2023 r.
 Chart 14. Newly created and liquidated jobs by selected sections in 2023

W 2023 r. zlikwidowano 5,4 tys. miejsc pracy, tj. o 6,3% mniej niż w 2022 r. (przed rokiem odnotowano spadek w skali roku o 4,3%). Najwięcej miejsc pracy ubyło w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (1,3 tys.), w przetwórstwie przemysłowym oraz w transporcie i gospodarce magazynowej (po 1,0 tys.), a w zakwaterowaniu i gastronomii (0,5 tys.).

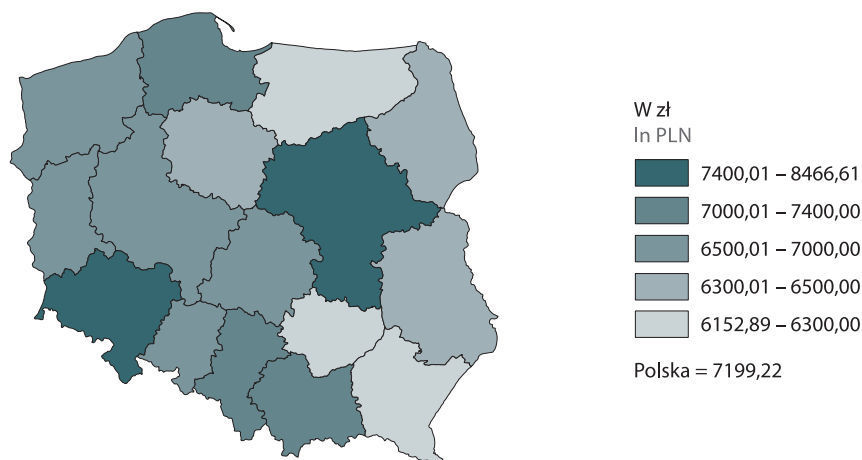
W badanym roku zanotowano dodatni bilans miejsc pracy (tj. różnica pomiędzy powstałymi i zlikwidowanymi miejscami pracy), który łącznie wyniósł 4,0 tys., w tym w budownictwie – 1,0 tys., w handlu; naprawie pojazdów samochodowych – 0,7 tys., w przetwórstwie przemysłowym, opiece zdrowotnej i pomocy społecznej oraz edukacji – po 0,4 tys. W województwie na 1 zlikwidowane miejsce pracy przypadało 1,7 nowo utworzonych miejsc.

Rozdział 5. Wynagrodzenia

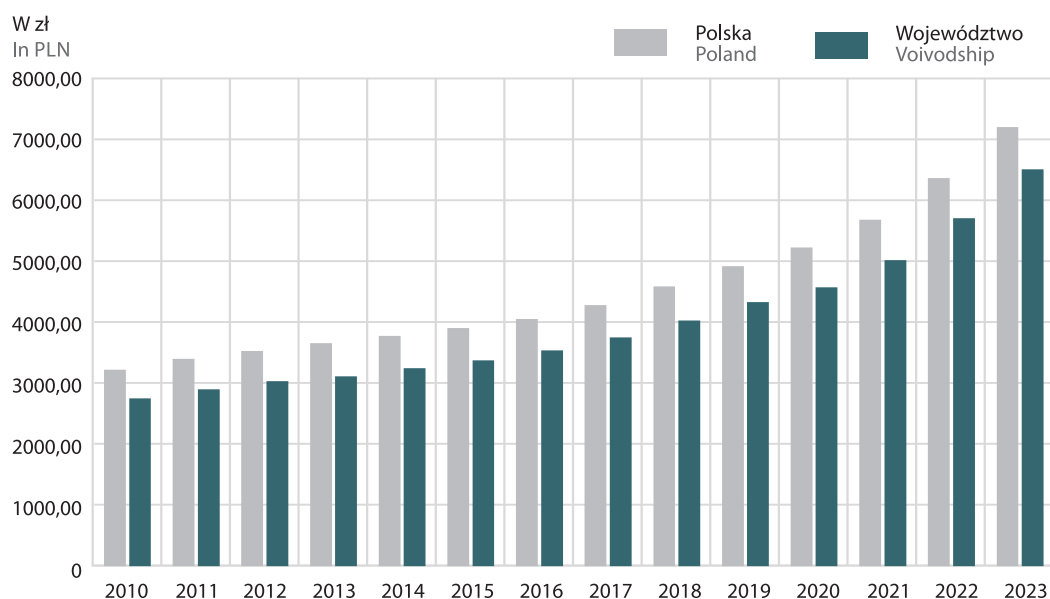
Chapter 5. Wages and salaries

W 2023 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie lubuskim osiągnęło poziom 6510,28 zł, tj. o 14,1% wyższy niż w poprzednim roku (przed rokiem wzrost wynagrodzeń wyniósł 13,7%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie stanowiło 90,4% przeciętnego wynagrodzenia w kraju (wobec 89,7% w poprzednim roku).

Mapa 8. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według województw w 2023 r.
 Map 8. Average monthly gross wages and salaries by voivodship in 2023

Wykres 15. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto
 Chart 15. Average monthly gross wages and salaries

Przeciętne wynagrodzenie brutto powyżej średniego w województwie zanotowano m.in. w sekcjach: informacja i komunikacja (o 81,1% więcej od przeciętnego wynagrodzenia w województwie), administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (o 32,6%), działalność finansowa i ubezpieczeniowa (o 19,5%), rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (o 14,8%), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (o 10,6%). Poniżej przeciętnego wynagrodzenia brutto w województwie zanotowano m.in. w sekcjach: zakwaterowanie i gastronomia (o 33,4%), administrowanie i działalność wspierająca (29,3%), budownictwo (o 21,3%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 15,6%), działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (o 11,7%) oraz działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (o 8,2% mniej).

Wykres 16. Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto według wybranych sekcji od przeciętnego wynagrodzenia w województwie w 2023 r.

Chart 16. Relative deviations of average monthly gross wages and salaries by selected sections from the average wages and salaries in the voivodship in 2023

W podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2023 r. w województwie lubuskim wyniosło 6882,46 zł, tj. było wyższe o 14,4% od zanotowanego w poprzednim roku. W 2022 r. wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto ukształtował się na poziomie 13,8% w skali roku.

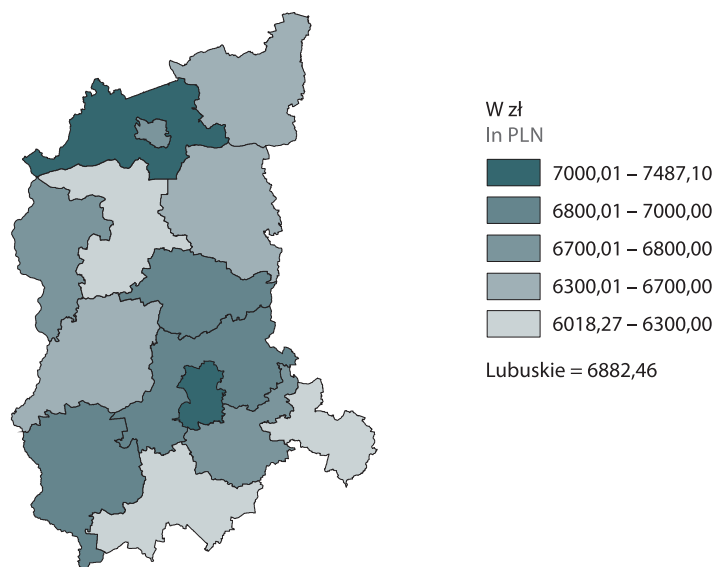
We wszystkich lubuskich powiatach przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło w skali roku. Wzrost przeciętnego wynagrodzenia wyniósł od 11,4% w powiecie zielonogórskim do 16,5% w powiecie nowosolskim.

W 2023 r. w czterech powiatach przeciętne wynagrodzenie brutto było wyższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w województwie. Najwyższe, na poziomie 7487,10 zł, tj. o 8,8% większe od średniego w województwie, zanotowano w Zielonej Górze. W powiecie gorzowskim przeciętne wynagrodzenie wyniosło 7139,07 zł (o 3,7% więcej od przeciętnej wojewódzkiej), w świebodzińskim 6975,86 zł (o 1,4% więcej), a w żarskim 6929,71 zł (o 0,7% więcej).

Najniższe przeciętne wynagrodzenie odnotowano w powiatach: sulęcińskim (6018,27 zł, tj. o 12,6% mniej od przeciętnego wynagrodzenia w województwie), wschowskim (6247,33 zł, o 9,2% mniej), żagańskim (6259,95 zł, o 9,0% mniej) i strzelecko-drezdeneckim (6383,30 zł, o 7,3% mniej).

Mapa 9. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według powiatów w 2023 r.

Map 9. Average monthly gross wages and salaries by powiats in 2023

Prowadzone przez GUS w cyklu dwuletnim badanie reprezentacyjne Z-12¹, dotyczące struktury wynagrodzeń według zawodów (ostatnie dane za październik 2022 r.), dostarcza wiele danych dotyczących struktury i poziomu przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto pracowników według cech demograficznych i społeczno-zawodowych, które nie występują w innych badaniach, m.in. wynagrodzenia według płci, wieku, poziomu wykształcenia, stażu pracy, wykonywanego zawodu.

W październiku 2022 r. przeciętne wynagrodzenie brutto pracowników objętych badaniem wyniosło 6496,02 zł, przy czym mężczyźni zarabiali średnio 6909,38 zł, tj. o 14,9% więcej niż kobiety (których przeciętne wynagrodzenie wyniosło 6012,28 zł). Przeciętne wynagrodzenie mężczyzn było tym samym o 6,4% wyższe od średniej płacy w województwie, a płaca kobiet była mniejsza od przeciętnej w województwie o 7,4%.

W sektorze publicznym wynagrodzenie było wyższe od przeciętnego w województwie o 4,7%, z kolei w sektorze prywatnym – mniejsze o 1,7%. W obu sektorach mężczyźni byli lepiej wynagradzani niż kobiety. W sektorze prywatnym ich wynagrodzenie było o 21,9% wyższe od wynagrodzenia kobiet, natomiast w publicznym – o 10,9%.

Tablica 8. Przeciętne wynagrodzenie brutto^a według płci i sektorów własności w październiku 2022 r.Table 8. Average gross wages and salaries^a by sex and ownership sectors in October 2022

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
	w zł in PLN		
OGÓŁEM TOTAL	6496,02	6909,38	6012,28
Sektor publiczny Public sector	6801,71	7306,09	6588,41
Sektor prywatny Private sector	6383,87	6840,50	5612,92

a Na podstawie badania o charakterze reprezentacyjnym. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 10 osób.

a Based on a representative survey. Data concerning economic entities employing more than 10 employees.

1 Wyniki badania zostały uogólnione dla zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy (bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych), ale w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.

Wraz z wiekiem pracowników wzrastają przeciętne wynagrodzenia, osiągając najwyższe wartości w grupie wieku 45-49 lat oraz 65 lat i więcej. Najwyższe wynagrodzenie wśród mężczyzn odnotowano w wieku od 40 do 49 lat, natomiast wynagrodzenie kobiet było najwyższe w wieku 60 i więcej lat. W prawie każdej analizowanej 5-letniej grupie wieku (z wyjątkiem 60-64 lata) wynagrodzenie mężczyzn było wyższe od wynagrodzenia kobiet, przy czym najwyższe zróżnicowanie zanotowano w grupie 35-39 lat. W tej grupie mężczyźni mieli wyższe wynagrodzenie od kobiet o 22,2%. Jednocześnie w grupie wieku 60-64 lata wynagrodzenie mężczyzn było mniejsze od wynagrodzenia kobiet o 7,2%.

Tablica 9. Przeciętne wynagrodzenie brutto^a według płci i wieku w październiku 2022 r.

Table 9. Average gross wages and salaries^a by aged and sex in October 2022

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
	w zł in PLN		
OGÓŁEM TOTAL	6496,02	6909,38	6012,28
18 - 19	4305,03	4479,82	3767,58
20 - 24	4957,19	5229,12	4614,26
25 - 29	5601,09	5923,95	5174,21
30 - 34	6189,57	6482,90	5804,94
35 - 39	6496,44	7061,76	5779,56
40 - 44	6815,72	7421,80	6155,00
45 - 49	7091,59	7661,03	6525,11
50 - 54	6722,66	7201,03	6267,27
55 - 59	6435,48	6814,19	6125,13
60 - 64	6645,60	6570,22	7080,22
65 lat i więcej 65 years and more	7204,80	7360,08	6546,52

a Na podstawie badania o charakterze reprezentacyjnym. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 10 osób.

a Based on a representative survey. Data concerning economic entities employing more than 10 employees.

Biorąc pod uwagę wykształcenie pracowników, przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło od 5158 zł osób z wykształceniem gimnazjalnym (tj. 79,4% średniego wynagrodzenia w województwie) do 8967 zł (o 38,0% więcej niż przeciętne wynagrodzenie w województwie) dla osób z wykształceniem wyższym, ze stopniem naukowym co najmniej doktora.

Mężczyźni posiadający wykształcenie wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora zarabiali o 52,3% więcej niż przeciętnie mężczyźni w województwie. Wynagrodzenie kobiet z takim poziomem wykształcenia było o 30,6% wyższe od przeciętnego wynagrodzenia ogółem dla kobiet.

Z kolei przeciętne wynagrodzenie mężczyzn z wykształceniem gimnazjalnym było o 22,5% niższe od przeciętnego wynagrodzenia mężczyzn w województwie. Wynagrodzenie kobiet legitymujących się takim poziomem wykształcenia było mniejsze o 28,5% od średniego wynagrodzenia kobiet w województwie.

Tablica 10. Przeciętne wynagrodzenie brutto^a według wykształcenia i płci w październiku 2022 r.
 Table 10. Average gross wages and salaries^a by education and sex in October 2022

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
	w zł in PLN		
OGÓŁEM TOTAL	6496,02	6909,38	6012,28
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora Tertiary education with at least a doctoral degree	8967,17	10525,52	7854,82
Wyższe z tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym Tertiary education with Master's, doctor's or equivalent level	7998,84	9319,13	7410,77
Wyższe ze stopniem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym Tertiary education with Bachelor's, certified economist or equivalent level	7635,33	8709,79	6654,20
Policealne Post-secondary education	6174,40	6804,45	5672,96
Średnie zawodowe ^b Technical secondary education ^b	6303,36	6788,24	5490,20
Średnie ogólnokształcące General secondary education	5551,38	6514,35	4704,57
Zasadnicze zawodowe ^c Basic vocational education ^c	5497,24	5843,44	4668,63
Gimnazjalne Lower secondary education	5158,13	5353,34	4299,22
Podstawowe i niepełne podstawowe Primary and incomplete primary education	5455,83	6085,85	4424,02

a Na podstawie badania o charakterze reprezentacyjnym. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 10 osób. b Łącznie z wykształceniem branżowym II stopnia. c Łącznie z wykształceniem branżowym I stopnia.

a Based on a representative survey. Data concerning economic entities employing more than 10 employees. b Including stage II sectoral vocational education. c Including stage I sectoral vocational education.

Ze względu na wykonywany zawód najwyższe przeciętne wynagrodzenia w październiku 2022 r. otrzymywali pracownicy w grupie zawodów: przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (o 77,7% więcej niż średnie wynagrodzenie w województwie) oraz specjaliści (o 15,5% więcej). Najmniejsze wynagrodzenia uzyskiwali pracownicy pracujący w grupie zawodów: pracownicy usług i sprzedawcy (o 31,3% niższe od przeciętnego wynagrodzenia w województwie), pracownicy wykonujący prace proste (o 28,6% mniej), a także rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (o 21,2% mniej).

Tablica 11. Przeciętne wynagrodzenie brutto^a według wielkich grup zawodów i płci w październiku 2022 r.
 Table 11. Average gross wages and salaries^a by great occupational groups and sex in October 2022

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
	w zł in PLN		
OGÓŁEM TOTAL	6496,02	6909,38	6012,28
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy Managers	11545,79	12405,99	10607,88
Specjaliści Professionals	7506,15	8641,39	7002,79
Technicy i inny średni personel Technicians and associate professionals	6378,76	6960,18	5897,96
Pracownicy biurów Clerical support workers	5388,86	5568,69	5280,82

Tablica 11. Przeciętne wynagrodzenie brutto^a według wielkich grup zawodów i płci w październiku 2022 r. (dok.)
 Table 11. Average gross wages and salaries^a by great occupational groups and sex in October 2022 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
	w zł in PLN		
Pracownicy usług i sprzedawcy Service and sales workers	4460,12	5077,26	4177,83
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy Skilled agricultural, forestry and fishery workers	5121,84	4408,60	6229,00
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy Craft and related trades workers	5497,35	5687,78	4659,27
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń Plant and machine operators and assemblers	6524,20	6826,53	5163,21
Pracownicy wykonujący prace proste Elementary occupations	4639,42	4905,67	4478,49

a Na podstawie badania o charakterze reprezentacyjnym. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 10 osób.

a Based on a representative survey. Data concerning economic entities employing more than 10 employees.

Przeciętne stawki godzinowe w październiku 2022 r. wyniosły średnio 39,24 zł (w tym dla kobiet było to 37,22 zł, a dla mężczyzn – 40,88 zł). Stawki w sektorze publicznym wyniosły 44,17 zł, a w sektorze prywatnym 37,60 zł.

Rozdział 6. Bezrobocie rejestrowane

Chapter 6. Registered unemployment

W końcu 2023 r. w powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było 15,4 tys. osób bezrobotnych. Ich liczba zmniejszyła się w porównaniu z końcem poprzedniego roku o 0,3 tys. osób, tj. o 2,2% (przed rokiem w analogicznym okresie spadek wyniósł 13,4%). Zmniejszenie liczby zarejestrowanych bezrobotnych zanotowano zarówno wśród kobiet (o 3,8%), jak i mężczyzn (o 0,2%). W strukturze bezrobotnych ponad połowę (54,4% ogółu) stanowiły kobiety, a ich udział w skali roku zmniejszył się o 0,9 p. proc.

Tablica 12. Bezrobotni zarejestrowani
Stan w dniu 31 grudnia

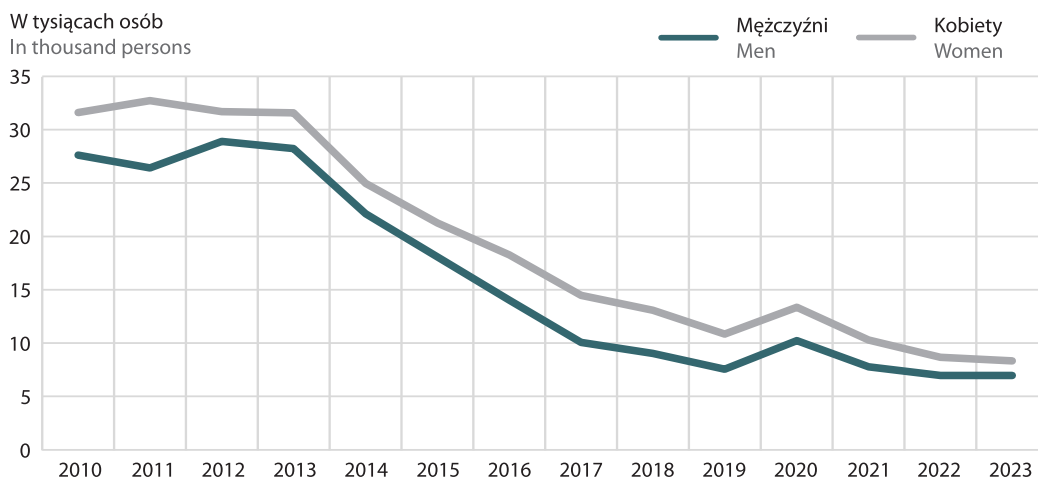
Table 12. Registered unemployed persons
 As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2021	2022	2023
OGÓŁEM TOTAL	18158	15725	15379
mężczyźni men	7834	7023	7008
kobiety women	10324	8702	8371
Miasta Urban areas	10354	8857	8885
Wieś Rural areas	7804	6868	6494

Mieszkańcy miast stanowili ponad połowę zarejestrowanych bezrobotnych (57,8%), a ich liczba w skali roku zwiększyła się o 0,3%. Liczba bezrobotnych mieszkańców wsi zmniejszyła się o 5,4%.

**Wykres 17. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 17. Registered unemployed
As of 31 December

Zdecydowana większość osób do momentu zarejestrowania jako bezrobotne pracowała poprzednio zawodowo – ich udział w strukturze zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł 89,7% i był o 0,5 p. proc. wyższy niż w poprzednim roku. Liczba osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy wyniosła 0,8 tys., tj. 5,4% ogółu bezrobotnych (o 0,8 p. proc. więcej niż przed rokiem).

Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego, w liczbie 2,6 tys., stanowili 16,7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, a bez kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu, w liczbie 4,9 tys. – 32,2%.

W końcu 2023 r. najmniej bezrobotnych było zarejestrowanych w powiecie słubickim (0,4 tys.) oraz sułecińskim (0,5 tys.). Najwięcej bezrobotnych zanotowano w Zielonej Górze (2,0 tys. osób) oraz w powiatach zielonogórskim i nowosolskim (odpowiednio: 1,6 tys. i 1,5 tys. osób).

W porównaniu z końcem poprzedniego roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszyła się w 4 powiatach. Największy spadek liczby bezrobotnych zanotowano w mieście na prawach powiatu Zielona Góra (o 9,8%), a następnie w powiatach gorzowskim (o 8,6%) oraz nowosolskim (o 6,9%). Najmniejszy spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych zanotowano w powiecie wschowskim (o 1,8%). W powiecie sułecińskim liczba ta pozostała bez zmian. W pozostałych powiatach nastąpił wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Największy odnotowano w powiecie żagańskim (o 19,0%) oraz zielonogórskim (o 14,7%). Z kolei najmniejszy wzrost w powiatach krośnieńskim (o 0,1%) oraz strzelecko-drezdeneckim (o 3,0%).

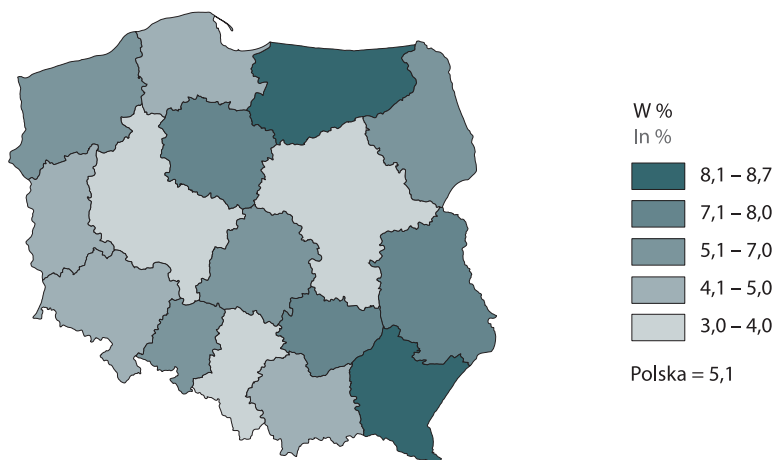
Struktura bezrobotnych według płci jest zróżnicowana w poszczególnych powiatach województwa lubuskiego. W końcu 2023 r. udział kobiet w ogóle bezrobotnych kształtował się na poziomie od 49,2% w powiecie świebodzińskim do 58,9% w powiecie nowosolskim.

W końcu 2023 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 63 gminach zmniejszyła się w relacji do stanu sprzed roku, a w pozostałych 19 zwiększyła się. W poprzednim roku spadek liczby bezrobotnych zanotowało 65 gmin, w 4 – liczba ta nie zmieniła się w skali roku, a w 13 gminach – wzrosła.

Największy spadek liczby osób zarejestrowanych bezrobotnych w skali roku wystąpił w gminach miejsko-wiejskich Sulechów (o 133 osoby, tj. 18,2%) oraz Szprotawa (o 68 osób, tj. 18,0%), w gminie miejskiej Gorzów Wlkp. (o 67 osób, tj. 5,4%), w gminie miejsko-wiejskiej Drezdenko (o 54, tj. 10,7%) oraz w gminie miejskiej Żagań (o 52 osoby, tj. o 19,0%). Największy wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych zanotowano w gminach miejskich Zielona Góra (o 192 osoby, tj. o 10,9%) i Nowa Sól (o 62 osoby, tj. 12,1%), a także w gminie miejsko-wiejskiej Witnica (o 31, tj. 15,0%) i gminie wiejskiej Deszczno (o 30 osób, tj. 31,9%).

**Mapa 10. Stopa bezrobocia rejestrowanego według województw w 2023 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 10. Registered unemployment rate by voivodship in 2023
As of 31 December

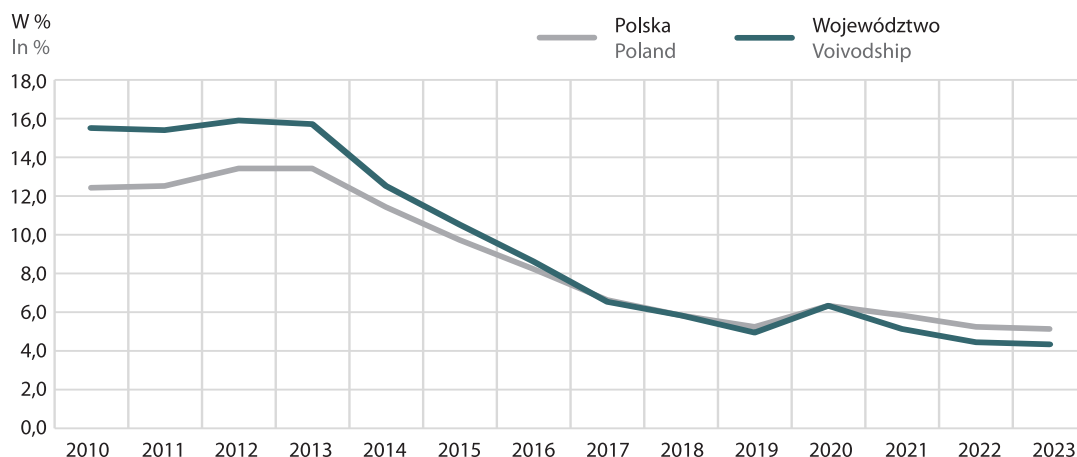

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie lubuskim w końcu 2023 r. wyniosła 4,3% (przed rokiem 4,4%) i była o 0,8 p. proc. mniejsza niż stopa bezrobocia rejestrowanego w kraju (5,1%). Ze względu na najniższą wartość tego wskaźnika lubuskie zajęło 5 lokatę wśród województw. W pozostałych województwach rozpiętość omawianego wskaźnika wyniosła od 3,0% w województwie wielkopolskim do 8,6% w podkarpackim.

Wśród powiatów województwa różnica pomiędzy najwyższą i najniższą wartością stopy bezrobocia rejestrowanego wyniosła 6,7 p. proc. (przed rokiem było to 6,8 p. proc.). W końcu 2023 r. w większości powiatów stopa bezrobocia rejestrowanego była mniejsza niż w końcu 2022 r. Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w powiecie słubickim i w Gorzowie Wlkp. (po 2,2%, tj. w obu przypadkach o 0,1 p. proc. mniej). Relatywnie niską wartość wskaźnika zanotowano także w powiecie świebodzińskim (2,5%, tj. o 0,2 p. proc. mniej) i w Zielonej Górze (2,9%, tj. o 0,3 p. proc. więcej). Najwyższą stopę bezrobocia rejestrowanego zanotowano w powiecie strzelecko-drezdeneckim (8,9%, tj. o 0,2 p. proc. mniej w porównaniu z poprzednim rokiem), następnie wschowskim (7,5%, tj. 0,1 p. proc. więcej) i międzyrzeckim (7,0%, tj. o 0,3 p. proc. mniej).

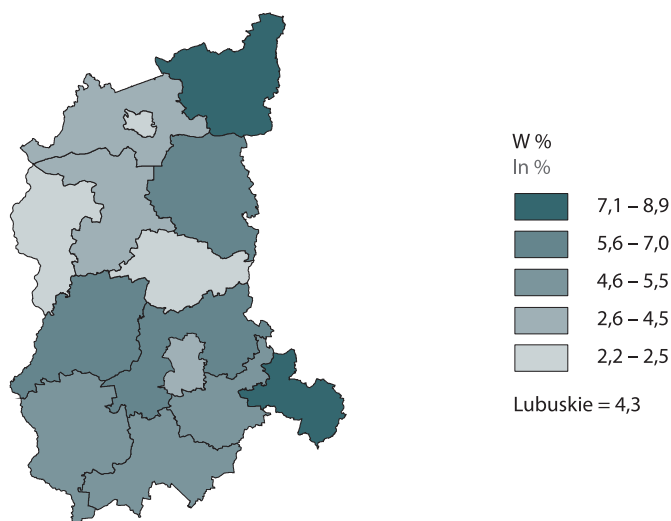
**Wykres 18. Stopa bezrobocia rejestrowanego
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 18. Registered unemployment rate
As of 31 December

**Mapa 11. Stopa bezrobocia rejestrowanego według powiatów w 2023 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 11. Registered unemployment rate by powiats in 2023
As of 31 December

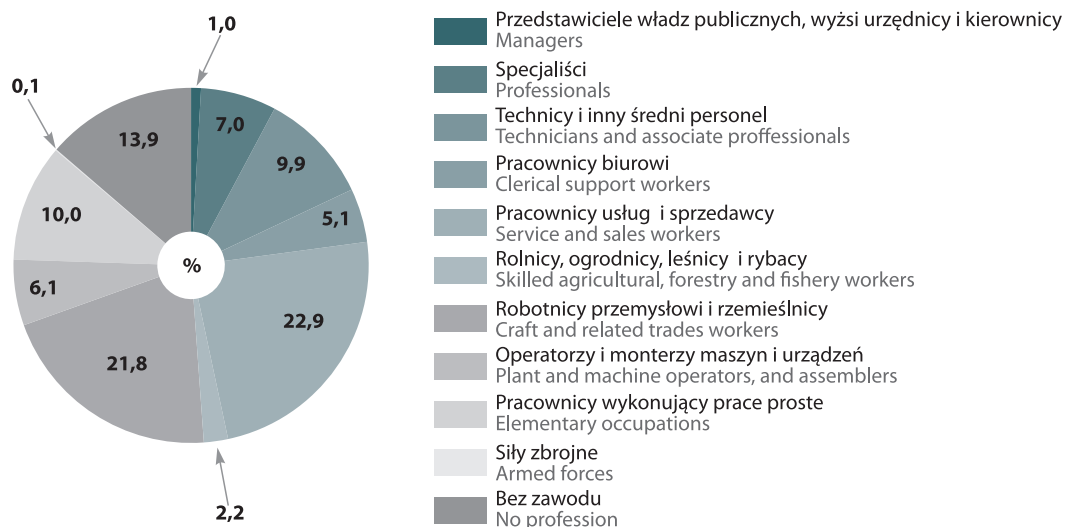

W końcu grudnia 2023 r. bez prawa do zasiłku pozostawało 12,7 tys. osób bezrobotnych. Grupa ta stanowiła 82,8% ogółu bezrobotnych, tj. o 1,5 p. proc. mniej niż w końcu 2022 r.

W populacji zarejestrowanych bezrobotnych największą grupę stanowiły osoby zaliczane według Klasyfikacji Zawodów i Specjalności do grup zawodów: pracownicy usług i sprzedawcy (22,9%, wobec 23,4% w poprzednim roku). Kolejną grupą zawodów były osoby z grupy robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (21,8%, tj. bez zmian wobec poprzedniego roku). Osoby bez zawodu, tzn. takie, które nie posiadały kwalifikacji poświadczonych odpowiednimi dokumentami do wykonywania zawodu lub nie posiadały udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 6 miesięcy w tym samym zawodzie stanowiły 13,9% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (przed rokiem 13,8%).

**Wykres 19. Bezrobotni zarejestrowani według wielkich grup zawodów w 2023 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 19. Registered unemployed by great occupational groups in 2023
As of 31 December

Spośród bezrobotnych kobiet najwięcej było zaliczonych do grupy zawodów pracownicy usług i sprzedawcy (34,5% ogółu kobiet bezrobotnych, wobec 34,8%), a także do grupy technicy i inny średni personel (10,5%, wobec 10,7%). Wśród bezrobotnych kobiet 15,2% było bez zawodu (wobec 15,4% w poprzednim roku).

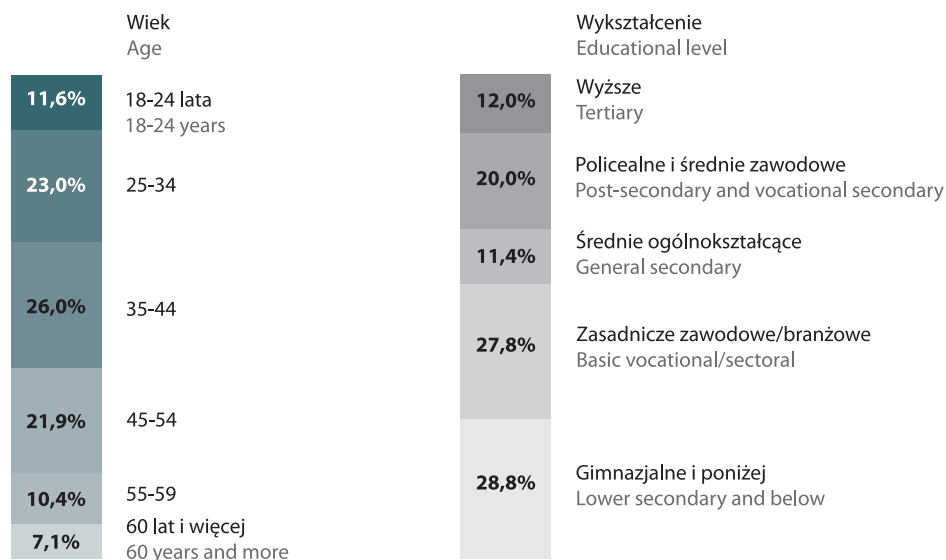
Spośród bezrobotnych mężczyzn największą grupę stanowili mężczyźni z grupy zawodów robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (37,2%, wobec 37,9% w poprzednim roku) oraz pracownicy wykonujący prace proste (10,3%, wobec 10,8%). Bezrobotni mężczyźni bez zawodu stanowili udział 12,3% w ogóle bezrobotnych mężczyzn (wobec 11,8% w poprzednim roku).

Biorąc pod uwagę wiek bezrobotnych, w końcu 2023 r. najbardziej liczną grupę stanowiły osoby w wieku 35-44 lata, a ich udział w populacji zarejestrowanych bezrobotnych zwiększył się w skali roku o 0,2 p. proc. do 25,9%. Kolejną grupą, tak jak przed rokiem, były osoby w wieku 25-34 lata, które stanowiły 23,0% ogółu bezrobotnych. Udział tej grupy w strukturze zmniejszył się o 0,7 p. proc. Dalsze 21,9% stanowili bezrobotni w wieku 45-54 lata, a 11,6% osoby w wieku 18-24 lata (tj. odpowiednio o 1,9 p. proc. więcej i 0,1 p. proc. mniej w porównaniu z końcem 2022 r.). Osoby w wieku do 55-59 lat stanowiły 10,4% zarejestrowanych bezrobotnych (o 0,6 p. proc. mniej niż w końcu poprzedniego roku), a osoby najstarsze (w wieku powyżej 60 lat) – 7,1%, tj. o 0,7 p. proc. mniej niż przed rokiem.

Wśród kobiet najliczniejszą grupą były osoby w wieku 25-34 lata, a ich udział w ogóle bezrobotnych kobiet wyniósł 29,4%. Wśród bezrobotnych mężczyzn najwięcej (23,9%) stanowiły osoby w wieku 45-54 lata.

Wykres 20. Bezrobotni zarejestrowani według wieku i wykształcenia w 2023 r.
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 20. Registered unemployed persons by age and level of education in 2023
As of 31 December

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych najwięcej osób legitymowało się wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Ich udział w ogóle bezrobotnych zarejestrowanych wyniósł 28,9% i był o 0,3 p. proc. mniejszy niż przed rokiem. Dalsze 27,8% bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym (o 0,6 p. proc. mniej niż w końcu 2022 r.). Co 5 bezrobotny posiadał wykształcenie policealne i średnie zawodowe (o 0,6 p. proc. mniej). Osoby z wykształceniem wyższym to 12,0%, a ze średnim ogólnokształcącym 11,4% ogółu bezrobotnych (po 0,8 p. proc. więcej).

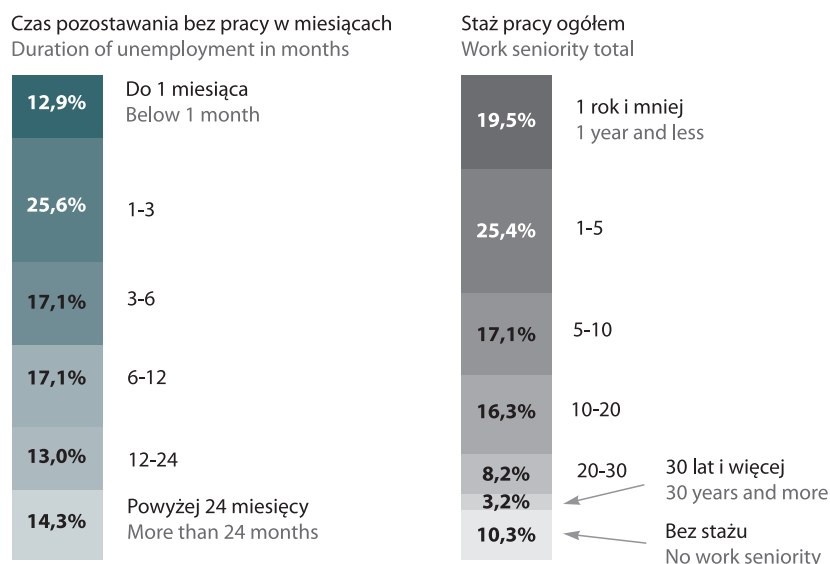
Wśród kobiet najwięcej osób legitymowało się wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym (25,3% kobiet bezrobotnych), a wśród mężczyzn – wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym (33,8% ogółu mężczyzn bezrobotnych).

Biorąc pod uwagę staż pracy, największą grupę wśród bezrobotnych były osoby, których staż pracy do momentu zarejestrowania wynosił od 1 do 5 lat – 25,4%, tj. o 0,1 p. proc. mniej niż przed rokiem. Najmniej osób bezrobotnych, tak jak przed rokiem, posiadało staż pracy 30 lat i więcej (3,2%, wobec 3,5%). Wśród bezrobotnych 10,3% nie posiadało żadnego stażu pracy (to o 0,5 p. proc. mniej niż w poprzednim roku).

Zarówno wśród bezrobotnych kobiet, jak i mężczyzn najwięcej osób posiadało staż pracy od 1 do 5 lat (odpowiednio 28,0% i 22,2%).

Wykres 21. Bezrobotni zarejestrowani według stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy w 2023 r. Stan w dniu 31 grudnia

Chart 21. Registered unemployed persons by work seniority and duration of unemployment in 2023 As of 31 December

Z ogółu bezrobotnych zarejestrowanych najwięcej osób pozostawało bez pracy przez okres od 1 do 3 miesięcy. Udział tej grupy w ogóle bezrobotnych wyniósł 25,6% i wzrósł w skali roku o 0,6 p. proc. Z kolei udziały osób pozostających bez pracy przez okres od 3 do 6 miesięcy oraz od 6 do 12 miesięcy wyniosły po 17,1%. Odsetek wymienionych grup, w relacji do poprzedniego roku, zwiększył się odpowiednio o 0,2 p. proc. i 2,9 p. proc. Najmniej osób bezrobotnych pozostawało bez pracy do 1 miesiąca – udział tej grupy wyniósł 12,9%, tj. o 1,1 p. proc. mniej niż przed rokiem.

Spośród bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych stanowili długotrwale bezrobotni (37,7% ogółu bezrobotnych, tj. o 4,4 p. proc. mniej niż przed rokiem). Odsetek osób w wieku powyżej 50 lat wyniósł 28,0% (tak jak przed rokiem). Osoby do 30 roku życia stanowiły 22,3% (o 0,6 p. proc. mniej), w tym osoby do 25 roku życia – 11,6% (o 0,1 p. proc. mniej). Odsetek osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wyniósł 1,7% ogółu bezrobotnych (tyle samo, co przed rokiem), posiadających co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 roku życia – 15,8% (o 1,5 p. proc. mniej), a posiadających dziecko niepełnosprawne w wieku do 18 roku życia – podobnie jak w poprzednim roku – 0,3%. Odsetek osób bezrobotnych niepełnosprawnych również pozostał na tym samym poziomie i wyniósł 10,2%.

**Tablica 13. Bezrobotni zarejestrowani będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy
Stan w dniu 31 grudnia**Table 13. Registered unemployed persons with a specific situation on the labour market
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2021	2022	2023
Powyżej 50 roku życia Over 50 years of age	5135	4407	4311
Do 30 roku życia Below 30 years of age	4026	3601	3435
w tym do 25 roku życia of which below 25 years of age	1867	1841	1790
Długotrwale bezrobotni ^a Long-term unemployed ^a	8945	6621	5796
Osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej Unemployed persons benefiting from social assistance	300	265	265
Osoby posiadające co najmniej jedno dziecko: Unemployed persons with at least one child:			
do 6 roku życia under 6 years of age	3363	2718	2424
niepełnosprawne do 18 roku życia disabled child under 18 years of age	54	44	48
Niepełnosprawni Disabled	1712	1611	1573

a Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

a The long term unemployed are persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of traineeship and occupational preparation of adult in the workplace.

W strukturze bezrobotnych w powiatach najmniejszy udział osób w wieku do 30 roku życia w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych zanotowano w Zielone Górze (17,5%, tj. o 0,4 p. proc. mniej niż przed rokiem), w powiecie ślubickim (18,8%, tj. o 2,0 p. proc. więcej) oraz w Gorzowie Wlkp. (19,5%, tj. o 1,0 p. proc. więcej). Największy odsetek bezrobotnych w tym wieku zanotowano w powiecie wschowskim (27,9%, tj. o 0,5 p. proc. mniej niż przed rokiem).

W powiatach struktura bezrobotnych zarejestrowanych jest zróżnicowana także ze względu na udział osób powyżej 50 roku życia, który wyniósł od 25,0% w powiecie zielonogórskim do 38,1% w powiecie ślubickim.

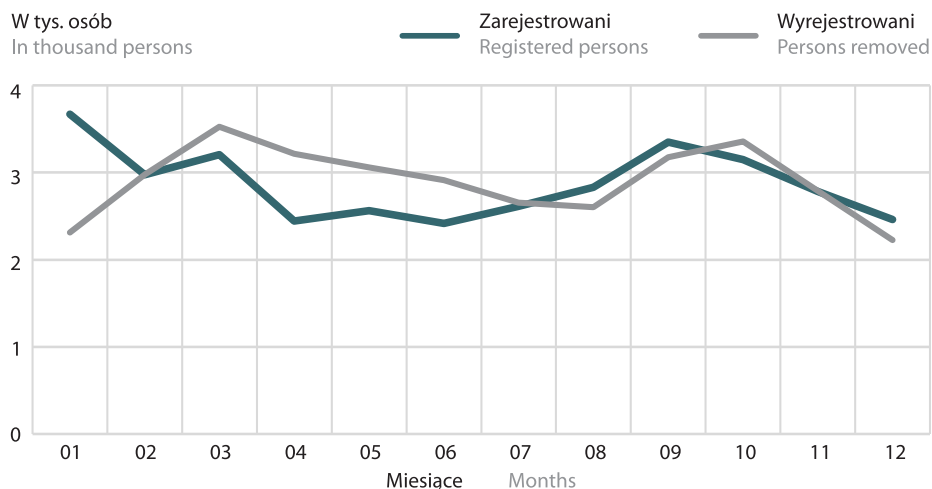
Udział długotrwale bezrobotnych w ogóle zarejestrowanych w powiatach wahał się od 26,6% w Gorzowie Wlkp. i 27,1% w powiecie świebodzińskim do 49,3% w powiecie zielonogórskim i 47,1% we wschowskim.

W 2023 r. odnotowano przewagę osób wyrejestrowanych nad nowo zarejestrowanymi w ewidencji urzędów pracy, co w rezultacie wpłynęło na zmniejszenie liczby zarejestrowanych bezrobotnych w końcu roku.

W 2023 r. liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 34,5 tys. osób tj. o 1,4% mniej niż w poprzednim roku. Osoby, które rejestrowały się jako bezrobotne po raz kolejny stanowiły 78,6% ogółu nowo rejestrujących się – ich liczba zmniejszyła się w skali roku o 0,8%. Dotychczas niepracujący stanowili 11,8% nowo zarejestrowanych (wobec 14,7% przed rokiem), a ich liczba była mniejsza niż przed rokiem o 21,0%. W relacji do poprzedniego roku zwiększyła się liczba osób, które zostały zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy (o 12,3%). Udział tej grupy w ogóle bezrobotnych nowo rejestrujących się wyniósł 4,6%.

Wykres 22. Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani według miesięcy w 2023 r.

Chart 22. Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls by months in 2023

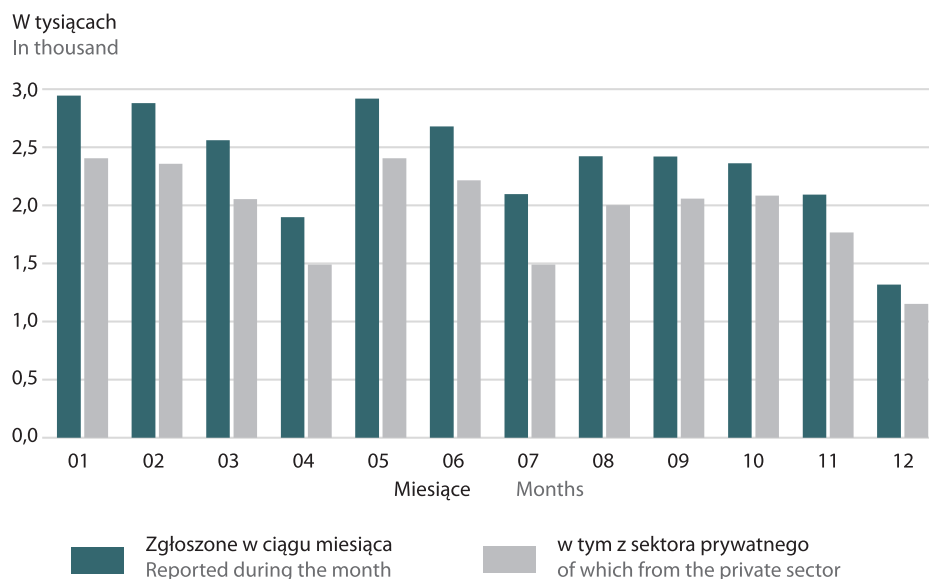

Liczba wyrejestrowanych bezrobotnych z ewidencji urzędów pracy wyniosła 34,8 tys. osób, tj. o 2,6 tys. mniej (tj. o 6,9%) w stosunku do poprzedniego roku. Dla blisko połowy osób przyczyną wyrejestrowania było podjęcie pracy (48,9%, wobec 46,9% przed rokiem). Niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy było powodem wyrejestrowania w 22,5% przypadków (wobec 21,3%). Dobrowolnie ze statusu bezrobotnego zrezygnowało 8,3% ogółu wyrejestrowanych. Kolejne 7,3% wyrejestrowanych bezrobotnych stanowili bezrobotni podejmujący szkolenie lub staż.

W 2023 r. do urzędów pracy wpłynęło łącznie 28,7 tys. ofert pracy, tj. o 16,1% mniej niż w poprzednim roku. W końcu grudnia 2023 r. na 1 ofertę pracy przypadało 10 bezrobotnych, wobec 11 w końcu 2022 r. Najwięcej ofert wpłynęło do urzędów w styczniu, maju i lutym. Z kolei najmniej ofert wpłynęło w grudniu, kwietniu i listopadzie 2023 r.

Wykres 23. Oferty pracy w 2023 r.

Chart 23. Job offers in 2023

Wydatki z Funduszu Pracy w 2023 r. wyniosły 141,2 mln zł, tj. o 0,2% mniej niż w roku poprzednim. Na programy przeciwdziałania bezrobociu wydatkowano 48,3% ogółu środków, tj. o 4,5 p. proc. mniej niż w 2022 r.

Na zasiłki dla bezrobotnych wydatkowano 34,4% ogółu środków z funduszu pracy (wobec 30,9% w poprzednim roku). Na staże przeznaczono 12,5% ogółu środków (wobec 17,5%), a na podjęcie działalności gospodarczej przez bezrobotnych 11,4% ogółu środków (wobec 11,6%). Na roboty publiczne i prace społecznie użyteczne wydatkowano łącznie 5,0% środków (wobec 5,1% przed rokiem). Wydatki na prace interwencyjne wyniosły 4,7% ogółu środków (wobec 4,8%). Na szkolenia przeznaczono 1,9% (wobec 1,4% przed rokiem).

Rozdział 7. Warunki pracy. Wypadki przy pracy

Chapter 7. Work conditions. Accidents at work

7.1. Warunki pracy

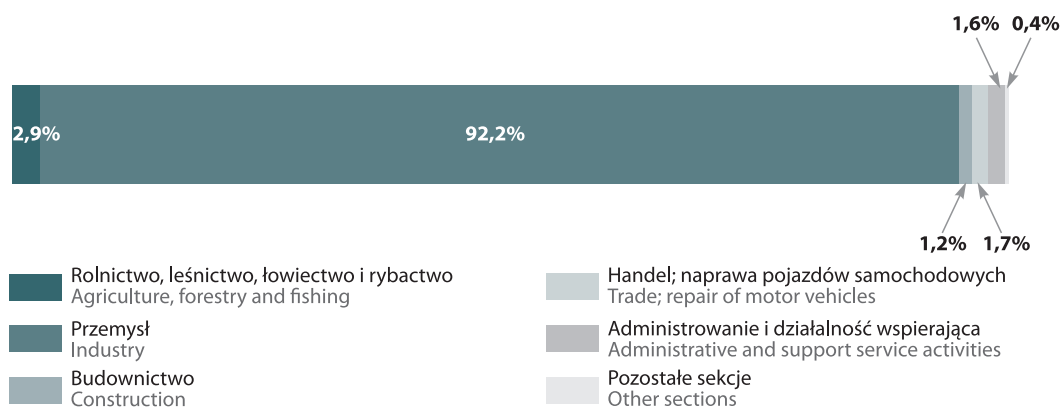
7.1. Work conditions

Badanie warunków pracy przeprowadzane jest w jednostkach o liczbie pracujących 10 i więcej osób w tych rodzajach działalności, w których potencjalnie mogą wystąpić największe zagrożenia czynnikami mechanicznymi, środowiskowymi lub przekroczenie obowiązujących norm na stanowiskach pracy. Od 2021 r. metoda badania warunków pracy zmieniła się. Badanie prowadzone jest metodą reprezentacyjną na dobranej celowo próbie.

W 2023 r. w województwie lubuskim w jednostkach objętych badaniem zatrudnionych było 136,8 tys. osób. W warunkach zagrożenia pracowało w tym czasie 7,9 tys. osób (liczonych jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. zagrożenia środowiskiem pracy, uciążliwością pracy bądź czynnikami mechanicznymi), a grupa ta stanowiła 5,7% ogółu zatrudnionych (wobec 9,0 tys. osób stanowiących 5,8% ogółu zatrudnionych objętych badaniem w poprzednim roku).

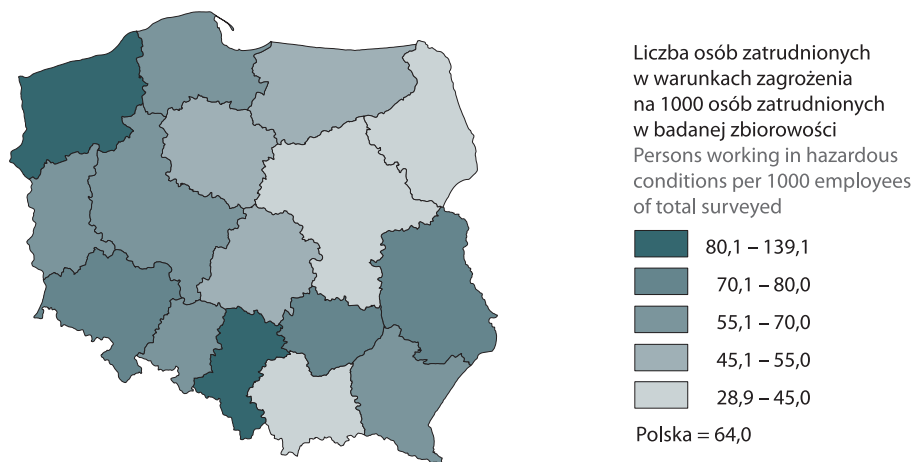
Wykres 24. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według sekcji PKD w 2023 r. Stan w dniu 31 grudnia

Chart 24. Persons working in hazardous conditions by sections NACE Rev. 2 in 2023
As of 31 December

Mapa 12. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych według województw w 2023 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 12. Persons working in hazardous conditions per 1000 paid employees by voivodship in 2023
As of 31 December

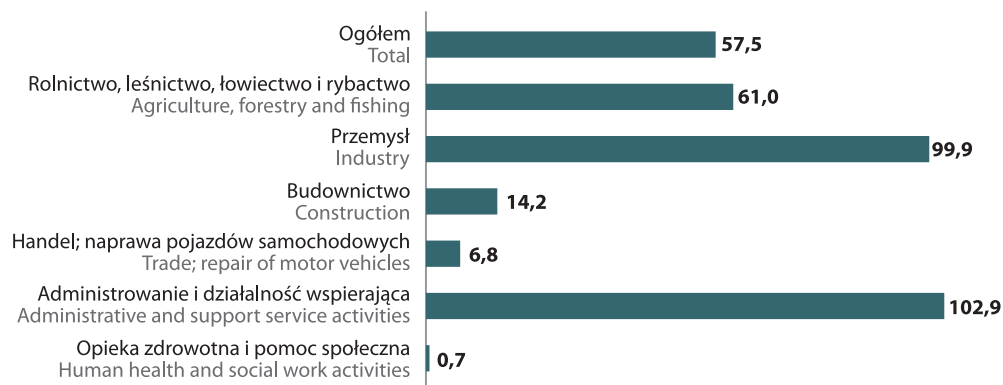

Miarą skali zatrudnienia w warunkach zagrożenia jest wskaźnik zatrudnionych w warunkach zagrożenia w przeliczeniu na 1000 zatrudnionych w badanej zbiorowości. W 2023 r. wskaźnik ten osiągnął wartość 57,5, wobec 64,0 w kraju oraz 57,6 w 2022 r. Ze względu na wielkość omawianego wskaźnika województwo lubuskie znalazło się na 8 lokacie w kraju – licząc od najniższych wartości (w poprzednim roku była to 6 lokata). Najwyższy wskaźnik zanotowano w województwie śląskim (139,1 zatrudnionych w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych), a najniższy w województwie mazowieckim (28,9).

Zagrożenia na stanowiskach pracy oraz stopień natężenia zagrożeń czynnikami szkodliwymi dla zdrowia związane są ściśle z infrastrukturą i stopniem koncentracji zakładów pracy o określonych rodzajach działalności. W 2023 r. najwięcej osób pracujących w warunkach zagrożenia w przeliczeniu na 1000 zatrudnionych zanotowano w sekcji administrowanie i działalność wspierająca – wskaźnik ten wyniósł 102,9. Wysoki wskaźnik, na poziomie 99,9, zanotowano również w przemyśle, w tym 102,6 w przetwórstwie przemysłowym. W pozostałych sekcjach wielkość tego wskaźnika wyniosła od 0,7 w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej do 61,0 w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie.

Wykres 25. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych według wybranych sekcji PKD w 2023 r. Stan w dniu 31 grudnia

Chart 25. Persons working in hazardous conditions per 1000 paid employees by selected sections Nace Rev. 2 in 2023
As of 31 December

**Tablica 14. Zatrudnieni^a w warunkach zagrożenia według grup zagrożeń
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 14. Persons working^a in hazardous conditions by hazardous groups
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total	Zagrożenia związane Hazard connected with		
			ze środowiskiem pracy work environment	z uciążliwością pracy strenuous conditions	z czynnikami mechanicznymi niebezpiecznymi mechanical factors
OGÓŁEM TOTAL	2023	7859	5330	857	1672
	2022	8998	5775	1044	2179
w tym kobiety of which women	2023	1442	970	257	215
	2022	2101	1304	540	257
NA 1000 ZATRUDNIONYCH BADANEJ ZBIOROWOŚCI PER 1000 PAID EMPLOYEES OF TOTAL SURVEYED					
OGÓŁEM TOTAL	2023	57,5	39,0	6,3	12,2
	2022	57,6	37,0	6,7	13,9
w tym kobiety of which women	2023	10,5	7,1	1,9	1,6
	2022	13,4	8,3	3,5	1,6

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy.
a Counted only once in the group of prevailing factor, i.e. the most harmful one in given workplace.

Osoby zatrudnione na stanowiskach pracy, na których występują warunki zagrożenia mogą być narażone na kilka czynników szkodliwych, dlatego w analizach wykorzystuje się kategorię tzw. osobozagrożeń. Liczba osobozagrożeń to liczba osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia, liczonych tyle razy, na ile czynników osoby te były narażone.

Najwięcej zagrożeń dla zdrowia i życia na stanowiskach pracy związanych było ze środowiskiem pracy. Do nich zalicza się m.in. działania substancji chemicznych, pyłów, hałasu, wibracji (drgań mechanicznych), mikroklimatu gorącego lub zimnego, promieniowania, pola elektromagnetycznego oraz czynników biologicznych. W 2023 r. udział tej grupy zagrożeń w ogóle zagrożeń wyniósł 67,8%. Na tę grupę zagrożeń narażonych było 5,9 tys. zatrudnionych w warunkach zagrożenia.

Największym zagrożeniem czynnikami szkodliwymi i niebezpiecznymi dla zdrowia w grupie zagrożeń związanych ze środowiskiem pracy jest hałas. W 2023 r. w tej grupie zanotowano 4,6 tys. osobozagrożeń, tj. 77,9% ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia związanego ze środowiskiem pracy. Istotnym zagrożeniem na stanowiskach pracy były także substancje chemiczne (stanowiące 5,4% ogółu zatrudnionych w tego typu warunkach zagrożenia) oraz czynniki biologiczne (5,2%). Pozostałe czynniki zagrożenia występowały w nieco mniejszym natężeniu, wśród nich pyły rakotwórcze (2,9%), wibracje (drgania mechaniczne; 2,5%) i mikroklimat gorący (2,1%).

W 2023 r. zlikwidowano lub ograniczono 3,5 tys. osobozagrożeń powodowanych czynnikami środowiska pracy. W tej grupie ujawniono 1,0 tys. osobozagrożeń (łącznie z zagrożeniami nowo powstałymi). Przewaga likwidacji lub ograniczeń nad ujawnieniem lub powstaniem zagrożeń na stanowiskach pracy o 2,5 tys. osobozagrożeń świadczy o poprawie warunków pracy.

Zagrożenia na stanowiskach pracy związane z uciążliwością pracy (m.in. wymuszona pozycja ciała, nadmierny wysiłek fizyczny) dotyczyły 1,0 tys. osób, tj. 11,0% ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia. Pracownicy narażeni na oddziaływanie zagrożeń związanych z uciążliwością pracy doświadczają nadmiernego obciążenia fizycznego czy niedostatecznego oświetlenia stanowisk pracy, które mogą prowadzić do trwałego pogorszenia stanu zdrowia oraz powodować dużą absencję chorobową i obniżenie wydajności.

W 2023 r. ograniczono lub zlikwidowano 0,5 tys. osobozagrożeń związanych z uciążliwością pracy, jednocześnie ujawniono lub stwierdzono fakt powstania nowych 21 osobozagrożeń w tej grupie.

W 2023 r. zagrożenia czynnikami mechanicznymi (np. obsługa maszyn szczególnie niebezpiecznych, m.in. pilarek tarczowych i taśmowych, strugarek, pras i innych) były uciążliwością dla 1,9 tys. osób, tj. 21,3% ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia. W omawianym roku zlikwidowano lub ograniczono 0,6 tys. osobozagrożeń i stwierdzono jednocześnie 0,2 tys. osobozagrożeń nowopowstałych lub ujawnionych.

Oceny ryzyka zawodowego dokonano na 54,0 tys. stanowiskach (w poprzednim roku było to 52,5 tys. stanowisk). W omawianym roku wyeliminowano lub ograniczono ryzyko zawodowe na 41,9 tys. stanowiskach (wobec 33,7 tys. w 2022 r.). Podobnie jak w poprzednim roku, najczęściej wyeliminowań lub ograniczeń ryzyka zawodowego dokonano w przemyśle (54,0%). W pozostałych sekcjach ich odsetek był zdecydowanie mniejszy, m.in. 11,7% wyeliminowań lub ograniczeń ryzyka zawodowego odnotowano w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej, 11,0% w transporcie i gospodarce magazynowej, 10,4% w handlu; naprawie pojazdów samochodowych, 6,4% w budownictwie, 4,7% w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie, a 1,2% w administrowaniu i działalności wspierającej.

Tablica 15. Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego

Table 15. Employees at workstations assessed for occupational risk

Wyszczególnienie Specification		Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego Conducting an occupational risk assessment	Wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego Elimination or reduction of occupational risk	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego Measures taken to eliminate or reduce occupational risk		
				techniczne technical	organizacyjne organizational	ochrony indywidualnej protection personal protection
Liczba zatrudnionych Number of persons working	2023	53957	41870	12852	15571	35426
	2022	52513	33664	10487	16314	27064

W 2023 r. dla 35,4 tys. zatrudnionych zastosowano środki ochrony indywidualnej w celu wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego, zastosowano również 15,6 tys. środków organizacyjnych i 12,9 tys. środków technicznych.

W 2023 r. w województwie wypłacono zasiłki chorobowe wypadkowe za 106,5 tys. dni na łączną kwotę 14,9 mln zł (w 2022 r. było to odpowiednio 110,7 tys. dni oraz 13,4 mln zł). Podobnie jak w poprzednim roku, wypłacono niemal 1,1 tys. jednorazowych odszkodowań wypadkowych, których łączna kwota wyniosła 9,7 mln zł (w 2022 r. było to 8,2 mln zł). Przeciętnie w każdym miesiącu 5,3 tys. osób pobierało renty wypadkowe z tytułu niezdolności do pracy, w tym dla 2,6 tys. osób renta była następstwem wypadku przy pracy, a dla 2,4 tys. – choroby zawodowej.

7.2. Wypadki przy pracy

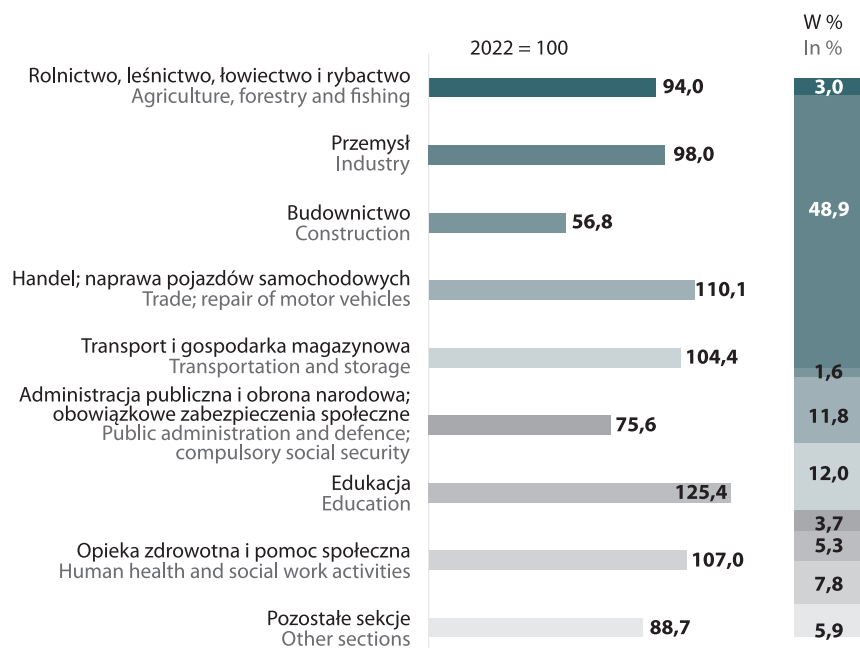
7.2. Accidents at work

W 2023 r. w województwie lubuskim doszło do 1581 wypadków przy pracy. Było to o 19 wypadków mniej niż w poprzednim roku. Spośród ogółu wypadków 2 zakwalifikowano jako wypadki zbiorowe (w 2022 r. zanotowano 7 wypadków zbiorowych). W omawianym okresie doszło do 7 wypadków ze skutkiem śmiertelnym (wobec 8 w 2022 r.).

Od lat do największej liczby wypadków przy pracy dochodzi w przemyśle, w 2023 r. wydarzyło się ich 773, w tym 656 odnotowano w przetwórstwie przemysłowym. W relacji do poprzedniego roku było to odpowiednio mniej o 2,0% i 5,6%. W pozostałych sekcjach zanotowano zdecydowanie mniejszą liczbę wypadków. W transporcie i gospodarce magazynowej zarejestrowano 190 wypadków, tj. o 4,4% więcej niż przed rokiem. Kolejne sekcje to: handel; naprawa pojazdów samochodowych ze 186 wypadkami (o 10,1% więcej w relacji do poprzedniego roku), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (123 wypadki, o 7,0% więcej), edukacja (84 wypadków, o 25,4% więcej) oraz administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (59 wypadków, o 24,4% mniej).

Wykres 26. Wypadki przy pracy według wybranych sekcji w 2023 r.

Chart 26. Accidents at work by selected sections in 2023

Tablica 16. Poszkodowani w wypadkach przy pracy^a według sektorów własności

Table 16. Persons injured in accidents at work^a by ownership sectors

Wyszczególnienie Specification	2022	2023	2022	2023
	w osobach in persons		analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of the previous year=100	
OGÓŁEM TOTAL	1609	1584	91,9	98,4
sektor publiczny public sector	441	448	92,6	101,6
sektor prywatny private sector	1168	1136	91,7	97,3
Z ogółem kobiety Of total women	622	680	94,0	109,3

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

W 2023 r. w wyniku wypadków przy pracy poszkodowane zostały 1584 osoby, tj. o 1,6% mniej niż w poprzednim roku. Odnotowano 5 osób poszkodowanych w wypadkach zbiorowych (wobec 16 w poprzednim roku). Na skutek wypadku przy pracy śmierć poniosło 7 osób (wobec 9 w 2022 r.), a 9 osób odniosło ciężkie obrażenia ciała (wobec 14 w poprzednim roku).

W omawianym roku w wypadkach przy pracy było poszkodowanych 904 mężczyzn (tj. o 8,4% mniej niż w poprzednim roku) i 680 kobiet (o 9,3% więcej).

W 2023 r. do większości wypadków przy pracy doszło w sektorze prywatnym (71,7% ogółu, tj. o 0,9 p. proc. mniej niż w poprzednim roku).

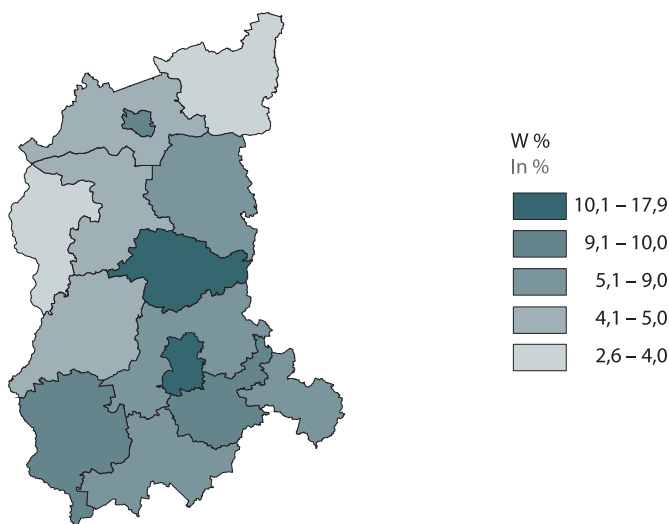
Do największej liczby wypadków doszło w czerwcu 2023 r., kiedy zanotowano 169 poszkodowanych (tj. 10,7% ogółu poszkodowanych). Z kolei najmniej poszkodowanych zanotowano w lipcu – 114 osób (tj. 7,2% ogółu poszkodowanych).

Biorąc pod uwagę godzinę, w której doszło do wypadku, najwięcej poszkodowanych zanotowano od 11:00 do 11:59 i było to 11,1% ogółu poszkodowanych. Najwięcej osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy zanotowano po przepracowaniu przez nich 1 lub 3 godzin (tj. odpowiednio po 14,5% ogółu poszkodowanych). Kolejne 13,8% poszkodowanych przepracowało wcześniej 2 godziny, a 13,1% – 4 godziny.

Niemal co 6 poszkodowany w wypadku przy pracy (17,9%) był w Zielonej Górze (284 poszkodowanych). Kolejne 11,9% poszkodowanych odnotowano w powiecie świebodzińskim (188 poszkodowanych), a 10,0% w powiecie żarskim (158 poszkodowanych). Kolejne powiaty o relatywnie dużej liczbie poszkodowanych to powiat nowosolski oraz miasto na prawach powiatu Gorzów Wlkp. (odpowiednio 9,8% i 9,7% poszkodowanych). Najmniej poszkodowanych zanotowano w powiecie strzelecko-dreźnieńskim (2,6%).

Mapa 13. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według powiatów w 2023 r.

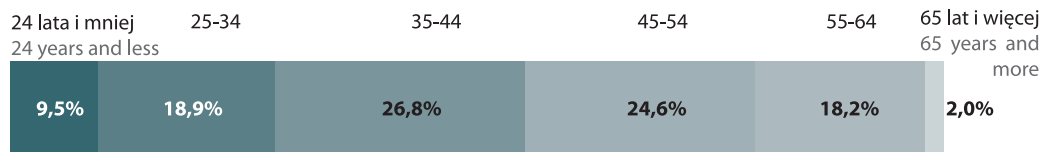
Map 13. Persons injured in accidents at work by powiats in 2023

Podobnie jak w poprzednim roku, osoby poszkodowane wypadkami przy pracy miały najczęściej od 35 do 44 lat. Udział tej grupy w ogóle poszkodowanych w skali roku zmniejszył się o 0,1 p. proc. do 26,8%. Kolejne 24,6% ogółu poszkodowanych w wypadkach to osoby w wieku od 45 do 54 lat (o 0,3 p. proc. mniej), a 18,9% w wieku od 25 do 34 lat (o 1,4 p. proc. mniej).

Wykres 27. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według wieku w 2023 r.

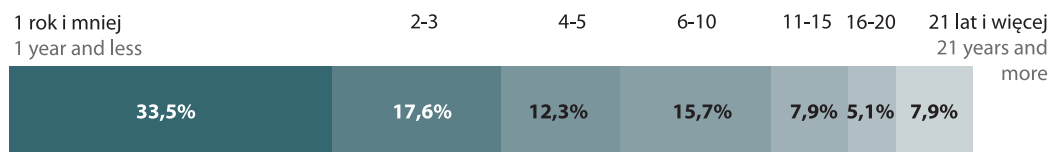
Chart 27. Persons injured in accidents at work by age in 2023

Poszkodowani w wypadkach w wieku
Persons injured aged

Biorąc pod uwagę staż pracy poszkodowanego, w momencie wypadku najczęściej poszkodowanych w wypadkach przy pracy w ostatnich latach notuje się wśród osób o stosunkowo niedużym stażu pracy. W 2023 r. najczęściej poszkodowanych osób (0,5 tys.) było ze stażem do 1 roku – ich liczba w relacji do poprzedniego roku zwiększyła się o 1,0%. Liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy zwiększyła się również w grupie osób o stażu od 4 do 5 lat (o 1,6%, ich liczba wyniosła 0,2 tys.), a także o stażu od 6 do 10 lat (o 5,1%, do 0,2 tys.). Spadek liczby poszkodowanych (o 15,8%) odnotowano z kolei w grupie pracowników o stażu od 16 do 20 lat, których liczba wyniosła 0,1 tys. Zmniejszenie liczby poszkodowanych (o 6,7%) odnotowano także w grupie pracowników o stażu 21 lat i więcej, których liczba wyniosła 0,1 tys. Mniej poszkodowanych niż przed rokiem (o 2,3%) było także wśród osób ze stażem od 11 do 15 lat (0,1 tys.).

Wykres 28. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według stażu pracy w 2023 r.

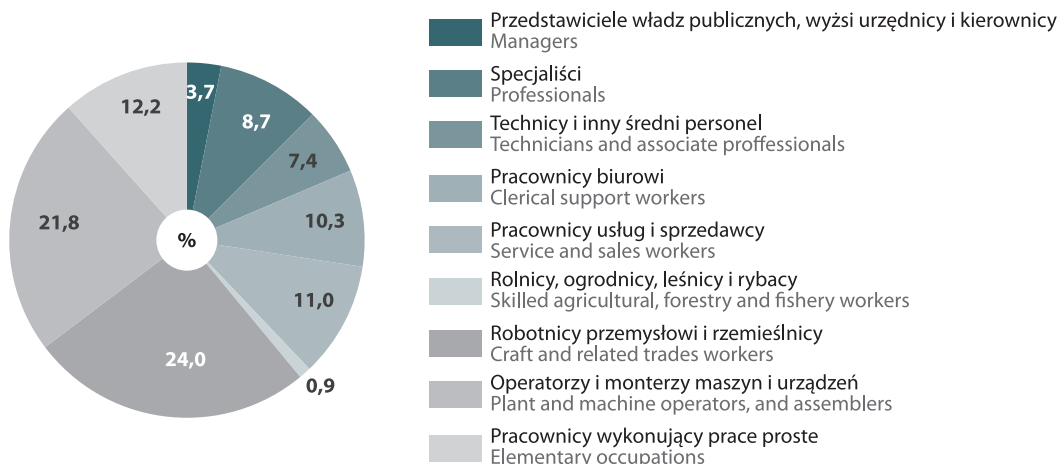
Chart 28. Persons injured in accidents at work by work seniority in 2023

Staż pracy
Work seniority

Biorąc pod uwagę zawód osób poszkodowanych, najczęściej (24,0% ogółu) wypadków zdarzyło się wśród osób z grupy zawodów zaliczanych do robotników przemysłowych i rzemieślników, ich udział zmniejszył się w relacji do 2022 r. o 2,6 p. proc. Kolejną grupą byli poszkodowani z grupy zawodów operatorzy i monterzy maszyn, których udział stanowił 21,8%, wobec 21,1% przed rokiem. W pozostałych grupach zawodów udział poszkodowanych był zdecydowanie mniejszy. Poszkodowani pracujący grupie pracownicy usług i sprzedawcy stanowili 11,0% (wobec 9,7%), a w grupie zawodów specjaliści – 8,7% (wobec 7,9%).

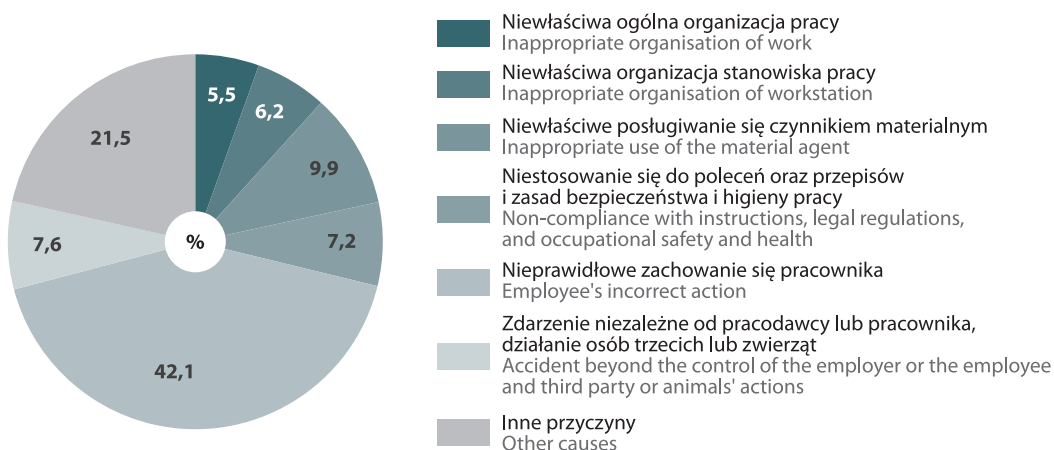
Wśród mężczyzn najczęściej poszkodowanych zanotowano w grupie zawodów zaliczanych do robotników przemysłowych i rzemieślników (33,5% ogółu poszkodowanych mężczyzn) oraz operatorów i monterów maszyn i urządzeń (28,9%). Poszkodowane w wypadkach przy pracy kobiety najliczniej pracowały w grupie zawodów zaliczanych do pracowników usług i sprzedawców (19,9%) a także do pracowników przy pracach prostych (15,4% ogółu poszkodowanych kobiet).

Wykres 29. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według wielkich grup zawodów w 2023 r.
 Chart 29. Persons injured in accidents at work by occupation groups in 2023

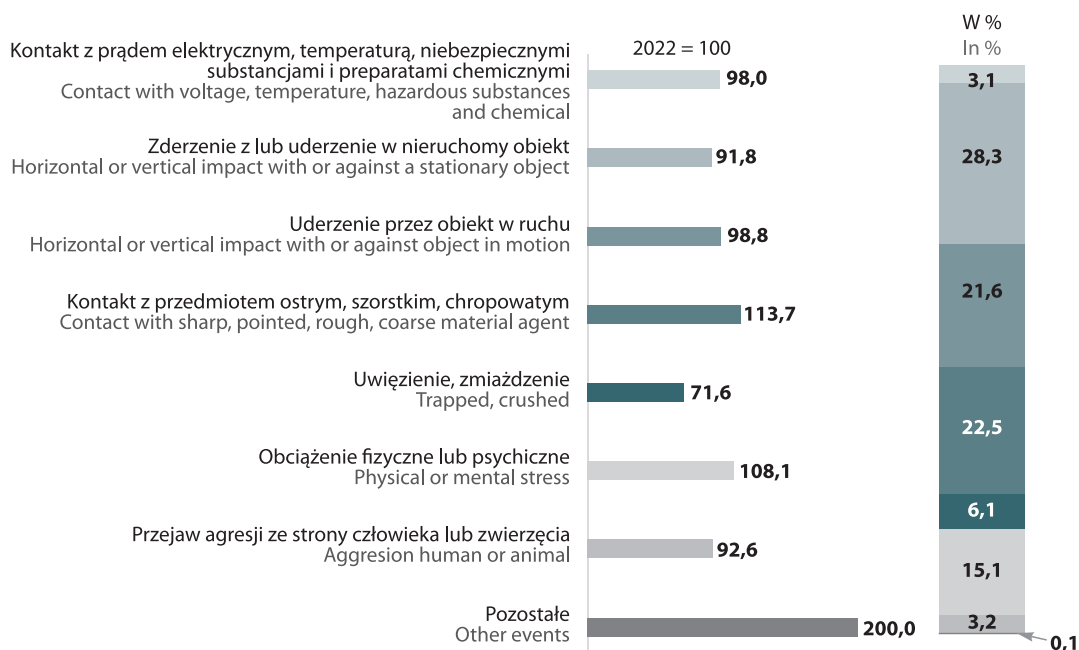

Ponad połowa poszkodowanych (55,9%) w chwili wypadku przebywała w miejscach produkcji przemysłowej. Kolejne 20,5% poszkodowanych znajdowało się w biurach, placówkach naukowych i szkołach, zakładach usługowych, 8,8% – w miejscach i środkach komunikacji publicznej, a 6,8% w placówkach ochrony zdrowia.

Wykres 30. Przyczyny wypadków przy pracy w 2023 r.
 Chart 30. Causes of accidents at work in 2023

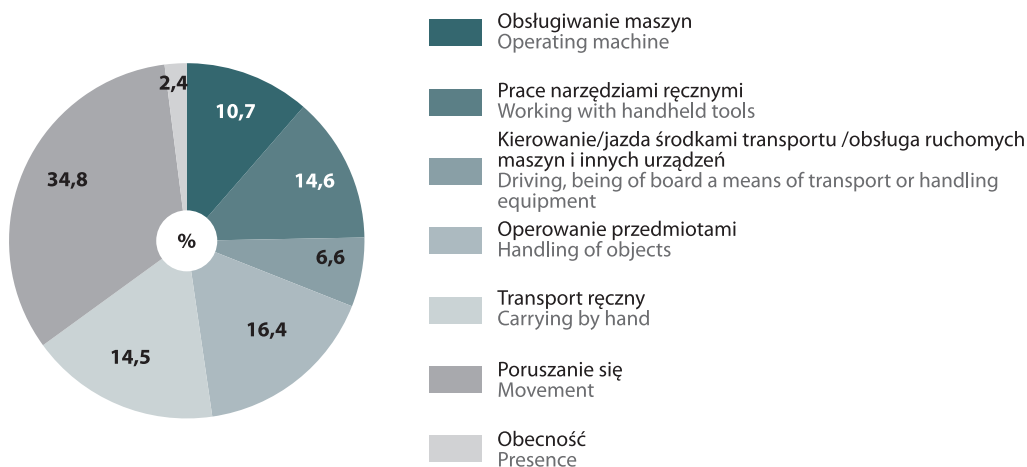

Wykres 31. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według grup wydarzeń powodujących uraz w 2023 r.
Chart 31. Persons injured in accidents at work by location of accidents and contact-mode of injury in 2023

W 2023 r. zanotowano 2,9 tys. przyczyn, które miały wpływ na powstanie wypadku (tj. o 14,5% mniej niż w poprzednim roku). Najczęściej (42,1% ogółu przyczyn) wypadek był następstwem nieprawidłowego zachowania się pracownika. Kolejne 9,9% to przyczyny związane z niewłaściwym posługiwaniem się czynnikami materialnym przez pracownika. Zdarzenie niezależne od pracodawcy lub pracownika, działanie osób trzecich lub zwierząt stanowiły 7,6% wszystkich przyczyn wypadków, a niestosowanie się do poleceń oraz przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy – 7,2%.

Wykres 32. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według czynności wykonywanych przez poszkodowanego w chwili wypadku w 2023 r.
Chart 32. Persons injured in accidents at work by specific physical activity performed by the victim at the moment of accident in 2023

Wypadki, które najczęściej powodowały wypadki przy pracy to zderzenie z lub uderzenie w nieruchomy obiekt. Ich udział w ogóle zdarzeń powodujących wypadki wyniósł 28,4% ogółu, tj. o 0,1 p. proc. więcej niż poprzednim roku. Kolejne grupy zdarzeń to kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym (23,1%, o 2,2 p. proc. więcej), uderzenie przez obiekt w ruchu (22,3%, tj. o 0,7 p. proc. mniej), a także obciążenie fizyczne lub psychiczne (12,6%, tj. o 0,2 p. proc. więcej).

Czynność, jaką wykonywały osoby poszkodowane w momencie wypadku to najczęściej: poruszanie się (tj. 34,8% ogółu poszkodowanych, wobec 35,1% w poprzednim roku), operowanie przedmiotami (16,4%, wobec 15,2%), a także prace narzędziami ręcznymi (14,6%, wobec 13,4%) oraz transport ręczny (14,5%, wobec 15,4%).

W wyniku wypadków przy pracy niemal połowa urazów dotyczyła kończyn górnych (44,1% ogółu poszkodowanych, wobec 43,1% w poprzednim roku). Były to głównie rany i powierzchowne urazy, złamania kości, a także przemieszczenia, zwichnięcia, skręcenia i naderwania. Kolejne 33,7% (wobec 35,9% przed rokiem) dotyczyło kończyn dolnych – najczęściej były to przemieszczenia, złamania, skręcenia i naderwania oraz rany i powierzchowne urazy.

Konsekwencją wypadku przy pracy jest m.in. absencja pracownika w miejscu pracy. W wyniku wypadków przy pracy powstałych w 2023 r. liczba dni niezdolności do pracy wyniosła 58,1 tys. dni, co w przeliczeniu na 1 poszkodowanego wyniosło 37 dni (wobec 39 przed rokiem). Osoby poszkodowane w wypadkach przy pracy najczęściej były niezdolne do pracy od 7 do 13 dni (23,8% ogółu poszkodowanych niezdolnych do pracy), a także przez okres 1 miesiąca, ale mniej niż 3 miesiące (22,1%) oraz od 21 do 30 dni (15,9%).

Wykres 33. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według dni niezdolności do pracy w 2023 r.

Chart 33. Persons injured in accidents at work by days of inability to work in 2023

Niezdolność do pracy:
Inability to work:

dni	days			21 dni ale mniej niż 1 miesiąc 21 days but less than 1 month	1 miesiąc ale mniej niż 3 miesiące 1 month but less than 3 months	3 miesiące ale mniej niż 6 miesięcy 3 months but less than 6 months
1-3	4-6	7-13	14-20			
5,2%	7,7%	23,8%	14,3%	15,9%	22,1%	11,0%

Rozdział 8. Świadczenia społeczne

Chapter 8. Social benefits

Według danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, w 2023 r. świadczenia z ubezpieczeń społecznych w województwie lubuskim pobierało łącznie 227,3 tys. emerytów i rencistów, tj. o 0,5% więcej niż przed rokiem. W poprzednim roku zanotowano spadek liczby pobierających świadczenia o 0,2%.

Liczba pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyniosła 214,5 tys. osób, tj. o 0,8% więcej niż przed rokiem. W 2023 r. zanotowano wzrost odsetka osób pobierających emerytury w ramach świadczeń z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (77,9%, wobec 76,9% w poprzednim roku). Zmniejszył się natomiast odsetek osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy (do 8,6%, tj. o 0,8 p. proc.), a także odsetek osób pobierających renty rodzinne (do 13,4%, tj. o 0,3 p. proc.).

Wypłacone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w 2023 r. świadczenia społeczne wyniosły łącznie 7945,0 mln zł (tj. o 18,9% więcej niż w poprzednim roku), w tym 80,8% wydatkowano na emerytury. Przeciętna miesięczna emerytura wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w 2023 r. wyniosła 3198 zł, tj. o 18,1% więcej. Renta z tytułu niezdolności do pracy wyniosła 2626 zł, a przeciętna miesięczna renta rodzinna – 2733 zł.

Korzystających ze świadczeń z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego było 12,8 tys., w tym 9,5 tys. pobierało emerytury. W relacji do poprzedniego roku liczba korzystających ze świadczeń KRUS ogółem zmniejszyła się o 3,3%, w tym liczba pobierających emerytury o 2,7%.

Świadczenia z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w 2023 r. wyniosły 301,4 mln zł, tj. o 17,3% więcej niż w poprzednim roku. Emerytury stanowiły 76,8% ogółu świadczeń KRUS (wobec 76,5% w 2022 r.). Przeciętna miesięczna emerytura rolników indywidualnych wyniosła 2022 zł (tj. o 20,9% więcej).

Tablica 17. Świadczenia społeczne

Table 17. Social benefits

Wyszczególnienie Specification	2021	2022	2023
Emeryci i renciści^a Retirees and pensioners^a	226588	226133	227326
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution	212548	212908	214534
emerytury retirement pay	161274	163738	167211
renty z tytułu niezdolności do pracy pensions resulting from an inability to work	21731	19996	18482
renty rodzinne family pensions	29543	29175	28842
Rolnicy indywidualni Farmers	14040	13225	12792
w tym pobierający emerytury of which persons receiving retirement pay	10445	9797	9535
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (w zł) Gross retirement pay and pension benefits (in PLN)			
Wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Paid by the Social Insurance Institution			
przeciętna miesięczna emerytura average monthly retirement pay	2466,05	2706,91	3197,86
przeciętna miesięczna renta z tytułu niezdolności do pracy average monthly pensions resulting from an inability to work	2074,70	2257,02	2626,05
przeciętna miesięczna renta rodzinna average monthly pension family pensions	2168,31	2353,62	2733,44
Rolników indywidualnych ^b Farmers ^b			
Przeciętna miesięczna emerytura i renta Average monthly retirement pay and pension	1542,66	1619,12	1963,88
w tym przeciętna miesięczna emerytura of which average monthly retirement pay	1597,10	1672,99	2022,30

a Przeciętne w roku. b Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

a Annual averages. b Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of combining entitlements to benefits from this fund with entitlements to benefits from the Pension Fund.

Rozdział 9. PODSTAWOWE DANE O WOJEWÓDZTWIE W 2023 R.

Chapter. 9. GENERAL DATA ABOUT VOIVODSHIP IN 2023

Tablica 18. Województwo na tle kraju w 2023 r.
Table 18. Voivodship on the background of the country in 2023

Wyszczególnienie Specification	Ludność ^a w tysiącach Population ^a in thousands		Pracujący ^{ab} Employed persons ^{ab}	
	ogółem total	w wieku produkcyjnym working age	w tysiącach in thousands	na 1000 ludności w osobach per 1000 population in persons
POLSKA POLAND	37636,5	21985,5	15142,5	402
Dolnośląskie	2879,3	1683,8	1159,0	403
Kujawsko-pomorskie	1996,0	1163,3	754,5	378
Lubelskie	2011,0	1162,9	761,6	379
Lubuskie	975,0	567,8	366,3	376
Łódzkie	2362,5	1346,4	995,9	422
Małopolskie	3429,6	2037,4	1440,8	420
Mazowieckie	5510,5	3227,2	2463,4	447
Opolskie	936,7	552,5	342,9	366
Podkarpackie	2071,7	1226,4	758,9	366
Podlaskie	1138,2	665,5	430,7	378
Pomorskie	2359,6	1387,1	928,0	393
Śląskie	4320,1	2499,3	1705,2	395
Świętokrzyskie	1168,5	668,9	429,9	368
Warmińsko-mazurskie	1357,9	798,1	485,3	357
Wielkopolskie	3488,0	2050,7	1532,9	440
Zachodniopomorskie	1631,8	948,1	587,1	360

a Stan w dniu 31 grudnia. b Według faktycznego miejsca zamieszkania.
a As of 31 December. b By place of residence.

Tablica 18. Województwo na tle kraju w 2023 r. (cd.)
 Table 18. Voivodship on the background of the country in 2023 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Przeciętne zatrudnienie Average paid employment	Liczba wolnych miejsc pracy ^a Number of vacancies jobs ^a	Liczba nowo utworzonych miejsc pracy ^b Number of newly created jobs ^b
	w tysiącach in thousands		
POLSKA POLAND	11041,3	97,1	438,8
Dolnośląskie	829,4	9,1	33,2
Kujawsko-pomorskie	464,4	2,7	17,9
Lubelskie	426,1	2,5	15,0
Lubuskie	226,8	2,7	9,4
Łódzkie	616,4	4,8	25,4
Małopolskie	948,3	10,3	48,2
Mazowieckie	2600,6	25,9	93,7
Opolskie	209,6	2,7	7,8
Podkarpackie	455,7	3,0	19,2
Podlaskie	242,5	2,4	10,5
Pomorskie	628,3	5,4	27,9
Śląskie	1256,3	10,9	51,9
Świętokrzyskie	243,0	1,3	9,2
Warmińsko-mazurskie	266,1	1,7	9,6
Wielkopolskie	1257,2	7,2	44,0
Zachodniopomorskie	370,8	4,4	15,8

a Stan w dniu 31 grudnia. b W ciągu roku.
 a As of 31 December. b During the year.

Tablica 18. Województwo na tle kraju w 2023 r. (cd.)
 Table 18. Voivodship on the background of the country in 2023 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Bezrobotni zarejestrowani ^a Unemployed persons ^a	Z liczby ogółem będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy Of total number with a specific situation on the labour market				Stopa bezrobocia w % Unemployment rate in %
		do 30 roku życia below 30 years of age		powyżej 50 roku życia over 50 years of age	długotrwale bezrobotni long-term unemployed	
		razem total	w tym do 25 roku życia of which below 25 years of age			
	w tysiącach in thousands					
POLSKA POLAND	788,2	189,7	100,8	211,3	385,9	5,1
Dolnośląskie	53,0	10,7	5,3	15,7	25,4	4,4
Kujawsko-pomorskie	54,4	13,6	7,4	13,7	28,6	7,1
Lubelskie	57,4	15,9	8,5	13,7	31,8	7,6
Lubuskie	15,4	3,4	1,8	4,3	5,8	4,3
Łódzkie	53,2	11,1	5,7	15,9	27,0	5,4
Małopolskie	60,9	16,4	9,3	15,5	27,8	4,2
Mazowieckie	110,5	24,6	12,7	30,4	57,2	4,0
Opolskie	20,3	4,6	2,4	6,1	10,2	5,9
Podkarpackie	67,7	17,8	9,5	16,7	37,3	8,7
Podlaskie	31,0	7,4	3,8	8,4	17,0	7,0
Pomorskie	42,8	11,3	6,2	10,5	18,5	4,6
Śląskie	62,4	13,5	7,0	17,6	26,5	3,6
Świętokrzyskie	33,7	8,8	4,7	8,6	16,7	7,8
Warmińsko-mazurskie	39,3	9,4	5,0	11,1	18,5	8,3
Wielkopolskie	46,5	12,5	7,2	11,8	18,1	3,0
Zachodniopomorskie	39,7	8,7	4,4	11,5	19,5	6,7

^a Stan w dniu 31 grudnia.

^a As of 31 December.

Tablica 18. Województwo na tle kraju w 2023 r. (cd.)
 Table 18. Voivodship on the background of the country in 2023 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia ^a Persons working in hazardous condition ^a		Zagrożenia związane Hazard connected with			Poszko- dowani w wypadkach przy pracy Persons injured in occupational accidents
	ogółem w tysiącach total in tho- usands	na 1000 za- trudnionych per 1000 paid employees persons	ze środowi- skiem pracy work envi- ronment	z uciążliwo- ścią pracy strenuous conditions	z czynnikami mechanicz- nymi connected with mecha- nical factors	
			w tysiącach in thousands			
POLSKA POLAND	434,5	64	255,6	97,6	81,3	68,7
Dolnośląskie	39,9	76	21,2	13,2	5,5	6,3
Kujawsko-pomorskie	16,2	55	11,6	1,8	2,7	3,6
Lubelskie	17,0	72	11,7	2,6	2,7	2,7
Lubuskie	7,9	57	5,3	0,9	1,7	1,6
Łódzkie	17,9	46	8,7	6,1	3,2	4,3
Małopolskie	26,4	45	17,9	4,6	4,0	4,6
Mazowieckie	40,6	29	16,6	11,8	12,3	9,1
Opolskie	7,9	59	4,9	1,4	1,6	1,8
Podkarpackie	16,8	57	10,4	3,9	2,5	2,8
Podlaskie	5,8	39	2,0	1,4	2,4	1,8
Pomorskie	22,4	59	14,8	4,2	3,4	4,1
Śląskie	116,3	139	67,2	27,0	22,1	10,6
Świętokrzyskie	10,5	72	7,2	2,4	1,0	1,8
Warmińsko-mazurskie	7,8	51	4,3	1,8	1,7	2,4
Wielkopolskie	64,4	70	41,8	10,7	12,0	7,9
Zachodniopomorskie	16,7	82	10,1	4,0	2,6	3,1

a Stan w dniu 31 grudnia; liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy. Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a As of 31 December; listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given workplace. Data concern entities employing more than 9 persons.

Tablica 18. Województwo na tle kraju w 2023 r. (cd.)
 Table 18. Voivodship on the background of the country in 2023 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej w zł Average monthly gross wages and salaries in national economy in PLN					
	ogółem total	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry	budownic- two construction	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospodarka magazynowa transportation and storage
POLSKA POLAND	7199,22	7381,84	7161,47	5915,00	6301,84	6679,06
Dolnośląskie	7414,52	7773,47	8179,33	6192,75	6155,87	6401,07
Kujawsko-pomorskie	6416,55	7206,12	6249,26	5484,06	5843,17	5934,01
Lubelskie	6454,27	7012,07	6760,01	5383,71	5137,42	5532,11
Lubuskie	6510,28	7475,23	6641,40	5125,61	5495,34	6693,74
Łódzkie	6693,87	7087,18	6764,16	5372,16	5894,02	6096,96
Małopolskie	7263,39	6858,50	6969,61	5363,72	5868,75	5906,82
Mazowieckie	8466,61	7022,94	7805,19	7376,96	8027,75	7089,72
Opolskie	6629,61	7753,67	6769,22	5326,64	5931,78	6748,26
Podkarpackie	6182,05	7337,54	6239,36	4953,51	5264,92	5344,31
Podlaskie	6487,81	8176,20	6281,80	6180,07	5422,60	5999,71
Pomorskie	7093,28	7208,21	7129,08	5644,54	5991,30	7593,18
Śląskie	7225,69	7416,67	8099,80	5882,14	5839,02	6841,31
Świętokrzyskie	6260,68	7703,60	6386,67	5197,42	5022,33	5423,96
Warmińsko-mazurskie	6152,89	7406,37	6026,39	4894,00	5097,50	5238,29
Wielkopolskie	6507,38	7300,48	6625,44	5621,62	5742,09	6578,10
Zachodniopomorskie	6586,26	7698,80	6532,93	5094,70	5510,83	7130,85

Tablica 18. Województwo na tle kraju w 2023 r. (dok.)
 Table 18. Voivodship on the background of the country in 2023 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej w zł Average monthly gross wages and salaries in national economy in PLN				
	obsługa rynku nieruchomości ¹ real estate activities	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna professional, scientific and technical acti- vities	administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne public admini- stration and defence; com- pulsory social security	edukacja education	opieka zdro- wotna i pomoc społeczna human health and social work activities
POLSKA POLAND	6848,28	9148,15	8691,87	6736,89	7599,05
Dolnośląskie	6503,85	8626,08	8698,53	6964,73	7468,73
Kujawsko-pomorskie	6067,84	7845,02	7984,47	6624,41	6982,64
Lubelskie	5642,42	6160,91	8022,67	6613,34	7798,76
Lubuskie	5978,77	6857,68	8630,56	6655,60	7197,67
Łódzkie	5937,03	7855,60	8120,44	6651,30	7826,61
Małopolskie	6181,92	9452,23	8516,62	6914,61	7700,72
Mazowieckie	8481,99	10971,80	9696,72	7000,00	7997,13
Opolskie	5853,47	6251,74	8411,09	6578,50	7737,80
Podkarpackie	5936,36	6284,91	8204,70	6404,56	7256,42
Podlaskie	5962,93	6490,10	8423,85	6592,10	7906,98
Pomorskie	6666,44	8099,38	8641,08	6830,37	7500,24
Śląskie	6351,19	7447,77	8531,35	6551,07	7572,10
Świętokrzyskie	6589,88	5966,08	7997,97	6372,89	7840,10
Warmińsko-mazurskie	5980,58	6264,98	8234,21	6575,61	7153,05
Wielkopolskie	6396,02	7688,00	8521,39	6690,64	7518,19
Zachodniopomorskie	6882,98	6641,99	8431,88	6749,32	7125,85

Tablica 19. Ważniejsze dane o województwie

Table 19. Major data on the voivodship

Wyszczególnienie Specification	2019	2020	2021	2022	2023
LUDNOŚĆ POPULATION					
Ludność ^a (stan w dniu 31 grudnia) w tysiącach Population ^a (as of 31 December) in thousands	1011,6	993,3	985,5	980,0	975,0
miasta urban areas	656,5	642,5	635,2	629,7	624,6
wieś rural areas	355,1	350,8	350,2	350,3	350,4
z liczby ogółem kobiety of total number women	519,4	510,4	506,8	504,3	501,9
Ludność w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 grudnia) w tysiącach Working age population (as of 31 December) in thousands	610,2	590,1	581,0	573,9	567,8
RYNEK PRACY LABOUR MARKET					
Pracujący ^b : Employed persons ^b :					
w tysiącach in thousands	360,7	335,5	339,9	368,8	366,3
w tym kobiety of which women	168,2	155,0	157,6	173,0	172,4
na 1000 ludności per 1000 population	356,5	337,8	344,9	376,4	375,7
w % in %					
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	10,3	5,9	5,8	5,5	5,4
przemysł i budownictwo industry and construction	32,5	33,7	33,5	31,3	31,1
handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; information and communication	26,6	27,9	28,0	27,1	27,3
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ financial and insurance activities; real estate activities	2,6	2,6	2,6	2,5	2,4
pozostałe usługi other services	28,1	29,9	30,1	33,6	33,8
z ogółem pracujący w sektorze prywatnym w % of total employed persons in private sector in %	79,7	78,2	78,5	76,7	76,1

a Dane za 2020 i 2021 r. zostały opracowane na podstawie wyników NSP 2021. b Do 2021 r. według faktycznego miejsca pracy; od 2022 r. dane prezentowane są na podstawie administracyjnych źródeł danych według miejsca zamieszkania. Dane za lata 2020 i 2021 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

a Data for 2020 and 2021 were prepared on the basis of the Census 2021 results. b Until 2021 by actual workplace; from 2022 data are presented on the basis of administrative data sources by place of residence and the predominant kind of activity. Data for 2020 i 2021 are not fully.

Tablica 19. Ważniejsze dane o województwie (cd.)

Table 19. Major data on the voivodship (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2019	2020	2021	2022	2023
RYNEK PRACY (cd.) LABOUR MARKET (cont.)					
Przeciętne zatrudnienie w tysiącach Average paid employment in thousands					
w przemyśle: in industry:					
w tysiącach in thousands	76,9	74,0	75,8	74,6	72,4
na 1000 ludności per 1000 population	75,9	74,3	76,6	76,2	74,3
w budownictwie: in construction:					
w tysiącach in thousands	13,3	13,5	13,4	13,9	13,6
na 1000 ludności per 1000 population	13,1	13,5	13,6	14,1	14,0
Przyjęcia ^a do pracy w tysiącach Hires ^a in thousands.	48,3	38,8	41,9	40,1	37,6
Współczynnik przyjęć w % Hire rates in %	25,8	20,7	22,6	21,4	20,0
Zwolnienia ^a z pracy w tysiącach Terminations ^a in thousands	45,5	40,4	38,3	40,7	39,1
Współczynnik zwolnień w % Termination rate in %	24,3	21,5	20,6	21,8	20,8
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 grudnia) Registered unemployed persons (as of 31 December)					
w tysiącach in thousands	18,5	23,7	18,2	15,7	15,4
w tym: of which:					
kobiety women	10,9	13,4	10,3	8,7	8,4
niepełnosprawni disabled persons	1,8	1,8	1,7	1,6	1,6
poprzednio pracujący previously employed	16,5	21,1	16,3	14,0	13,8

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary workers; excluding economic entities employing up to 9 persons.

Tablica 19. Ważniejsze dane o województwie (cd.)

Table 19. Major data on the voivodship (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2019	2020	2021	2022	2023
RYNEK PRACY (cd.) LABOUR MARKET (cont.)					
Bezrobotni zarejestrowani (dok.) Registered unemployed persons (cont.)					
bez stażu pracy not work seniority	2,0	2,5	1,9	1,7	1,6
bez prawa do zasiłku not possessing benefit rights	14,8	19,2	15,4	13,3	12,7
pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok unemployed for longer than 1 year	5,5	7,0	7,1	4,7	4,2
w wieku: at age:					
24 lata i mniej 24 and less	2,2	2,8	1,9	1,8	1,8
25-34	5,1	6,4	4,5	3,7	3,5
35-44	4,4	6,0	4,8	4,0	4,0
45-54	3,2	4,4	3,5	3,2	3,4
55 lat i więcej 55 and more	3,6	4,1	3,5	3,0	2,7
z wykształceniem: by educational level:					
wyższym tertiary	2,1	2,7	2,0	1,8	1,8
średnim zawodowym (łącznie z policealnym) vocational secondary (including post-secondary education)	5,1	4,7	4,0	5,1	3,8
średnim ogólnokształcącym general secondary	1,9	2,6	1,9	1,7	1,7
zasadniczym zawodowym ^a basic vocational ^a	5,2	6,6	5,0	4,5	4,3
gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym lower secondary, primary and incomplete primary	5,3	6,6	5,4	4,6	4,4
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (w ciągu roku) Registered unemployed persons benefitting from labour market programme (during the year)					
rozpoczynający szkolenie lub staż starting training or internship	3,3	2,5	3,3	3,4	2,6
podejmujący zatrudnienie przy pracach interwencyjnych undertaking employment in intervention works	1,0	0,8	1,0	1,0	0,9
podejmujący zatrudnienie przy robotach publicznych undertaking employment in public works	0,6	0,5	0,5	0,6	0,5
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 grudnia) w % Registered unemployment rate in % (as of 31 December)	4,9	6,6	5,1	4,4	4,3
Oferty pracy (w ciągu roku) w tysiącach Job offers (during the year) in thousands	46,9	41,7	49,5	34,2	28,7
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę (stan w dniu 31 grudnia) Unemployed persons per 1 job offer (as of 31 December)	11	16	7	11	10

a Od 2020 r. łącznie z zasadniczym branżowym.

a Since 2020 including basic sectoral vocational.

Tablica 19. Ważniejsze dane o województwie (dok.)

Table 19. Major data on the voivodship (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2019	2020	2021	2022	2023
WARUNKI PRACY I WYPADKI PRZY PRACY WORK CONDITIONS AND ACCIDENTS AT WORK					
Wypadki przy pracy powodujące niezdolność do pracy ^a Accidents at work resulting in inability to work ^a	2148	1475	1747	1600	1581
Poszkodowani w wypadkach przy pracy ^a Persons injured in accidents at work ^a	2154	1475	1750	1609	1584
Zatrudnieni w warunkach zagożenia ^b Persons working in hazardous conditions ^b	9671	9992	9386 ^c	8998	7859
w tym kobiety of which women	1846	1817	1701	2101	1442
Na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości Per 1000 paid employees of surveyed population	78,2	79,2	67,2	57,6	57,5
WYNAGRODZENIA^d. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł Average monthly gross wages and salaries in PLN	4333,15	4576,02	5020,57	5706,47	6510,28
w tym: of which:					
przemysł industry	4006,24	4324,52	4637,41	4813,05	5271,87
budownictwo construction	3404,07	3529,22	3986,21	4467,05	5125,61
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tysiącach Average number of retirees and pensioners in thousands	226,4	227,6	226,6	226,1	227,3
pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution	210,7	212,7	212,5	212,9	214,5
rolników indywidualnych farmers	15,6	14,9	14,0	13,2	12,8
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł: Average monthly gross retirement pay and pension in PLN:					
wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych paid by the Social Insurance Institution	2098,93	2224,21	2384,65	2616,25	3086,17
rolników indywidualnych ^d farmers ^d	1426,67	1504,97	1542,66	1619,12	1963,88

a Zgłoszone w danym roku. b Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c W 2021 r. zmianie uległa metoda badania z pełnej na metodę reprezentacyjną na dobranej celowo próbie, w związku z czym dane od 2021 r. są nieporównywalne z danymi za lata poprzednie. d Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

a Registered in a given year. b Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons. c In 2021, the survey method was changed from a full scale to a sampling method, drawn on a purposive sample, therefore the 2021 data are incomparable with the data for the previous years. d Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund.

Tablica 20. Wybrane dane o podregionach i powiatach w 2023 r.

Table 20. Selected data on subregions and powiats in 2023

Wyszczególnienie Specification	Ludność ^{ab} Population ^{ab}	Pracujący ^{ac} Employed persons ^{ac}		Bezrobotni zarejestrowani ^a Registered unemployed persons ^a	
		ogółem total	w tym kobiety of which wo- men	ogółem total	w tym kobiety of which wo- men
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	975023	366298	172418	15379	8371
Podregion gorzowski Subregion	369990	139579	65926	5425	2949
Powiáty: Powiats:					
Gorzowski	73897	28351	13079	805	438
Międzyrzecki	54839	20769	9550	1248	647
Słubicki	45854	15716	7373	362	188
Strzelecko-drezdenecki	46658	15967	7119	1377	784
Sulęciński	33495	11797	5507	458	231
Miasto na prawach powiatu City with powiat status					
Gorzów Wlkp.	115247	46979	23298	1175	661
Podregion zielonogórski Subregion	605033	226719	106492	9954	5422
Powiáty: Powiats:					
Krośniński	52717	17025	7612	976	548
Nowosolski	82281	29630	13805	1454	857
Świebodziński	53961	22972	10557	653	321
Wschowski	37251	13911	6137	952	525
Zielonogórski	75077	29284	13549	1557	844
Żagański	73604	24643	11545	966	532
Żarski	91210	29570	14058	1445	777
Miasto na prawach powiatu City with powiat status					
Zielona Góra	138932	59684	29229	1951	1018

a Stan w dniu 31 grudnia. b Dane zostały opracowane na podstawie wyników NSP 2021. c Według faktycznego miejsca pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. d Według siedziby zarządu jednostki; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

a As of 31 December. b Data were prepared on the basis of the Census 2021 results. c By actual workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons as well as persons employed on private farms in agriculture. d By seat of the management unit; data concerning economic entities employing more than 9 persons and budgetary entities regardless of the number of employment.

Tablica 20. Wybrane dane o podregionach i powiatach w 2023 r. (dok.)

Table 20. Selected data on subregions and powiats in 2023 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Stopa bezrobocia ^a w % Unemployment rate ^a in %	Oferty pracy w ciągu roku Job offers during the year	Przeciętne mie- sięczne wynagro- dzenie ^b w zł Average monthly wages and sala- ries ^b in PLN	Poszkodowani w wypadkach przy pracy Persons injured in accidents at work
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	4,3	28705	6882,46	1584
Podregion gorzowski Subregion	4,0	11095	6693,18	470
Powiaty: Powiats:				
Gorzowski	3,3	1658	7139,07	70
Międzyrzecki	7,1	2161	6625,23	82
Słubicki	2,2	914	6701,31	55
Strzelecko-drezdenecki	9,0	984	6383,30	41
Sulęciński	4,4	886	6018,27	68
Miasto na prawach powiatu City with powiat status				
Gorzów Wlkp.	2,2	4492	6713,76	154
Podregion zielonogórski Subregion	4,5	17610	7004,18	1114
Powiaty: Powiats:				
Krośnieński	6,2	2572	6637,01	70
Nowosolski	5,5	1131	6766,75	155
Świebodziński	2,5	2307	6975,86	188
Wschowski	7,5	1804	6247,33	86
Zielonogórski	6,6	1294	6866,37	88
Żagański	5,2	2812	6259,95	85
Żarski	5,0	2176	6929,71	158
Miasto na prawach powiatu City with powiat status				
Zielona Góra	2,9	3514	7487,10	284

a Stan w dniu 31 grudnia. b Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz osób zatrudnionych za granicą, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji.

a As of 31 December. b Excluding economic entities employing more than 9 persons and employed abroad, foundations, associations and other organizations.

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w publikacji dotyczą **całej gospodarki narodowej**.
2. Dane prezentuje się:
 - 1) w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007) opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2, wprowadzonej z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r.;
 - a) w ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**” jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”,
 - b) pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.
3. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.
4. Przez podmioty gospodarki narodowej rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.
5. Dane prezentuje się także przy wykorzystaniu **Klasyfikacji Zawodów i Specjalności** na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego, pełnozatrudnionych i ich wynagrodzeń; klasyfikacja opracowana na podstawie Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08), wprowadzona została rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2014 r.
6. Informacje w podziale według **województw, podregionów i powiatów** oraz w podziale na **miasta i wieś** – jeżeli nie zaznaczono inaczej – podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez miasta rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez wieś — gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.
7. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki w przypadku zmian metodycznych obliczono w warunkach porównywalnych.
8. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.
9. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.

10. W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych. Skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw przedstawia się następująco:

skrót	pełna nazwa
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

11. Wyjaśnienia podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach metodycznych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki znajdzie Czytelnik w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

General notes

1. Data presented in the publication concern **the entire national economy**.
2. **Data are presented:**
 - 1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the Regulation of the Council of Ministers of 24 December 2007;
 - a) The item **"Industry"** was introduced as an additional grouping, including sections "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".
 - b) The item **"Other services"** was introduced including sections: "Professional scientific and technical activities", "Administrative and support service activities", "Public administration and defence; compulsory social security", "Education", "Human health and social work activities", "Arts, entertainment and recreation" and "Other service activities".
3. Unless otherwise indicated, data are compiled in accordance with the **respective organizational status of units of the national economy**.
4. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.
5. Data are also presented in accordance with the **Occupations and Specializations Classification** on the basis of which councillors of organs of local government units as well as paid employees and their wages and salaries are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), by a decree of the Minister of Labour and Social Policy of 7 August 2014.
6. Information by **voivodships, subregions and powiats** as well as by **urban and rural areas**, unless otherwise indicated, is presented according to administrative division in a given period. The term urban areas is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while rural area — as rural gminas and rural areas in urban-rural gminas.
7. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices – in case of methodological changes – are calculated in comparable conditions.
8. Due to the electronic method of data processing, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item "total".
9. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note.

10. The names of some Classification levels used in the publication have been abbreviated. Abbreviated names are indicated in the tables with the symbol: „Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

abbreviation	complete name
Trade; repair of motor vehicles	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Accommodation and catering	Accommodation and food service activities

11. Explanations basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the methodological notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodological Papers and Classifications).

Uwagi metodologiczne

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI

Informacje zostały opracowane na podstawie uogólnionych wyników reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**.

Od 2021 r. w BAEL wprowadzono zmiany metodologiczne wynikające z wdrożenia rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. Zmiany dotyczyły m.in. zakresu podmiotowego badania (badanie zasadnicze obejmuje osoby w wieku 15–89 lat, do 2020 r. włącznie były to osoby w wieku 15 lat i więcej) oraz definicji i sposobu wyodrębniania poszczególnych populacji osób na rynku pracy, tj. pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo.

1. **Ludność aktywna zawodowo** – tzw. siła robocza; wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne:

- 1) **do pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15-89 lat, które w okresie badanego tygodnia:
 - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w firmie/instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy, pracowały we własnym lub dzierżawionym gospodarstwie rolnym albo prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem
 - miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby lub urlopu wypoczynkowego, urlopu związanego z rodzicielstwem (macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego lub wychowawczego), organizacji czasu pracy (systemu pracy lub odbioru nadgodzin), szkolenia związanego z wykonywaną pracą,
 - z powodu sezonowego charakteru pracy, jeśli w okresie poza sezonem nadal regularnie wypełniały zadania i obowiązki związane z pracą lub prowadzeniem działalności (z wyłączeniem obowiązków prawnych lub administracyjnych),
 - z innych powodów, jeśli przewidywany okres nieobecności w pracy nie przekracza 3 miesięcy.

Podziału na pracujących w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy dokonano na podstawie deklaracji osoby badanej w odniesieniu do głównego miejsca pracy;

- 2) **bezrobotni**, to osoby w wieku 15-74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
 - w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, (zgodnie z powyższą definicją),
 - aktywnie poszukiwały pracy tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni – tydzień badany), aby znaleźć pracę,
 - były gotowe (zdolne) podjąć pracę ciągu 2. tygodni następujących po tygodniu badanym.Do bezrobotnych zostały zaliczone także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

2. **Ludność bierna zawodowo** w wieku 15-89 lat, tzn. pozostająca poza siłą roboczą, są to wszystkie osoby, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. **Współczynnik aktywności zawodowej** obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności.

Stopa bezrobocia jest to procentowy udział bezrobotnych w liczbie aktywnych zawodowo.

Z uwagi na reprezentacyjną metodę badania zalecana jest ostrożność w posługiwaniu się danymi w tych przypadkach, gdy zastosowano bardziej szczegółowe podziały i występują liczby niskiego rzędu, mniejsze niż 15 tysięcy. W przypadku, gdy liczby po uogólnieniu wyników z próby wynoszą poniżej 10 tys., zostały one zastąpione znakiem kropki (""), co oznacza, że konkretna wartość nie może być pokazana ze względu na wysoki losowy błąd próby.

PRACUJĄCY. ZATRUDNIENI

1. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód.

Do **pracujących** zaliczono:

- 1) pracowników najemnych (od 2022 r. zmiana nazwy), czyli osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór) lub stosunku służbowego na czas określony i nieokreślony, w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, łącznie z pomagającymi członkami rodziny,
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą,
- 4) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych),
- 5) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

Przy ustalaniu liczby pracujących każda osoba pracująca jest ujmowana tylko jeden raz. W tym celu wyznaczana jest dla niej praca główna. Wszystkie dane dotyczące pracujących w gospodarce narodowej prezentowane są w odniesieniu do ich pracy głównej.

Dane o pracownikach najemnych dotyczą osób pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w pracy głównej, bez przeliczania osób niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 grudnia.

Dane o pracujących w gospodarce narodowej dotyczą osób pracujących w podmiotach gospodarki narodowej z siedzibą w Polsce, które mieszkają na terenie Polski lub za granicą.

2. **Pełnozatrudnieni** są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub w przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

Przeciętnie zatrudnieni to pracownicy pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni przeliczeni na pełnozatrudnionych.

3. Informacje o **ruchu zatrudnionych** obejmują pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo). Dane te dotyczą liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy, a nie liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby **przyjętych** do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby **zwolnionych** z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), na mocy porozumienia stron, z upływem czasu, na który była zawarta; osoby, które przeszły na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i świadczenia rehabilitacyjne.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o liczbę osób powracających do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o liczbę osób, które otrzymały urlopy wychowawcze) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu na 31 grudnia z roku poprzedzającego rok badany.

4. Czas pracy jest to czas, w którym pracownik pozostaje w dyspozycji zakładu pracy, w miejscu zatrudnienia lub w innym miejscu wyznaczonym do wykonywania pracy, a także okresy przerw, w czasie których pracownik nie pozostawał w dyspozycji zakładu pracy, jeżeli nastąpiły z mocy prawa lub za zgodą zakładu pracy (np. choroba pracownika, opieka nad chorym członkiem rodziny, wykonywanie obowiązków społecznych, załatwianie ważnych spraw rodzinnych, urlopy wypoczynkowe, bezpłatne), a także nieobecności nieusprawiedliwione.

Nominalny czas pracy jest to czas, który powinien być przepracowany w danym okresie rozliczeniowym w normalnym czasie pracy, zgodnie z normami czasu pracy (dobową, średniodobową) obowiązującymi danego pracownika na podstawie przepisów prawa.

Czas przepracowany to czas przepracowany w wymiarze normalnym (obowiązującym daną grupę pracowników) oraz w godzinach nadliczbowych.

Czas przepracowany w godzinach normalnych to czas przepracowany w wymiarze normalnym, obowiązującym daną grupę pracowników.

Czas przepracowany w godzinach nadliczbowych to czas przepracowany ponad obowiązujące normy czasu pracy, za który pracownik nie otrzymuje dnia wolnego od pracy, lecz dodatkowe wynagrodzenie.

Czas nieprzepracowany to część nominalnego czasu pracy, w ciągu którego pracownik był nieobecny w pracy lub nie przystąpił do niej, bez względu na powód.

POPYT NA PRACĘ

Popyt na pracę – liczba miejsc pracy, które oferuje gospodarka w określonych warunkach społeczno-ekonomicznych. Przez popyt na pracę rozumiemy:

- obsadzone (zagospodarowane) miejsca pracy,
- wolne (niezagospodarowane/nieobsadzone) miejsca pracy.

Wolne miejsca pracy – miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych, bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- miejsca pracy w dniu sprawozdawczym nie były faktycznie obsadzone,
- pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Wolne miejsca pracy zgłoszone do urzędów pracy – wolne miejsca pracy, które zostały zgłoszone przez pracodawcę do urzędu pracy w celu znalezienia odpowiedniego pracownika i w dniu sprawozdawczym pozostają faktycznie nieobsadzone.

Nowo utworzone miejsca pracy – miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Zlikwidowane miejsca pracy – miejsca pracy utracone w wyniku zmian organizacyjnych lub zmiany profilu działalności.

BEZROBOCIE REJESTROWANE

Dane opublikowane o liczbie bezrobotnych obejmują osoby zarejestrowane w urzędach pracy, według ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

1. **Bezrobotni** to osoby niezatrudnione i niewykonyjące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub danej służbie albo innej pracy zarobkowej (bądź jeśli są to osoby niepełnosprawne – zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkołach z wyjątkiem szkół dla dorosłych lub przystępujące do egzaminu eksternistycznego z zakresu programu nauczania tej szkoły oraz uczące się w branżowej szkole II stopnia i szkole policealnej, prowadzącej kształcenie w formie stacjonarnej lub zaocznej, lub szkół wyższych gdzie studiuje w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukujące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:
 - 1) ukończyły 18 lat;
 - 2) nie ukończyły: kobiety – 60 lat, mężczyźni – 65 lat;
 - 3) nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie pobierają nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, nie pobierają świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego;
 - 4) nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, przyznanej przez zagraniczny organ emerytalny lub rentowy, w wysokości co najmniej najniższej emerytury albo renty z tytułu niezdolności do pracy;
 - 5) nie są właścicielami lub posiadaczami (samoistnymi lub zależnymi) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych, nie podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;
 - 6) nie uzyskują przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej, chyba że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2 ha przeliczeniowych lub nie podlegają ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w takim gospodarstwie;

- 7) nie złożyły wniosku do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo po złożeniu wniosku o wpis zgłosiły do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej wnioski o zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej i okres zawieszenia jeszcze nie upłynął, albo nie upłynął jeszcze okres do określonego we wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, dnia podjęcia działalności gospodarczej;
- 8) nie są tymczasowo aresztowane lub nie odbywają kary pozbawienia wolności z wyjątkiem kary pozbawienia wolności odbywanej poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego;
- 9) nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych;
- 10) nie pobierają na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego;
- 11) nie pobierają na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania;
- 12) nie pobierają po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego;
- 13) nie podlegają, na podstawie odrębnych przepisów, obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników;
- 14) nie pobierają na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów zasiłku dla opiekuna.

Liczba bezrobotnych nie obejmuje osób odbywających m.in. szkolenie, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych, pracę społecznie użyteczną oraz osób skierowanych do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych.

2. **Stopa bezrobocia rejestrowanego** obliczona została jako procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie cywilnej ludności aktywnej zawodowo tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników Spisów. Dane o bezrobotnych pochodzą ze źródeł różniących się metodą zbierania, co może powodować pewne nieścisłości, zwłaszcza w przypadku stopy bezrobocia ustalonej dla powiatów. Dla bezrobotnych miejscem lokalizacji jest ich miejsce zamieszkania lub pobytu, zaś dla pracujących lokalizacja miejsca pracy.
3. Pod pojęciem **cywilnej ludności aktywnej zawodowo** szacowanej na koniec każdego prezentowanego okresu, należy rozumieć osoby pracujące w jednostkach sektora publicznego i prywatnego, jak również osoby bezrobotne. Dane te nie są publikowane, służą jedynie do wyliczenia stopy bezrobocia.
4. Do **bezrobotnych zarejestrowanych** w okresie do 12 m-cy od dnia ukończenia nauki (absolwencji) – zaliczono osoby bezrobotne, które w w/w okresie ukończyły (potwierdzonej dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem) naukę w szkole ponadgimnazjalnej (zasadniczej – zawodowej/branżowej i średniej), policealnej, wyższej, specjalnej, dzienne kursy zawodowe trwające co najmniej 24 miesiące lub nabyły uprawnienia do wykonywania zawodu jako osoby niepełnosprawne.
5. **Długotrwale bezrobotni** – to osoby bezrobotne pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

6. **Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych** – oznacza to bezrobotnych nieposiadających kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu.
7. **Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko** – oznacza bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.
8. **Napływ bezrobotnych** – oznacza liczbę osób zarejestrowanych w ciągu miesiąca, kwartału i roku w powiatowych urzędach pracy.
9. **Odpływ bezrobotnych** – oznacza liczbę osób, które w ciągu roku zostały wykreślone z ewidencji urzędów pracy z różnych przyczyn m. in. w związku z podjęciem pracy stałej, sezonowej, interwencyjnej lub robót publicznych, w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy, podjęcia nauki, nabycia praw emerytalnych itd.
10. **Aktywne formy pomocy bezrobotnym** – to działania zmierzające do ograniczenia wielkości bezrobocia na danym terenie. Wśród nich wyróżnia się w szczególności:
 - szkolenia – oznaczają pozaszkolne zajęcia edukacyjne mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych oraz ogólnych potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia;
 - staż u pracodawcy – oznacza nabywanie umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą;
 - prace interwencyjne – oznaczają zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej ze starostą i ma na celu wsparcie osób bezrobotnych;
 - roboty publiczne – to prace organizowane dla bezrobotnych przez organy samorządu terytorialnego, administracji rządowej lub instytucje użyteczności publicznej na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy. Prace te są częściowo finansowane przez urzędy pracy.
11. **Osoby poprzednio pracujące** to osoby, które kiedykolwiek wykonywały pracę na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego, umowy o pracę nakładczą oraz inną pracę zarobkową a także prowadziły pozarolniczą działalność.
12. Bezrobotni **zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładów pracy** (tzn. zwolnieni grupowo) – są to osoby zwolnione zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników. Przepisy ustawy stosuje się w razie konieczności rozwiązania przez pracodawcę (zatrudniającego co najmniej 20 pracowników) stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników w drodze wypowiedzenia dokonanego przez pracodawcę, a także na mocy porozumienia stron w okresie nieprzekraczającym 30 dni. Dotyczy to zakładów pracy, w których następuje zmniejszenie zatrudnienia z przyczyn ekonomicznych lub w związku ze zmianami organizacyjnymi, produkcyjnymi albo technicznymi, a także w przypadku ogłoszenia upadłości zakładów lub ich likwidacji.
13. **Oferty pracy** (wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej) – jest to zgłoszone przez pracodawców do powiatowego urzędu pracy: co najmniej jedno wolne miejsce zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej (tj. wykonywanie pracy lub świadczenia usług na podstawie umów cywilnoprawnych), w określonym zawodzie lub specjalności w celu uzyskania pomocy w znalezieniu odpowiedniego pracownika; miejsce aktywizacji zawodowej, przyjęte do realizacji, takiego jak staż, przygotowanie zawodowe dorosłych, praca społecznie użyteczna.

WARUNKI PRACY I WYPADKI PRZY PRACY

W 2021 r. zmianie uległa metoda badania warunków pracy z pełnej na metodę reprezentacyjną na dobrej celowo próbie, w związku z czym dane od 2021 r. są nieporównywalne z danymi za lata poprzednie.

1. **Warunki pracy** jest to zespół czynników występujących w środowisku pracy wynikających z procesu pracy oraz czynników związanych z wykonywaniem pracy. Na środowisko pracy składają się czynniki: fizyczne (np. oświetlenie, hałas, mikroklimat), chemiczne (np. substancje toksyczne) oraz biologiczne (np. bakterie), występujące na obszarze miejsca pracy (np. w hali fabrycznej, na stanowisku pracy), jak i na obszarze otaczającym zakład pracy.
2. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi i niebezpiecznymi dla zdrowia dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych z:
 - uciążliwością pracy,
 - środowiskiem pracy,
 - zagrożeniem czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

Zagrożenia związane z uciążliwością pracy oznaczają szkodliwy wpływ na pracownika czynnika uciążliwego i dotyczą czynności roboczych wykonywanych, np. w wymuszonej pozycji ciała, w warunkach nadmiernego obciążenia fizycznego lub w warunkach szczególnej uciążliwości.

Zagrożenia związane ze środowiskiem pracy oznaczają wpływ na pracownika szkodliwych czynników występujących w procesie pracy, których stężenie lub natężenie przekracza obowiązujące NDS (najwyższe dopuszczalne stężenie) i/lub NDN (najwyższe dopuszczalne natężenie), polskie normy lub inne normy higieniczne (nawet jeśli zastosowano środki ochrony indywidualnej).

Przez zagrożenie czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi rozumie się pracę przy maszynach wymienionych w załączniku IV do Dyrektywy 2006/42/WE wprowadzonej ustawą z dnia 21 października 2008 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla maszyn).

3. Odszkodowanie z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych są to należne wypłaty dla pracowników, którzy doznali uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, a także dla członków rodzin pracowników zmarłych wskutek takiego wypadku lub choroby.
4. Dane o wypadkach przy pracy, poza indywidualnymi gospodarstwami rolnymi, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy (Z-KW). Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego czy na karcie wykazana została niezdolność do pracy, czy nie (z powodu np. hospitalizacji poszkodowanego, czy odmowy przyjęcia zwolnienia lekarskiego).
5. Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:
 - podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia,
 - w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- pełnienia mandatu posła (w kraju lub w Parlamencie Europejskim) lub senatora, pobierającego uposażenie;
- odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

Dane o wypadkach przy pracy dotyczą osób, które uległy wypadkom indywidualnym i zbiorowym.

Za jeden wypadek przy pracy uważa się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak i zbiorowym.

Za zbiorowy wypadek przy pracy uważa się wypadek, któremu, w wyniku tego samego zdarzenia w danym zakładzie, uległy co najmniej 2 osoby.

Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie, albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według wydarzeń bezpośrednio je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz przyczyn wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenie powodujące uraz opisuje w jaki sposób poszkodowany doznał urazu (fizycznego lub psychicznego) spowodowanego przez czynnik materialny.

Wydarzenie będące odchyleniem od stanu normalnego jest to wydarzenie niezgodne z właściwym przebiegiem procesu pracy, które wywołało wypadek.

Czynność wykonywana przez poszkodowanego w chwili wypadku to czynność wykonywana przez poszkodowanego w sposób zamierzony, bezpośrednio przed wypadkiem.

Czynnik materialny:

- związany z czynnością wykonywaną przez poszkodowanego w chwili wypadku to maszyna, narzędzie lub inny obiekt używany przez poszkodowanego w chwili, gdy uległ on wypadkowi,
- związany z odchyleniem to maszyna, narzędzie, inny obiekt lub czynnik środowiska, który ma bezpośredni związek z wydarzeniem będącym odchyleniem od stanu normalnego,
- będący źródłem urazu to maszyna, narzędzie, inny obiekt lub czynnik środowiska, z którym kontakt stał się przyczyną urazu (fizycznego lub psychicznego).

Przyczyny wypadku są to wszelkie braki i nieprawidłowości, które bezpośrednio lub pośrednio przyczyniły się do powstania wypadku, związane z czynnikami materialnymi (technicznymi), z ogólną organizacją pracy w zakładzie lub organizacją stanowiska pracy oraz związane z pracownikiem, w tym również z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika.

6. Informacje o dniach niezdolności do pracy obejmują łączną kalendarzową liczbę dni niezdolności do pracy spowodowaną wypadkami przy pracy, ustaloną na podstawie zaświadczeń lekarskich.

WYNAGRODZENIA I ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Dane o wynagrodzeniach i przeciętnych wynagrodzeniach podaje się w ujęciu brutto.

Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przeście płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

W opracowaniu zaprezentowano wyniki reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2022 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

1. Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, którym dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz z budżetów Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Sprawiedliwości.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Emerytalno-Rentowego, którym dysponuje Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a także z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku, gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu tych systemów.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:
 - pracownicy,
 - osoby wykonujące pracę nakładczą,
 - członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych,
 - osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia,
 - osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści),
 - duchowni,
 - rolnicy indywidualni,
 - inwalidzi wojenni i wojskowi oraz kombataneci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.
3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:
 - emerytury,
 - renty z tytułu niezdolności do pracy,
 - renty rodzinne.
4. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych), uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągania przychodów z pracy.
5. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.
6. Dane o świadczeniach podaje się w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

Methodological notes

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION

The presented data were drawn from the sample-based **Labour Force Survey (LFS)**.

Since 2021, methodological changes have been introduced in the LFS resulting from the implementation of the framework regulation for social statistics, i.e. Regulation (EU) 2019/1700 of the European Parliament and of the Council of 10 October 2019. Changes concerned, i.a. subjective range of the survey (the core survey covers persons aged 15 - 89, until 2020 inclusive, they were persons aged 15 and more) and the definition and the way of specification of particular populations on the labour market, i.e. the employed, the unemployed and economically inactive persons.

1. **Economically active population** (or labour force) includes all persons who are considered as employed or unemployed:
 - 1) Among **the employed** are included all persons aged 15-89 who during the reference week:
 - performed, for at least 1 hour, work generating pay or income, i.e. were employed in a public company/institution or by a private employer, worked on their own (or leased), agricultural farm, or conducted their own economic activity outside agriculture, assisted (without pay) in work on family agricultural farm or in conducting family economic activity outside agriculture,
 - had work but did not perform it:
 - due to sickness, vacation, parenthood related leave (maternity leave, parental leave, paternity leave or childcare leave), working time arrangement (work system or compensation for overtime hours), training related to the performed work,
 - due to a seasonal character of work if they still regularly performed off-season their work or business conducting related tasks and responsibilities (with the exception of legal or administrative obligations),
 - for other reasons if the break in employment does not exceed 3 months.

The division into full-time and part-time employed persons was made on the basis of a declaration of the surveyed person in reference to the main workplace.

- 2) **unemployed persons** are persons aged 15-74, who simultaneously fulfil three conditions:
 - in the reference week were not employed, (as defined above)
 - were actively seeking a job, i.e. undertook particular actions targeted at finding work during the 4 weeks (including the reference week as the last one),
 - were ready (available) to start work during the 2 weeks following the reference week.

The unemployed include also persons who were not seeking work because they had already found a job and were waiting to start work during the period no longer than 3 months and they were able to take up this work.

2. **Economically inactive population** aged 15-89 i.e. staying outside the labour force, are all persons who were not classified as employed or unemployed.
3. **The activity rate** is calculated as the share of economically active persons in the population.

Employment rate is calculated as the share of employed persons in the population.

The **unemployment rate** is calculated as the share of the number of unemployed persons in the economically active population.

Since this is a sample-based survey, it is important to be careful about using the data in cases where more detailed divisions were applied and where numbers are lower than 15 thousands. In cases when after generalization of the sample results, the numbers are estimated below 10 thousand, they are replaced by points (""), what means that the value cannot be displayed because of high sampling error.

EMPLOYMENT. EMPLOYED PERSONS

1. Data regarding **employment** include persons performing work providing earnings or income.

Among the employed persons are included:

- 1) employees (since 2022, renaming), is that employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, appointment, election) or service relation on a fixed-term and indefinite term in full-time and part-time employed;
- 2) employers and self-employed persons, including contributing family workers,
- 3) outworkers,
- 4) members of farming cooperatives (agricultural production cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural circles cooperatives).
- 5) clergy fulfilling pastoral duties.

In determining the number of the employed, each employed person is included only once. For this purpose, the main job is determined for them. All data on employed persons in the national economy are presented with reference to their main job.

Data on employed persons refer to full- and part-employed persons in the main job, without converting part-employed persons to full-employed persons as of December 31.

Data regarding employed persons in the national economy regard persons employed in the national entities headquartered in Poland, which live in Poland or abroad.

2. **Full-time employees** are persons employed on a full-time basis, according to working time binding in a given employing establishment or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, have shortened working time, e.g. due to hazardous working conditions or extended working time e.g. as a property caretaker.

Part-time employees are persons who, in accordance with employment contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time employees in the main workplace are persons who declared that a given workplace is their main workplace.

The **average paid employment** are full and part-time employees in terms of full-time equivalent.

3. Information on **labour turnover** concerns full-time paid employees (including seasonal and temporary employees). These data concern the number of hires and the number of terminations and not the number of persons, as one person may change jobs several times during a year.

Hired persons are those starting work for the first time or once again. **Terminated persons** are those with whom employment contracts were dissolved by way of a notice of termination from the employer or by way of a notice of resignation from the employee (including group dismissals), by mutual agreement, at the end of the time for which it was concluded, persons who retired or were granted a pension due to inability to work, persons who have abandoned work, as well as – for record-keeping purposes – persons who died. Moreover, persons hired or terminated include those transferred on the basis of mutual agreements, as well as persons returning to work from and leaving work for childcare leave and unpaid leave or rehabilitation.

The **hires (termination) rate** is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from childcare leave (or the number of terminations less the number of persons granted childcare leave) during the surveyed year to the number of full-time employees as of 31 December of the year preceding the surveyed year.

4. **Work time** – time when the employee is available for the employing establishment, the place of employment or any other place designed for work, as well as break time when the employee was not available for the employing establishment, if this break time was accepted by the establishment or occurred according to the law (for example, a sick leave, a care after the sick member of the family, fulfilling social duties, important family matters, holidays, unpaid leaves), as well as unjustified absence.

Nominal work time is the time, which should be completed in a given billing period in the normal working time, in accordance with the standards of working time (daily, weekly) applicable to the employee under the law.

Time worked in standard number of hours (binding for a given employee group) and in overtime.

Time worked in normal hours – time worked in the standard number of hours binding for a given employee group.

Overtime – time worked over the binding number of hours of work time, for which the employee does not receive a day off, but additional pay.

Time not worked – part of the nominal work time, during which the employee was absent from work or did not work regardless of the reason why.

DEMAND FOR LABOUR

Demand for labour – is the number of jobs offered by economy in particular social and economic conditions. Demand for labour is understood as:

- occupied jobs, measured as the number of employed persons,
- job vacancies (unoccupied jobs).

Job vacancies – are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- the jobs were actually unoccupied on the survey day,
- the employer made efforts to find people willing to take up the job,
- if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them on.

Job vacancies reported to labour offices – are job vacancies that were reported by the employer to the labour office in order to find a suitable employee, and remain actually unoccupied on the survey day.

Newly created jobs – jobs created as a result of organisational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Liquidated jobs – jobs liquidated as a result of organisational changes, limiting or changing business profile.

REGISTERED UNEMPLOYMENT

Data regarding registered unemployed persons include persons who, in accordance with the Act of 20 April 2004 on Promotion of Employment and on Labour Market Institutions.

1. An **unemployed person** is understood as a person not employed and not performing any other kind of paid work, who is capable of work and ready to take up full-time employment obligatory for a given job or service (or in case of disability – capable and ready to take up work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults or taking the extra-curriculum exam covering this school curriculum in such schools or attending the branch (vocational) secondary school and post-secondary school carrying out education in a form of full-time or evening/weekend system, or tertiary schools in the evening or weekend education system, looking for employment or other kind of paid work and registered in a local labour office, appropriate for his/her permanent stay, if the following conditions are fulfilled:
 - 1) are aged 18 or more;
 - 2) are aged less than 60 – women, or less than 65 – men;
 - 3) have not obtained the right to retirement pay or pension due to inability to work, pension for training, social welfare pension, family pension exceeding half of the minimum wage, or after termination of employment, other paid work or conducting economic activity outside agriculture do not receive teachers' compensation benefit, do not receive a pre-retirement benefit or allowance, rehabilitation allowance, sick benefit, maternity benefit or benefit equal to maternity benefit;
 - 4) have not obtained the right to retirement pay or pension due to inability to work granted by a foreign retirement or pension institution equal to the amount of at least half of the minimum retirement pay or pension due to inability to work;
 - 5) are not owners or holders (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha; are not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;
 - 6) have not been obtaining income taxable with income tax from special sectors of agricultural production, unless the income from special sectors of agricultural production, calculated in order to determine income tax from natural persons, does not exceed average income from work on private farms with 2 convertible ha or are not subject to retirement pay or pension due to regular work as a spouse or member of such agricultural household;
 - 7) have not submitted an application for entry to the Central Registration and Economy Activity register or after its submission they submitted to the Central Registration and Economy Activity an application for suspension of the economic activity and the period of suspension has not yet expired; or the period to commence economic activity defined in the application for entry to the Central Registration and Economy Activity has not yet lapsed;
 - 8) are not temporarily under arrest or serving a prison sentence except for a sentence of imprisonment served outside a penitentiary establishment under a system of electronic monitoring;
 - 9) do not receive monthly income exceeding half of the minimum wage, excluding income generated from interest or other monetary means gathered on bank accounts;
 - 10) do not receive, on the basis of the regulation concerning social welfare, a permanent social benefit;

- 11) do not receive, on the basis of regulations concerning family allowances, a nursing allowance, special care benefit or allowance supplementary to family benefit due to single parenthood and loss of the rights to unemployment benefit because of the expiry of its legal duration;
- 12) do not receive a training allowance after termination of employment;
- 13) is not subject, on the basis of separate regulations, to compulsory social insurance, with the exception of social insurance of farmers;
- 14) do not receive carer's benefit on the basis of the regulation concerning determining and payment of care benefits.

Registered unemployment does not include persons undergoing, among other things, traineeships, internship, occupational preparation of adults, social utility works and persons directed to employment agencies within the framework of activation actions appointment.

2. The **registered unemployment rate** is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as part of the economically active civilian population) estimated on the basis of the censuses results. The data on the unemployed are collected according to their place of residence or stay, while the data on the employed – according to address of their place of work. Therefore the unemployment rates are not exactly precise, especially in a case of unemployment rates by powiats.
3. **Civilian economically active population** (labour force) estimated at the end of each presented period comprise persons employed in public and private units, as well as the unemployed. These data are not published, they are used to calculate the unemployment rate.
4. Among the **unemployed registered** within 12 months following the date of completing education (school-leavers) are included unemployed persons who in the mentioned period completed (which was confirmed by a diploma, certificate, or other document) any of the following: school education at the level higher than lower secondary (basic vocational or basic sectoral vocational or secondary), post-secondary, tertiary or special school, full-time occupational courses of at least 24 months duration, or obtained the rights to perform a job as disabled.
5. The **long-term unemployed** are persons who stayed in the registers of the powiat labour offices for the overall period exceeding 12 months in the last two years, excluding the periods of traineeship or occupational preparation of adult at the workplace.
6. The **unemployed without occupational qualifications** are unemployed persons who do not have qualifications confirmed by a diploma, certificate, or any other document entitling them to perform an occupation.
7. The **unemployed bringing up singlehanded at least one child** comprise unemployed single parents with at least one child, in accordance with the regulations concerning income taxes from natural persons.
8. **Inflow to unemployment means** number of persons, who were registered in powiat labour offices during a month, a quarter, a year.
9. **Outflow from unemployment means** the number of persons who within a year were withdrawn from labour office registers for different reasons, i.a., because of taking up a permanent or seasonal job, intervention or public works, lack of confirmation of their availability for work, entering education, acquirement of the retirement pay or pension rights, etc.

10. **Labour market programmes** comprise activities directed at reduction of the size of unemployment in a given area. In particular, there can be distinguished:
 - training – non-school educational activities targeted at obtaining or improving vocational skills and qualifications, as well as general ones necessary for performing a job, including job-searching skills.
 - traineeship with an employer – acquisition of practical skills necessary for performing work by means of performing tasks at a work place without concluding an employment relationship with an employer.
 - intervention work – employment of an unemployed person by an employer as the result of a contract signed with the starosta (the president of the powiat authorities), which is targeted at supporting unemployed persons.
 - public works – work organized for the unemployed (among others by the local government bodies, government administration or public utility institutions) for a period not exceeding 12 months. Public works are partially financed by labour offices.
11. **Persons previously in employment** include persons who have performed any work on the basis of labour contract, posting, appointment, contract for outwork or any other earning generating work, or conducted their own economic activity outside agriculture.
12. The unemployed **dismissed for reasons related to establishments** (i.e. mass dismissals) — are persons dismissed in accordance with the provisions of the Act of 13 March 2003 on specific rules concerning termination of employment relationship for reasons not related to employees (Journal of Laws of 2018, item 1969 as amended). The respective provisions are applied in case of the necessity to terminate labour relations (employment contracts) with employees, by an employer (employing at least 20 workers) for the reasons not related to employees by the notice given by an employer or mutual agreement of parties within a period not exceeding 30 days. This concerns establishments in which reduction of employment is caused by economic reasons or organizational changes, changes in production or technological ones, and in case of the establishment's bankruptcy or liquidation announcement.
13. **Job offers** (vacancies and places of occupational activation) are reported by employers to powiat labour offices: at least one vacant place of employment or other paid work (i.e. performing work or providing services on the basis of the civil-legal contracts), in a particular occupation or speciality, in order to find an appropriate employee, place of occupational activation, adopted to implementation, such as traineeship, occupational preparation of adults, social utility work.

WORK CONDITION AND ACCIDENTS AT WORK

In 2021, the work conditions survey method was changed from a full scale to a sampling method, drawn on a purposive sample, therefore the 2021 data are incomparable with the data for the previous years.

1. **Working conditions** is a group of factors occurring in the work environment, arising from the work process, as well as factors associated with the performance of work. Work environment factors include: physical (e.g. lighting, noise, microclimate), chemical (e.g. toxic substances) and biological (e.g. bacteria) factors occurring in the work area (e.g. in an assembly room, at a workstation) as well as in the area surrounding the workplace.
2. Information regarding persons working in hazardous conditions with substances hazardous to health concern individuals exposed to factor connected with:
 - strenuous work conditions,
 - work environment,
 - mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.

Risk factors arising from strenuous work mean an adverse effect of the strenuous factor on the employee and relates to the work performed, e.g. in an awkward working posture, excessive physical exertion or particularly arduous conditions.

Risk factors arising from work environment mean an impact on an employee of harmful factors occurring in the work process, whose concentration or intensity is greater than binding HAC (the highest allowed concentration) and HAI (the highest allowed intensity), Polish standards or other sanitary norms (even if personal protective equipment was used).

Hazard related to mechanical factors connected with particularly dangerous machinery comprises work with machines listed in Annex IV to Directive 2006/42/EC introduced by the Law of 21 October 2008 on essential requirements for machines.

3. Compensations for injuries and occupational diseases – payments due to employees who have suffered injury as a result of an accident at work or occupational disease, as well as family members of workers who died as a result of such an accident or illness.
4. Data on accidents at work, excluding individual farms, are derived from statistical accident report (Z-KW). Information on occupational accidents include all accidents, incidents and treated as accidents at work, regardless of whether the report has demonstrated inability to work or not (e.g. due to patient hospitalization or denied sick leave).
5. Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, and which happened in connection with work:
 - during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions,
 - when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the obligation arising from the employment relationship.

Every accident is treated equally to accident at work, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- during a business trip,
- during a training within the scope of common self-defence,
- at performing tasks ordered by trade union organisations functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- performance of paid work while serving the sentence of imprisonment or temporary detentions;
- exercising a mandate by members of parliament (in the country or in the European Parliament) or senate, who receive salaries;
- doing – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – training or a traineeship connected with a scholarship received by school-leavers (graduates);
- performance of work by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives;
- performance or cooperation in performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;

- performance of typical activities associated with running or cooperation in running, a non-agricultural economic activity;
- performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;
- serving supplementary forms of military service;
- education of students receiving scholarship at the National School of Public Administration.

Data on accident at work concern persons injured during individual or mass accidents.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

Mass accident at work is an accident in which at least two people were injured as a result of the same event in a given workplace.

A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

Accidents at work are classified, i.e., according to contact — mode of injury which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their causes (all short-comings and irregularities connected with material factors, organisation of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact – mode of injury describes in what way the victim was injured (physically or psychically) by material agent.

Deviation describes the event not in accordance with the appropriate course of the work process which caused an accident.

Specific Physical Activity performed by the victim at the moment of accident describes activity performed by the injured person in a purposeful way directly before the accident occurred.

Material agent:

- connected to the Specific Physical Activities performed by the victim at the moment of accident is a machine, tool or other object used by the victim at the moment when the accident occurred,
- connected with the deviations is a machine, tool, other object or environmental factor that is directly connected to the deviant event in case a few material agents are related to a deviation, the last one of these material agents,
- that is a source of injury comprise machine, tool, other object or environment agent the contact with which caused injury (physical or psychical).

Causes of accident are all short-comings and irregularities which directly or indirectly caused the accident, associated with material (technical) factors, organisation of work in a workplace or in a workstation, and related to an employee including employee's incorrect action.

6. Information on days of inability to work includes the total number of calendar days of inability to work caused by accidents at work, assumed on the basis of the number of sick leaves.

WAGES AND SALARIES AS WELL AS SOCIAL SECURITY BENEFITS

Data on wages and salaries and average monthly wages and are presented in gross terms.

Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents.

Wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, honoraria.

Personal wages and salaries include: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g. for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), overtime pay, compensations for time not paid (paid lay-offs, holidays, illness), allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices who concluded a labour contract with an employer for the purpose of occupational training.

The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in cooperatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with an employment contract, e.g. to journalists, film producers, radio and television programme producers.

The study presents the results of a representative survey of wages and salaries structure by occupation for October 2022. The data refers to employees who received wages for the entire month, excluding those employed in organizations: social, political, trade unions and others. For the calculation of remuneration, the sum of personal remuneration payments for the surveyed month was used, taking into account payments made for periods longer than one month per month (e.g., 1/3 quarterly bonus, 1/12: prizes and annual bonuses, payments for profit sharing and balance surplus in cooperatives, additional annual salaries for employees of budgetary units and honoraria).

1. Information regarding retirement pay and pension benefits (excluding those for farmers) concerns benefits financed from the Social Insurance Fund of the Social Insurance Institution as well as from the budgets of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and the Ministry of Justice.
2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement and other pensions:
 - employed persons,
 - outworkers,
 - members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperative,
 - persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
 - persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
 - clergy,
 - farmers;
 - war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

3. Retirement pay and pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:
 - retirement pay,
 - pensions resulting from an inability to work,
 - family pensions.
4. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory), including, as of 2007, reductions for, among other things, earning income from work.
5. Data regarding the average monthly retirement pay and pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.
6. Data regarding benefits are given in gross terms, i.e. including deductions for personal income taxes.